INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

DAN ROĐENJA BANA JELAČIĆA

ISSN 1451-4257

BROJ 551

Subotica, 25. listopada 2013. Cijena 50 dinara

DANI BALINTA VUJKOVA

DRŽAVNIČKI POSJET, A NE POLITIČKA PROMIDŽBA

KONTRADIKTORNI I KAOTIČNI ZAKONI

INTERVJU
IVAN BALENOVIĆ

Dva državnika u Tavankutu

korice 1-4.indd 1 23.10.2013 14:34:00

Јавно комунално предузеће „Суботицагас“ - Суботица

Szabadkai Gázművek Kommunális Közvállalat - Szabadka

Javno komunalno poduzeće „Suboticaplin“ - Subotica

SUBOTICAGAS

Za Vaš topli dom

24000 Subotica, Jovana Mikića 58

tel: 024/641-200, fax: 024/641-220

Dežurna služba : 024/641-211

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukoričene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostorijama NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

Ludo ubrzanje 5G Interneta!

Više za manje! Flat max 5 po cijeni paketa
Flat Max 3 - SAMO 1.299 dinara!

Surfujte za samo 649 dinara!
Akcija za nove korisnike: prva tri mjeseca, plaćajte samo pola računa!

Veći i brži po nepromijenjenoj cijeni! Ograničeni Face paket je porastao.
8 GB, 5/5 Mbit/s za samo 999 dinara!

Izaberite akciju! Izaberite pravi provajder!

Svi detalji na sajtu: www.tippnet.rs
Karađorđev put 2, Subotica 024/555-765

TIPPNET INTERNET

MILENIJUM OSIGURANJE

- Registracija i osiguranje motornih vozila,
- Najpovoljnije osiguranje imovine,
- Kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje robe u transportu i osiguranje nezgode
- Putna zdravstvena osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete

POSTANITE I VI ČLAN VELIKE PORODICE »CROATIA OSIGURANJA« D.D. IZ ZAGREBA

»Milenijum osiguranje« A.D.O. Beograd-Filijala Subotica
24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon +381(24) 555-867 i 552-406
e-mail: mios@tippnet.rs
www.milenijum-osiguranje.rs
Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

DJEČJI CRTEŽI NA RAZGLEDNICAMA

Grad kao inspiracija malenih

Dječje likovno stvaralaštvo na temu »Subotica moj grad« predstavlja se i širem krugu javnosti, prvo na izložbi postavljenoj u okviru obilježavanja Dječjeg tjedna (izložba je otvorena 10. listopada u suvenirnici Gradskog muzeja), a potom i tiskanjem desetak izabranih radova na razglednicama čija su tematika subotički motivi. Ljubica Suturović, stručna suradnica za likovni odgoj u Predškolskoj ustanovi »Naša radost«, istaknula je kako su radovi i izložba nastali na temelju suradnje ove Ustanove i nevladine organizacije »Autentik Vojvodina«.

»Prijedlog je bio da se tiskaju razglednice s motivima Subotice i iz vrtića je stiglo preko šezdeset likovnih radova«, rekla je Ljubica Suturović. Pristigli radovi najmlađih inspirirani Suboticom prikazani su na izložbi, u čemu je pomoć pružio likovni umjetnik Emil Kadirić. Povjesničarka umjetnosti Olga Kovačev Ninkov istaknula je zadovoljstvo otvarajući izložbu radova čiji su autori djeca, budućnost našeg grada, naglašavajući kako odgojitelji i roditelji potičući i podržavajući, mogu raširiti krila najmlađima u stvaralaštvu.

K. K.

Novi projekt Udruge građana »Podunav« iz Bačkog Monoštora

»Mašta bašta«

Neobično prijevozno sredstvo

Drveni motocikl iz Monoštora izradili su Ivan i Nenad Periškić

Obećanje

Je li posjet dvaju predsjednika država Srbije i Hrvatske, Nikolića i Josipovića, bio događaj kojim će se otvoriti put za rješavanje problema u ostvarivanju nacionalno-manjinskih prava Hrvata u Srbiji ili tek političko »odrađivanje« poslova poslije kojih problemi i dalje ostaju neriješeni, vidjet će se za neko vrijeme. Iz obraćanja dvaju predsjednika malo toga bi se dalo zaključiti, međutim, kako saznajemo, predsjednik Nikolić je predstavnicima hrvatske zajednice, na sastanku na kojem je nazočio i predsjednik Josipović, čvrsto obećao da će se dugogodišnji problemi koji su opterećivali hrvatsku nacionalnu manjinu konačno riješiti. Poručio je predstavnicima hrvatskih institucija i organizacija kako će »biti iznenađeni« kako će ih upravo on riješiti. I doista, malo tko bi očekivao da će upravo Tomislav Nikolić biti taj koji će riješiti probleme Hrvata u Srbiji koji se vuku godinama, a koji, ruku na srce, nisu nerješivi. Potrebno je samo malo političke volje. Velike nade su se polagale u Demokratsku stranku - nade su ostale iznevjerene. Ostalo se na obećanjima i simboličnoj potpori usprkos nesumnjivom povjerenju i potpori (i glasovima) Hrvata upravo ovoj političkoj opciji i koaliciji.

Nesumnjivo je i to da opcija kojoj pripada predsjednik Srbije, kao i Vlada koja bi trebala rješavati ove probleme, nije bila omiljena među Hrvatima u Srbiji svih ovih godina.

Hoće li biti promjene u pozitivnom smjeru, hoće li predsjednik Nikolić »iznenaditi« kako je obećao, vidjet će se vrlo brzo - ukoliko ispuni jedno od obećanja da će službeno primiti predstavnike hrvatske zajednice u Beogradu u roku od deset dana.

Vidjet će se već i na prvom sastanku Međuvladina mješovita odbora za provedbu Sporazuma između Hrvatske i Srbije o zaštiti manjina. Hoće li i kako biti pripremljeni članovi ovoga odbora, hoće li se stvari za Hrvate u Srbiji pomaknuti s mrtve točke?

Predsjedniku Nikoliću mnogi ne vjeruju zbog njegova prtljaga iz devedesetih godina. S druge strane, ocjenjuju ga iskrenijim, otvorenijim i jasnijim od njegova prethodnika. Je li zaista tako - je li bio iskren i hoće li uložiti svoj autoritet na rješavanju dugogodišnjih problema hrvatske manjine, vidjet će se vrlo brzo. U HNV-u još uvijek čekaju da Ministarstvo prosvjete isplati tiskanje udžbenika i njihovo prevođenje.

J. D.

SADRŽAJ

AKTUALNO

Zašto se ne mogu gledati TV prijenosi Hrvatske nogometne reprezentacije
STRIKTNA ZAŠTITA TELEVIZIJSKIH PRAVA.....7

TEMA

Predsjednici Srbije i Hrvatske posjetili hrvatsku zajednicu u Srbiji
ČVRSTA OBEĆANJA PREDSJEDNIKA NIKOLIĆA.....8-10

INTERVJU

Ivan Balenović, novinar i urednik iz Petrovaradina
NAGRADE SU MI SATISFAKCIJA ZA GOLEMI TRUD.....12-13

SUBOTICA

O zlouporabi djece u političke svrhe
DRŽAVNIČKI POSJET, A NE POLITIČKA PROMIDŽBA.....18

DOPISNICI

Kava sa susjedom u Rumi
OTVORENI ZA PREKOGRANIČNU SURADNJU.....25

KULTURA

U Subotici održani XII. dani Balinta Vujkova
DANI HRVATSKE KNJIGE I RIJEČI.....32-34

SPORT

Martin Nimčević, mačevalac
SABLJOM DO NOVIH USPJEHA....49

05.indd 1 10/23/2013 2:57:46 PM

KOMENTAR

Iza kulisa dobrog puta

Bio sam zatečen protekle srijede kada sam vozio preko mosta Gazela u Beogradu. Na stupovima su se, jedne pokraj drugih, vijorile hrvatske i srpske zastave, u čast posjeta predsjednika Republike Hrvatske! Drugdje ih nije bilo, možda iz predostrožnosti da netko ne stane i ne počne ih skidati, što je na mostu neizvodljivo. Ali, nebitno, divna gesta!

Doček u Palači Srbija je također bio na najvišoj razini, ne može se usporediti s ranijom posjetom potpredsjednice hrvatske Vlade *Vesne Pusić* prvom potpredsjedniku srpske Vlade *Aleksandru Vučiću*. A obraćanje Ive Josipovića u Skupštini Srbije je doista predivan potez domaćina. Istina, taj je detalj uvježban prije pola godine tijekom posjeta mađarskog predsjednika Beogradu.

Bilo mi je zanimljivo uočiti kako je hrvatski predsjednik na press konferenciji govorio tri puta duže od srpskog. Srpski je predsjednik taksativno naveo sve probleme koji tište srpsku manjinu u Hrvatskoj, a hrvatski je samo naveo kako slične probleme doživljavaju i Hrvati u Srbiji. Ja sam ipak očekivao više konkretizacije u tim rijetkim trenucima kada beogradska javnost saznaje za postojanje naše manjine u Srbiji.

Uočio sam još jedan detalj. Dan pred posjet promijenjen je protokol. Ranije najavljenim visokim izaslanstvima pridružili su se u posljednji čas i ministri gospodarstava *Saša Radulović* i *Ivan Vrdoljak*. Taj je detalj mnogima promaknuo. A možda je to i bit. Zapravo, nijedan problem nije riješen. Veliki zajednički diplomatski uspjeh (još) nije praćen promjenama na terenu. Gospodarska suradnja je ono što nas drži.

Postoji još jedan detalj kojim se, mislim, nitko nije bavio. Upravo sam o tome pričao sa izvještačem za Deutsche Welle. Učinilo mi se kako je predsjednik Nikolić zastao kada se trebao rukovati i upoznati s ministrom branitelja *Predragom Matićem*. Matić je došao u odori Hrvatske vojske. Nikolić je vjerojatno znao da je Matić proveo devet mjeseci u tri logora u Srbiji u kojima su držani (i zlostavljani) branitelji Vukovara. Matić je pak zasigurno znao kako je otprilike u isto to vrijeme Nikolić, kao tadašnji lider SRS, posjetio dobrovoljce u hrvatskom selu Antin, gdje se mnogim ljudima zauvijek izgubio trag. Mislim kako taj detalj nitko nije htio uočiti. Možda je tako i bolje, predsjednik Nikolić je i rekao kako željezna vrata prošlosti valja zatvoriti. Nije loše krenuti od sebe, a zašto ne nastaviti? Da sam imao prigodu postaviti mu pitanje, to bi bila inicijativa da Hrvati dobiju zajamčeno mjesto u Skupštini Srbije i Vojvodine u skladu s ranijim dogovorima i praksom iz Hrvatske. Ali, bolje sigurno nego brzo. Najvažnije da smo konačno na dobrom putu.

Nikola Perušić

NIKOLIĆ, DAČIĆ, JOVANOVIĆ I KOMESARKA OESS-A THORS O MANJINAMA

Prava manjina izuzetno značajna za Srbiju

Vlada Srbije u suradnji sa Savjetom Europe i Organizacijom za europsku sigurnost i suradnju (OESS) priprema izmjene zakonske regulative kojima će biti znatno unaprijeđen položaj nacionalnih manjina u Srbiji, rekao je premijer *Ivica Dačić* na sastanku s komesarkom OESS-a *Astrid Thors*, prenosi Tanjug.

Predsjednik Vlade Srbije Ivica Dačić sastao se s visokom komesarkom OESS-a za nacionalne manjine Astrid Thors u ponedjeljak, 21. listopada, u Beogradu, kojoj je prenio da su zaštita nacionalnih manjina i ostvarivanje njihovih prava od izuzetnog značaja za Srbiju.

Vlada nastoji posredstvom redovitih bilateralnih konzultacija, koje se održavaju sa susjednim zemljama, razmatrati sva pitanja koja se tiču položaja nacionalnih manjina i rješavati ih u skladu s europskim standardima, rekao je Dačić, te ukazao na probleme s kojima se suočava srpska nacionalna manjina u Hrvatskoj, Sloveniji, Bugarskoj i Albaniji i najavio da će Srbija dostaviti Kancelariji visoke komesarke podatke o položaju srpske manjine u susjednim zemljama, navedeno je u priopćenju Vladine Kancelarija za suradnju s medijima.

S delegacijom OESS-a razgovarao je i ministar prosvjete, znanosti i tehnološkog razvoja *Tomislav Jovanović*. On je na sastanku izjavio da školovanje ne smije biti izolacija, već svim građanima pružiti jednake šanse da se ravnopravno uključe u društvenu zajednicu, prenosi Tanjug.

Kako se navodi u priopćenju Ministarstva, na sastanku Jovanovića s delegacijom OESS-a, koju je predvodila komesarka za nacionalne manjine Astrid Thors, bilo je riječi o važnosti obrazovanja na jezicima manjina u visokoškolskim ustanovama.

Jovanović je naglasio da svi građani imaju jednake šanse za obrazovanje i zaposlenje, da je potrebno njegovati tradiciju i vjerske osjećaje i da svi trebaju uložiti napore da zajedno postanemo dio Europe.

Thors se složila sa stavom Jovanovića i konstatirala da OESS dijeli iste vrijednosti, a dodala je i da je podrška Ministarstva prosvjete veoma bitna za razvoj regije. Ona je ocijenila i da je Vlada Srbije pokazala spremnost nastaviti s obrazovanjem manjina na materinjem jeziku u visokoškolskim ustanovama.

S visokom komesarkom OESS-a za nacionalne manjine Astrid Thors sastao se u utorak, 22. listopada i predsjednik Republike Srbije *Tomislav Nikolić*. On je je poručio da državna tijela u Srbiji imaju otvorenu komunikaciju i suradnju s predstavnicima svih nacionalnih i drugih manjina i dodao da smatra kako je to ključni preduvjet da bi se svi građani osjećali slobodno i uživali sva prava koja im pripadaju. »Mi potičemo pravo svakog pojedinca da se izjašnjava onako kako želi, a naše različitosti su u stvari naše veliko bogatstvo i velika prednost«, rekao je Nikolić tijekom susreta, prenosi Tanjug. Nikolić je, kako se navodi u priopćenju pres službe predsjednika Srbije, kazao da je uspostavljanje trajne stabilnosti u regiji i dobrih odnosa sa svim našim susjedima veoma važno za Srbiju, jer »samo tako možemo stvarati osnove za prosperitet i bolji život za sve naše građane«.

Priredio: Z. S.

06 11.indd 2 10/23/2013 3:01:42 PM

ZAŠTO SE NE MOGU GLEDATI TV PRIJENOSI HRVATSKE NOGOMETNE REPREZENTACIJE NA KABELSKOJ TELEVIZIJI

Striktna zaštita televizijskih prava

Posljednja dva kvalifikacijska susreta hrvatske nogometne reprezentacije – Hrvatska-Belgija u Zagrebu i Škotska-Hrvatska u Glazgowu, gledatelji kabelske televizije u Subotici nisu mogli pratiti na kanalu rezerviranom za HTV2, jer je tijekom termina za TV prijenos slika bila zatamnjena.

Čitatelj Hrvatske riječi *Ivica Mamužić* s Palića obratio nam se s pritužbom na ovu pojavu, želeći odgovor zbog čega kao preplatnik kabelskog programa nije bio u mogućnosti gledati izravne TV prijenose navedenih nogometnih susreta.

ODGOVOR

U želji dobivanja relevantnog odgovora na ovo pitanje, koje osim našeg čitatelja sve češće postavljaju i drugi gledatelji kabelske televizije (KDS) u Subotici, pozvali smo Hrvatsku radiotelevizuju i od inženjera tehnologa u međunarodnom odjelu HRT-a i kabel kordinatora EBU *Tomislava Lukičića* dobili iscrpnu informaciju i pojašnjenje problematike u svezi s izravnim TV prijenosima hrvatske nogometne reprezentacije.

»Hrvatska radiotelevizija kada kupuje strani program (tuđe vlasništvo), a to je konkretno TV pravo za određeni sportski događaj (susret Škotska - Hrvatska), može ga kupiti isključivo za teritorij Republike Hrvatske. Uvjete određuje vlasnik TV prava, koji potom ta ista prava prodaje i na susjednom teritoriju, u ovom slučaju nekom tko ima vlasnička prava za emitiranje na teritoriju Republike Srbije. Zbog ove pravne situacije signal u mrežama kabelskih operatera mora biti zatamnjen u onom dijelu kada isti nosi kadrove na koje HRT ima pravo korištenja samo u svojim teritorijalnim granicama. HRT nema mogućnosti pokrivanja televizijskim signalom šire od svojih državnih granica i to je vrlo nepopularna metoda, ali kada dođemo u stuaciju da netko organizirano uzima naš signal i naplaćuje ga gledateljima, tada nema pravo naplaćivati i primjerice određenu nogometnu utakmicu, jer su vlasnička TV prava za istu riješena drugačije.

ZATAMNJIVANJE

Zatamnjivanjem se ostvaruje zaštita tv prava i to je obveza koju imaju kabelski operatori koji su ugovorom s HRT-om obvezani na zaštitu TV prava Hrvatske radiotelevizije. Nedoumicu izaziva i situacija kada se susret nogometne reprezentacije Hrvatske igra u Hrvatskoj, kao što je to bio slučaj kod susreta Hrvatska – Belgija u Zagrebu, jer HRT nije bio vlasnik TV prava nego samo davatelj tehničke podrške pri realizaciji televizijskog prijenosa, što dodatno zbunjuje naše ljude koji jednostavno podrazumijevaju vlasništvo prava i realizaciju prijenosa. Na koncu, želio bih istaknuti još jednu važnu okolnost, prema kojoj su me javne televizije Europe, EBU članice, među kojima su između ostalog HRT, RTS, RAI, TRT i druge, izravno ovlastile za zaštitu njihovih TV prava izvan teritorijalnih državnih granica i ja ih jednostavno provodim, šaljući pisma – obavijesti kojima se kabelski operatori podsjećaju na obvezu provođenja i pridržavanja potpisanog ugovora o zaštiti TV prava. Temeljem takvog dopisa se i kabelski operateri odlučuju zatamniti signal tijekom trajanja određenog programa zaštićenih TV prava, kao što je konkretno bio slučaj s prijenosima nogometnih susreta reprezentacije Hrvatske«, opsežno je Tomislav Lukičić pojasnio problematiku u svezi s nemogućnošću gledanja izravnih TV prijenosa nogometne reprezentacije Hrvatske na programima kabelske televizije u Subotici (KDS – Poštanet).

D. P.

06 11.indd 3 10/23/2013 3:01:43 PM

PREDSJEDNICI SRBIJE I HRVATSKE POSJETILI HRVATSKU ZAJEDNICU U SRBIJI

Čvrsta obećanja predsjednika Nikolića

Iznenađeni smo odlučnošću i izjavom predsjednika Nikolića izrečenom pred predsjednikom Josipovićem da ne želi više nikakvo zamagljivanje pitanja Hrvata ovdje i Srba u Hrvatskoj, i da želi s predsjednikom Josipovićem konkretno rješavati probleme, kaže Kuntić

Obraćajući se djeci od prvog do četvrtog razreda osnovne škole koja nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku ili slušaju predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture u školama u Vojvodini i njihovim nastavnicima predsjednik Republike Srbije *Tomislav Nikolić* i predsjednik Republike Hrvatske *Ivo Josipović* poželjeli su da sadašnje generacije odrastaju u miru i prijateljstvu. U sklopu dvodnevnog posjeta Josipovića Srbiji, tijekom kojeg se po prvi puta službeno sastao s predsjednikom Nikolićem, prošloga četvrtka su dva predsjednika posjetila i Donji Tavankut i Osnovnu školu »Matija Gubec«, gdje su nazočili otvorenom satu hrvatskog jezika u sklopu manifestacije Dani Balinta Vujkova.

»Odlučili smo otvoriti novu stranicu knjige odnosa između Srbije i Hrvatske, srpskog i hrvatskog naroda, srpskog i hrvatskog jezika, običaja, vjere, tradicije i prošlosti samo zbog toga što želimo stvoriti našoj djeci novu budućnost. Ta budućnost

PREDSJEDNIK HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA SLAVEN BAČIĆ O POSJETU JOSIPOVIĆA I NIKOLIĆA HRVATSKOJ ZAJEDNICI U TAVANKUTU

U očekivanju konkretnih rezultata

Kako ste, kao predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća, zadovoljni posjetom predsjednika Hrvatske Ive Josipovića i predsjednika Srbije Tomislava Nikolića i očekujete li da će neka pitanja biti riješena?

Ovakvi posjeti hrvatskoj zajednici u prvome redu imaju značajan simbolički moment i mislim da je on u cijelosti postignut. Osim toga, željeli smo pokrenuti i rješavanje nekih otvorenih pitanja naše manjinske zajednice, a koliko smo u tome uspjeli vidjet će se uskoro. Predsjednik Nikolić je naglasio da ne želi ostati na prijateljskom osobnom odnosu između dvojice predsjednika, već da se postignu konkretni rezultati.

Za koja pitanja su dobivena jamstva da će biti riješena? Jesu li određeni i rokovi?

U prvome redu to je pitanje udžbenika za nastavu na hrvatskom u dva smjera. Najprije se ovo odnosi na suglasnosti za prijevode udžbenika za više razrede osnovnih škola koje je uradio BIGZ – Školstvo, a onda i zatvaranje financijske konstrukcije za udžbenike za niže i više razrede osnovih škola. Rezultati bi trebali biti vidljivi do sastanka međudržavnoga povjerenstva za otvorena pitanja, koje će biti za nekoliko tjedana. Najavljen je također i prijam kod predsjednika Nikolića radi ovoga i drugih pitanja koji bi trebao biti ovih tjedana.

Očekujete li da će pitanje udžbenika konačno biti riješeno, nakon posjeta dvojice predsjednika hrvatskoj zajednici?

06 11.indd 4 10/23/2013 3:01:43 PM

mora biti neopterećena onim što smo doživljavali mi ili naši stari«, rekao je predsjednik Nikolić te je poručio na koncu: »Srbija stoji uz vas svakoga časa«.

»Da li svi mi skupa ovdje, Hrvatska i Srbija, srpski narod i hrvatski narod, mogu zatvoriti neke nelijepe stranice povijesti i da li mogu svoj djeci, malim Hrvatima, malim Srbima i malim Mađarima, i svim malima ma kako se nazivali, pružiti sretno djetinjstvo i uspješnu budućnost? Mi vjerujemo da možemo. Hrvatska i Srbija moraju pružiti svojim građanima, bez obzira da li su srpske, hrvatske ili druge nacionalnosti, sve uvjete za napredovanje, sve uvjete da njeguju svoje običaje, tradiciju, kulturu, vjeru i sve ono što smatraju važnim«, poručio je predsjednik Josipović.

NERIJEŠENI PROBLEMI

Nikolić i Josipović susreli su se i s predstavnicima hrvatske zajednice s kojima su, iza zatvorenih vrata, razgovarali o svim neriješenim problemima koji opterećuju život i ostvarivanje prava Hrvata u Srbiji.

O čemu se razgovaralo nije se moglo iščitati iz poruka dva predsjednika tijekom obraćanja, saznali smo samo da su ovoga puta »izlistani« svi problemi, da postoji volja da se otvori nova stranica odnosa između Srbije i Hrvatske i da je konkretno rješavanje konkretnih problema manjina sastavni dio tih novih odnosa.

»Čuli smo i što je dobro i što nije dobro, i shvatili koliko još moramo raditi da bismo ispisali najljepšu stranicu odnosa između Srbije i Hrvatske, novu, potpuno čistu i bijelu, koja će ovisiti isključivo o tome kako će se Hrvatska i Srbija u budućnosti ponašati. Povezani smo, isprepleteni, bilo je tragičnih događaja u našoj prošlosti, i da ih ne bude više nikada. Hvala gospodinu Josipoviću što je učinio čast Srbiji svojim posjetom i sam se uvjerio da muke nisu namjerne, da su muke naše opće«, rekao je Nikolić te je istaknuo kako su se s predsjednikom Josipovićem dogovorili da će kroz nekoliko mjeseci provjeriti »što je tko od nas učinio da odnosi budu još bolji i da možemo mirne duše kazati - evo zbog ovoga smo se nalazili«.

Josipović je rekao kako je iznimno zadovoljan onim što je čuo i vidio i razgovorima koje je vodio s predsjednici došli u Tavankut posjetiti hrvatsku zajednicu i djecu koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku, već da su posjetili selo Tavankut.

Kada je, pak, riječ o medijima u Hrvatskoj, čini se da su napokon poklonili dužnu pozornost hrvatskoj zajednici, ne samo glede točnoga izjveštavanja o cilju posjeta Tavankutu, već i samim pripadnicima lokalne hrvatske zajednice, jer su mnogi pravili i prateće priloge o nastavi na hrvatskom i općenito o životu hrvatskih obitelji u Tavankutu.

J. Dulić

Na tome se intenzivno radilo između dviju država pred posjet dvojice predsjednika, a nastavlja se i nakon ovoga susreta, sve do njegova rješenja. Tiskanje udžbenika za niže razrede doista je iznimno dostignuće ovoga saziva HNV-a, ali se nećemo na tome zaustaviti.

Jesu li udžbenici plaćeni od strane Ministarstva prosvjete Republike Srbije?

Ministarstvo prosvjete još nije platilo tiskanje udžbenika, niti njihovo prevođenje.

Koja su još pitanja otvorena odnosno o čemu ste najviše razgovarali iza zatvorenih vrata?

Sve su to pitanja koja su dobro poznata čitateljima Hrvatske riječi: počevši od provedbe bilateralnog Sporazuma o zaštiti manjina glede zajamčenih mandata u skupštinama Srbije i Vojvodine, preko seta problema u obrazovanju, neprovođenja odluka o službenoj uporabi hrvatskog jezika u šest vojvođanskih sela (Stara Bingula, Sot, Batrovci, Bereg, Monoštor, Sonta), izdvajanje manje sredstava iz pokrajinskog proračuna za hrvatski tjednik u odnosu na slovački, rumunjski i rusinski tjednik, zatim kadrovska i tehnička podzastupljenost na RTV-u itd. Pa sve do govora mržnje i odnosa medija.

Jeste li zadovoljni medijskim odjekom ovoga događaja i kako su problemi Hrvata u Srbiji predstavljeni u medijima?

Mediji u Srbiji su ovaj puta znatno više pisali o posjetu dvojice predsjednika hrvatskoj zajednici, premda je i tu bilo prešućivanja, jer neinformirani čitatelj i gledatelj nekih beogradskih ili subotičkih medija nije mogao uvijek zaključiti da su predsjedni-

06 11.indd 5 10/23/2013 3:01:46 PM

kom Nikolićem. »Kao prvo, imali smo priliku zaista otvoreno razgovarati o svim onim problemima koji opterećuju dvije naše zemlje, ovdje smo posebice razgovarali o odnosima naših država prema manjinskim zajednicama, prema Hrvatima u Srbiji i srpskoj manjini u Republici Hrvatskoj. Znamo probleme koji postoje i u jednoj i u drugoj zemlji, oni su u mnogome slični, negdje se i razlikuju. Čuli smo sve one probleme koji tište hrvatsku zajednicu, pali su i određeni dogovori, i ja vjerujem da će Republika Srbija učiniti sve što je moguće da položaj hrvatske zajednice u Srbiji bude i bolji nego što je to bio do sada. Istu obvezu imamo i mi naravno u Hrvatskoj u odnosu na srpsku zajednicu«, kazao je Josipović.

ZASTUPLJENOST U PREDSTAVNIČKIM I DRŽAVNIM TIJELIMA

Koji su to problemi Hrvata u Srbiji za čije rješavanje su zacrtani i rokovi na susretu dvaju predsjednika s predstavnicima hrvatske zajednice u Tavankutu? Član mješovite Međuvladine komisije Srbije i Hrvatske, predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini i narodni zastupnik *Petar Kuntić* kaže kako su razgovori s predsjednicima obavljeni na visokoj razini ozbiljnosti, i prihvaćanja sugestija i prijedloga predstavnika hrvatske zajednice. »Vezano za politiku tri su teme bile dominantne. Zastupljenost u predstavničkim tijelima alfa i omega je svih naših zahtjeva. Ali ne toliko naših želja, jer svatko u politici ima želje, a samo jaki mogu ostvariti te želje. Mi te naše želje temeljimo na Sporazumu o zaštiti Srba u Hrvatskoj i Hrvata u Srbiji i na famoznom članku 9 koji decidirano govori o tome da se mora osigurati zastupljenost predstavnika manjina na republičkoj i pokrajinskoj razini te u gradovima i općinama. Mi smatramo da jedino neposredna zastupljenost manjina na spomenutim skupštinama osigurava zastupljenost nas Hrvata isto onako kako je Hrvatska svojim manjinama uredila, a posebno zastupljenost za Srbe u Hrvatskom saboru, županijama, gradovima i općinama. Posebno smo mu skrenuli pozornost da i kod sadašnjeg prirodnog praga za nacionalno-manjinske zajednice ima jedna velika nelogičnost, a to je da i mi, predstavnici malih manjinskih stranaka, moramo prikupiti 10.000 potpisa kako bi sudjelovali na izborima, koji sigurno nisu u duhu Sporazuma. Predsjednik Nikolić odmah je kategorički presjekao tu diskusiju i rekao da će po hitnom postupku biti ukinuto tih deset tisuća potpisa za nacionalno-manjinske zajednice, a o garantiranim mandatima se nije izjasnio već je rekao da ćemo o tome raspravljati kad dođemo kod njega u Beograd«.

Kuntić je na sastanku iznio i probleme u pogledu podzastupljenosti Hrvata u institucijama države. »Naglasio sam određenu nesrazmjernost u mjestima gdje žive Hrvati u pojedinim državnim institucijama u kojima smo podzastupljeni, a s obzirom na našu brojnost vrlo lako bi se mogle ispraviti anomalije ako bi postojala želja«.

Hrvatski predsjednik Ivo Josipović je već nekoliko puta posjetio Hrvate u Srbiji. Prije Tavankuta posjetio je Bački Monoštor skupa s tadašnjim predsjednikom Srbije Borisom Tadićem, zatim Suboticu (i Đurđin) na dvadesetu obljetnicu Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini te općinu Šid i mjesto Kukujevci u Srijemu.

»Zahvalni smo predsjedniku Josipoviću što već nekoliko puta obilazi različita mjesta gdje žive Hrvati i svaki puta se pokazalo da tamo gdje se on pojavi, bilo da je sam ili s dužnosnicima Republike Srbije, da se vrijeme mjeri prije i poslije posjeta Josipovića tom mjestu, a to se posebno odnosi na Šid«, kazao je Kuntić.

IZLISTANI PROBLEMI - ZADANI ROKOVI

»Zamolio sam također, kao izvjestitelj na ovom sastanku oko političkih problema, da bi na buduće sastanke Međuvladine mješovite komisije srpska strana trebala dolaziti puno spremnija, jer se pokazalo da hrvatska strana s predstavnicima svoje srpske manjine dolazi puno spremnija, dok naši predstavnici ministarstava svaki puta nemaju odgovore na pitanja niti znaju zapravo podatke o temi koja je na dnevnom redu. Predsjednik Nikolić je obećao da će to sigurno biti preokrenuto. Na koncu sam mu predao pismo koje sam uputio prije godinu dana njegovom protokolu s molbom da nas primi. Predsjednik Nikolić je rekao da nema saznanja o tome da je to pismo stiglo. Ovom prigodom predao sam mu to isto pismo te sam ga zamolio da do Božića započnemo razgovore oko rješavanja našeg statusa, na što je predsjednik odgovorio – 'Ne do Božića, već ću vas u idućih deset dana primiti u Beogradu.' Vidjet ćemo što će biti od toga«, kaže Kuntić.

»Na kraju je vrlo oštro i odlučno odgovorio na sve naše upite i rekao – 'Ako do sada nitko nije riješio sve vaše probleme, ja ću vam ih riješiti. Ne moramo se voljeti ali se moramo poštovati, i na kraju ćete biti iznenađeni kako ću ih ja riješiti, mada ste u mene najmanje vjerovali da ću ja to uraditi.' Tako da smo iznenađeni ovakvom odlučnošću i izjavom predsjednika Nikolića izrečenom pred predsjednikom Josipovićem da ne želi više nikakvo zamagljivanje pitanja Hrvata ovdje i Srba u Hrvatskoj i da želi s predsjednikom Josipovićem konkretno rješavati probleme. A na kraju je rekao – 'Vidjet ćete da ću ja u tome i uspjeti'«.

J. Dulić

06 11.indd 6 10/23/2013 3:01:46 PM

PRVA JAVNA RASPRAVA O NACRTU ZAKONA O ELEKTRONIČKIM MEDIJIMA ODRŽANA U NOVOM SADU

Kontradiktorni i kaotični zakoni

Tijekom rasprave oba nacrta zakona pretrpjela su velike kritike

Šest mjeseci nakon okončanih javnih rasprava o Nacrtu zakona o javnom informiranju javnost se sreće s novim setom medijskih zakona koji su ušli u proces javnih rasprava, a prva je održana u Novom Sadu 16. listopada, u studiju M RTV-a.

Iako Zakon o javnom informiranju, kao temeljni i polazni zakon u području informiranja još uvijek nije donesen, nacrti Zakona o elektroničkim medijima i Zakona o javnim medijskim servisima ipak su ugledali svjetlost dana. Tako Nacrt zakona o elektroničkim medijima uvodi neke nove pojmove koji su usuglašeni s EU regulativom, predviđa formiranje neovisnog Regulatornog tijela za elektroničke medije, koje će u kontinuitetu nastaviti rad RRA i koje će financijski i funkcionalno biti neovisno o državnim tijelima. Ovim rješenjem zakonodavac je želio postići neovisnost, stručnost i javnost rada. Regulator će imati i Vijeće koje će brojiti 9 članova, a kao mogući predlagači bit će i nacionalna vijeća zajedničkim dogovorom. Novina je i to da se višak prihoda koji Regulator ostvari u proračunskoj godini vraća u proračun Regulatora, što će smanjiti naknadu koju pružatelji audiovizualnih medijskih usluga plaćaju Regulatoru. Uvažavajući direktive o audio-vizualnim uslugama, uvedene su obveze u pružanju audio-vizualnih medijskih usluga u vidu kvota programskih sadržaja, potreba uporabe vlastitog jezika, pravljenje lista događaja i pristup tim listama. Dozvola za pružanje medijskih usluga izdavat će se na javnom natječaju koji će provoditi i raspisivati Regulator. Dozvola se izdaje na 8 godina, a definirano je i tko ne može biti imalac dozvole.

JAVNI SERVISI KAO JAVNE USTANOVE

Nacrt zakona o javnim medijskim servisima javne servise definira kao javne ustanove čija je djelatnost ostvarivanje javnih interesa. Iako je za dva javna servisa predviđeno financiranje iz proračuna Republike Srbije, još uvijek se ne zna hoće li se javni servisi potpuno financirati iz proračuna u iduće dvije godine, ili će se naći neki kombinirani model, s nekim oblikom pretplate. Proračunom će biti predviđeno 1,5 posto ukupnih prihoda proračuna RS za financiranje javnih servisa, ali nije riješeno hoće li se za RTS opredijeliti 80 ili 75 posto, a za RTV 20 ili 25 posto. Novina je i to da članove Programskog vijeća imenuje Upravni odbor temeljem prijedloga Odbora Narodne skupštine RS zaduženog za informiranje.

KRITIKE

Tijekom rasprave oba nacrta zakona pretrpjela su velike kritike. Izbor članova Regulatora postavlja se kao upitan, kao i pitanje pravnog statusa i neovisnosti. NUNS se protivi proračunskom financiranju, jer se po njihovom mišljenju ovim rješenjem narušava ravnopravnost sudionika na medijskom tržištu. Privatni mediji su podržali zakone, dok oni kojima su osnivači lokalne samouprave smatraju kako će se novim nacrtom zakona ovi mediji ugasiti i prestati postojati i raditi u interesu građana. Osim ovih čula su se i mišljenja da su javne rasprave izlišne. Usvajanjem tih dvaju zakona u Skupštini Srbije, osim novog Zakona o javnom informiranju, trebala bi se zaokružiti regulativa i uvesti red u medijsku scenu Srbije.

Mila Horvat

FORMALNOST

Ravnatelj NIU »Hrvatska riječ« *Ivan Karan*, jedan od sudionika rasprave, stajališta je da se javne rasprave pretvaraju u pravu formalnost. »Ništa od ovoga što se čulo o nacrtima medijskih zakona u javnim raspravama tijekom prethodnih godina od strane onih koji rade u medijima nije ispoštovano, niti je ušlo u izmijenjene nacrte tih zakona. Podatak koliko je prijedloga iz javnih rasprava usvojeno trebao bi biti dostupan na portalu Ministarstva za kulturu i javno informiranje.

Odluka Ustavnog suda da se dio Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina proglasi neustavnim, a odnosi se na pravo države da osniva radijske i televizijske postaje koje bi imale programe na jezicima nacionalnih zajednica, izazvala je dosta komentara. Po mojem mišljenju ona je politički motivirana i izazvat će političke posljedice«, kazao je Karan.

NEMAMO KROVNI ZAKON

Ravnatelj Radio Subotice *Toni Bedalov* o situaciji u medijima na lokalu kazao je: »Ove javne rasprave oko medijskih zakona koje su sada na dnevnom redu u mnogo čemu su kontradiktorne i kaotične. I dalje nemamo Zakon o informiranju, koji je krovni zakon i koji treba dati temeljne smjernice u medijskoj strategiji. Što se nas 'lokalaca' tiče, bitno nam je je li predviđeno da svi elektronički mediji koji nisu privatizirani moraju biti privatizirani i na koji način. Sada imamo ova dva zakona od kojih Zakon o elektroničkim medijima predviđa da svi neprivatizirani mediji, kao što je Radio Subotica, u međuvremenu dok se ne privatiziraju moraju usuglasiti svoj rad i poslovanje sa zakonom koji regulira poslovanje javnih medijskih servisa.«

06 11.indd 7 10/23/2013 3:01:46 PM

IVAN BALENOVIĆ, NOVINAR I UREDNIK IZ PETROVARADINA

Nagrade su mi satisfakcija za golemi trud

Radeći na konačnoj verziji knjige »Princ Humorabi od Plusopotamije« šesnaest godina sam brusio njezinu filozofiju nenasilnog mijenjanja svijeta činjenjem dobra, iskazanoga u smijehu * Preprek je svoju životnu muku podnosio prometejski

Razgovarao: Davor Bašić Palković

Naš sugovornik *Ivan Balenović* dvostruki je laureat ovogodišnjih »Dana Balinta Vujkova«. Naime, ovom novinaru, uredniku brojnih knjiga, ali i književniku, u subotu je uručena nagrada za životno djelo na području književnosti »Balint Vujkov dida«, kao i nagrada »Emerik Pavić« za najbolju knjigu u prošloj 2012. godini za djelo »Prognanik iz svijeta svjetlosti« koje je priredio. Ova priznanja bila su povod za naš razgovor s njime.

HR: Klasično pitanje za početak, što vam znači nagrada »Balint Vujkov Dida«?

Znači mi puno. Znači mi satisfakciju za golemi trud na golemoj knjizi »Princ Humorabi od Plusopotamije« od oko 480 stranica i za golemo vrijeme njojzi posvećeno. Dobivam nagradu zvanu za životno djelo, a tu sam knjigu doista stvarao tijekom dobroga komada svojega života. Do njezinoga prvog tiskanja u Novom Sadu, 1992., uzela mi je oko šest godina rada na pisanju, tipkajući je na malenom pisaćem stroju u svojoj kući, ali velikim dijelom i na raznim osobnim i službenim putovima, pa čak i u inozemstvu, a do konačnoga izdanja u Zagrebu, 2009., prošlo je daljnjih čak šesnaest godina, za koje sam vrijeme produžio pisati ja nju, ali i ona mene – budući da nisam unosio puno novih stvari u fabuli, već sam brusio njezinu filozofiju nenasilnog mijenjanja svijeta činjenjem dobra, iskazanoga u smijehu, a koji među živim stvorovima jedino čovjeka krasi i čija se »elementarna čestica« u samoj knjizi definira kao »vrela, sjajna točka u kojoj se presijecaju crte ljubavi i uma«.

HR: Nagrađeni ste i za knjigu »Prognanik iz svijeta svjetlosti : život i djelo Stanislava Prepreka« čiji ste priređivač. Koji su vam bili najveći izazovi prilikom rada na ovoj monografiji i koji je, po vašem mišljenju, najveći značaj ovoga djela?

Prvi je izazov bio osjećaj odgovornosti pred Preprekovom sjenom... Znao sam ga osobno iz svojega djetinjstva, dugo sam, s rojevima svojih vršnjaka i sviju drugih, u njegovoj knjižnici posuđivao knjige, rastao sam uz njega i uz njegove ormare s đačkom lektirom, pa potom uz sve ozbiljnija štiva, ali i uz njegove bezbrojne, nimalo vesele životne ispovijesti, uz njegove ocjene i komentare o velikim pjesnicima, prozaistima, skladateljima, slikarima. Bio sam svjedokom njegovih osamljeničkih ljudskih patnji prouzročenih gubitkom sina jedinca u ratu, raspadom braka, gubitkom vida, življenjem desetljećima u podstanarskoj sobi... Za sve vrijeme dok sam radio na priređenju knjige, on je lebdio nada mnom, prepoznavao sam mu glas, korake, a katkad i rijetki, škrti smijeh. Znao sam: on čita svako moje otipkano slovo, mjeri svaku napisanu riječ. Znao sam: ne bih ga smio razočarati.

Ako bih se smio usuditi nešto reći o značaju toga djela, onda bi on trebao biti u tome što su se na jednome mjestu stekli Preprekov životopis, njegovo sabrano pjesničko djelo, sva njegova opsegom nevelika ali prekrasna proza, a tu su i njegovi krasni crteži, popis svih glazbenih djela i puno drugoga. Dragocjenu je građu posjedovao i bez nadoknade ustupio pokojni profesor glazbe *Đuro Rajković*, koji je i autor lijepoga broja tekstova u knjizi, popisa Preprekove svjetovne i crkvene glazbe, te kronologije Preprekova života. Đuro je posjedovao i prava na tiskanje Preprekovih djela, koja je također ustupio bez nadoknade.

Preprek je za života bio znan i nadaleko cijenjen kao skladatelj, svjetovni i crkveni. U spomenutoj se knjizi, međutim, on otkriva i kao plodni, elementarni pjesnik. Uz to, knjiga je pokušala posvjedočiti i o drugim visokim Preprekovim nadarenostima (proza, likovnjaštvo, prevoditeljstvo...), te o njegovu neumornome djelovanju u

12 17.indd 2 10/23/2013 3:06:53 PM

svojem životnom okruženju (učitelj, knjižničar, zborovođa, orguljaš...).

HR: U kakvom vam je sjećanju ostao Preprek?

Ono najbitnije što iz sjećanja ne izlazi jest uspravni, gorostasni lik duboko nesretnoga čovjeka, šibanoga udarcima sudbine, koji je za sebe umio reći da je pastorak života. Svoju je životnu muku podnosio prometejski.

HR: Pratite li književnu produkciju i scenu u vojvođanskih Hrvata? Ukoliko pratite, kakvom ju ocjenjujete?

Sistematično ju, nažalost, ne pratim, ali mi nije nepoznata. Nalazim da imponira broj izdanih naslova u proteklim godinama, da se knjige likovno-grafički veoma lijepo i profesionalno opremaju, te da se izdaju od više različitih nakladnika, među kojima prednjače NIU »Hrvatska riječ« i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata.

HR: Radili ste i kao novinar te kao urednik, uredivši veliki broj knjiga. Kažite nam više o tom segmentu vašega rada…

Kao šesnaestogodišnjem dječaku, učeniku arhitektonskog odsjeka srednje građevinske škole, tiskan mi je buket novinskih karikatura u jednom zagrebačkom omladinskom listu. To je bio moj prvi dodir s novinarstvom. Tri godine poslije toga, dok sam bio vojnik u Foči, posrećilo mi se da me karikatura dovede u jedan ozbiljni, opsežni i tiražni armijski list, u Sarajevo – za ilustratora. Međutim, ja se odmah bacih na pisanje, te me oslobodiše ilustriranja i načiniše od mene novinara. Radio sam taj posao s ogromnim žarom i izvrsno se u njemu snašao i obučio. Poslije vojske sam radio kao tehničar u visokoj gradnji, a i danas u Novom Sadu čvrsto stoji nekoliko petospratnica koje sam izgradio kao šef gradilišta. Koliko samo puta zastanem pred nekom od tih zgrada, i bude mi toplo oko srca gledajući kako u nju ulaze ili iz nje izlaze ljudi, kako u njoj odrastaju naraštaji djece! Tada shvatim da je sagraditi kuću isto što i napisati roman! Poslije pređoh u niskogradnju, gdje se ubrzo ponudih preuzeti uređivanje novina svog velikog poduzeća s tri tisuće zaposlenika. I taj sam list, oko tri godine, pravio s istim žarom kao i one vojničke. A onda mi, kao novinaru i karikaturistu – a ukupno sam za života objavio oko 2.000 novinskih karikatura – ponudiše u izdavačkome sektoru »Dnevnika« uređivati jedan krasni časopis za humor i satiru. Najprije sam oko četiri godine radio taj posao, a poslije i čitavo čudo drugih poslova u izdavaštvu – uređivanje knjiga, časopisa i puno toga drugoga. Dalo mi se redovito posjećivati mnoge europske, pa i neke izvaneuropske sajmove knjiga, te uopće putovati po svijetu. S tih sam putovanja slao listu »Dnevnik« mnoge dopise i reportaže. U »Dnevniku« je nastalo i prvo izdanje »Princa Humorabija«, na srpskome, da bih ga šesnaset godina poslije, u njegovoj konačnoj formi, i uz značajnu potporu Ministarstva za kulturu RH, tiskao u Zagrebu.

Po odlasku u mirovinu, još sam hodao po europskim sajmovima knjiga – London, Frankfurt, Bologna, gdje sam poglavito »kupovao« ideje i inspiracije, te ih poslije pretakao u različita vlastita autorska djela, poglavito za beogradske nakladnike. Najčešće su to bila izdanja za mlade. Osobito se ponosim svojom »Riznicom srpskog pjesništva za djecu« (za koju izdavač »Evro-Giunti« već priprema treće izdanje), te jednim neobičnim, virtualnim »Bukvarom azbučnikom – Bukvarom abecednikom«, čija je progresirajuća naklada već dostigla 20.000 primjeraka.

HR: Kao nekadašnjeg novinara, molimo vas za komentar ovdašnjih medijskih proizvoda na hrvatskom jeziku?

Vidljivo je da je tjednik »Hrvatska riječ« sve bogatiji i likovno-grafički sve »umiveniji«, te da je u zadnje vrijeme, u informativnom smislu, odlučnije zaplovio prema jugu iz svojih sjevernih voda.

Hrvatski je program na Radio televiziji Vojvodine dragocjen, ali čitava je vojvođanska televizija u krizi opstanka, te je, u svojoj neprirodnosti, prirodno da mora trpjeti i program za hrvatske gledatelje.

HR: U Novom Sadu trenutačno djeluju tri udruge Hrvata. Jeste li uključen u rad neke od njih, pratite li njihove aktivnosti? Kako vam se čini »hrvatska priča« danas u Novom Sadu?

Djeluju dvije ozbiljne, ali u materijalnom pogledu kronično siromašne udruge – jedna novosadska HKUPD »Stanislav Preprek« i jedna srijemska HKPD »Jelačić« u Petrovaradinu. U prvoj sam aktivan utoliko što prilažem svoje uratke u okviru već tradicionalne pjesničke manifestacije »Preprekovo proljeće«. U drugoj ne mogu biti aktivan jer ne umijem ni pjevati ni svirati... Hoću reći da su u njojzi glazba i pjevanje već poduže vrijeme jedine aktivnosti. Drugačije, u ovome času, ne može ni biti kad se nema ni prebijene pare, niti radnoga prostora.

Što se tiče treće udruge HKC-a Novi Sad, ona po mojem mišljenju predstavlja jednu fantomsku kvazi-udrugu, koja nije vrijedna spomena.

Za »hrvatsku priču« u Novom Sadu bi se moglo reći da je to takorekuć šutljiva, ili nevidljiva priča... Računa se da u gradu živi tri do pet tisuća Hrvata, a izvan svojih kućnih pragova ne eksponira ih se više od koje stotine.

HR: Službeno i privatno ste puno putovali po svijetu. Gdje ste sve bili i što biste izvukli kao najveću vrijednost, neki nauk s tih putovanja?

Prošao sam svu Europu, dobar komad Bliskoga istoka, svu srednju i sjevernu Ameriku, s Meksikom i Kanadom, a stigao i do Karipskoga i do Havajskoga otočja. Naveća su vrijednost, naravno, ljudi, u čije sam domove ulazio i zvan i nezvan, i svagdje bio lijepo i srdačno prihvaćen i ugošćen. Bez tih ljudi i bez tih putovanja ne bi bilo ni »Princa Humorabija od Plusopotamije«.

HR: Bavite se i šahom, o čemu svjedoči vaša knjiga »120 šahovskih problema« iz 2011. godine. Kažite nam više o vašem pasioniranom odnosu prema šahu...

Nisam prejak šahist, negdje sam u rangu tzv. druge kategorije, ali umijem sate i sate provesti za crno-bijelom pločom. Jedno poduže vrijeme bila mi je pasija komponirati šahovske probleme. Lijep sam ih broj tiskao u više novina i časopisa u Srbiji i Hrvatskoj. Dobra šahovska partija, ili dobar šahovski problem, mogu biti jednako vrijedni kao i kvalitetno djelo kakvog pripovjedača ili pjesnika. I njihove poruke često znadu biti iste, ako smo kadri u njih proniknuti. Nije li, na koncu, netko davno rekao: ljudski je život partija šaha.

12 17.indd 3 10/23/2013 3:06:53 PM

PROSLAVLJEN DAN HRVATSKE ZAJEDNICE

U čast velikog bana

Predsjednik HNV-a dr. *Slaven Bačić* oživio je uspomenu na bana Josipa Jelačića

Kroz ovakve i slične manifestacije podsjećamo svi na važnost očuvanja hrvatskog jezika, baštine i kulturnog naslijeđa. Iznad svega potvrđujemo da smo dio jednog naroda ma gdje živjeli, kazala je Ivana Goranić

Hrvatska je zajednica u Vojvodini tijekom povijesti iznjedrila brojne velikane koji su ostavili neizbrisive tragove, a među najznačajnijima je ban *Josip Jelačić*. Njemu u čast, njegujući kulturu sjećanja, 16. listopada hrvatska zajednica proslavila je dan rođenja bana Josipa Jelačića kao jedan od četiriju praznika zajednice.

Proslava je započela svečanom svetom misom u crkvi sv. Jurja u Petrovaradinu, koju je predvodio prečasni *Marko Kljajić*, župnik u Surčinu, uz koncelebraciju svećenstva.

OTAC MODERNE HRVATSKE NACIJE

Otvarajući svečanu akademiju u novosadskom Spensu predsjednik HNV-a dr. *Slaven Bačić* oživio je uspomenu na bana Josipa Jelačića. Naglašavajući kako je ban Jelačić otac moderne hrvatske nacije, a ovakvi praznici i obilježavanje datuma značajni jer se ljudi sve više udaljavaju i sve manje poznaju, pozvao je sve pripadnike hrvatske zajednice da se više viđaju, razmjenjuju iskustva i upoznaju. U obraćanju nazočnima generalni konzul Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici *Dragan Đurić* istaknuo je svoje uvjerenje da se približio trenutak kada će sve stigme koje su Hrvati na ovim prostorima imali – početi nestajati. U ime Vlade Republike Srbije i Ureda za ljudska i manjinska prava, ravnateljica

12 17.indd 4 10/23/2013 3:06:56 PM

Suzana Paunović istaknula je kako Vlada visoko u svojoj agendi ima zadatke vezane za poštovanje, unapređenje i zaštitu ljudskih prava. »Republika Srbija je potpisnica velikog broja međunarodnih ugovora i bilateralnih sporazuma, od kojih je jedan potpisan i s Republikom Hrvatskom, temeljem kojeg funkcionira i Međuvladin mješoviti odbor. Kao kopredsjedavajuća sa srbijanske strane u ovom odboru vjerujem da će njegove aktivnosti u sljedećem razdoblju pridonijeti da se unaprijedi položaj manjina u objema našim državama i da će to pridonijeti unapređenju bilateralnih odnosa između naših dviju država, kao i da ćemo se moći pohvaliti rezultatima prigodom obilježavanja ovog praznika sljedeće godine«, kazala je Paunović.

BORBA PEROM I PJESMOM

Uime Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, savjetnica predstojnice *Ivana Goranić* je, uz iskrene čestitke, pozdravila nazočne. Ona je naglasila kako je osnutkom Državnog ureda za Hrvate izvan RH, kao središnjeg tijela nadležnog za provedbu i unapređenje odnosa, dana poruka svima koji žive izvan granica RH da se žele graditi međusobni odnosi utemeljeni na sustavnoj, učinkovitoj, jasnoj i otvorenoj suradnji, koja je utemeljena na međusobnom poštovanju, razumijevanju i partnerstvu. »Kroz ovakve i slične manifestacije podsjećamo svi na važnost očuvanja hrvatskog jezika, baštine i kulturnog naslijeđa. Iznad svega potvrđujemo da smo dio jednog naroda ma gdje živjeli. Naše sitno razlikovanje od većine zna biti teško, ali je sve dragocjenije. Stoga je u vašem i našem interesu i uvijek u interesu države u kojoj živite, te različitosti čuvati i njegovati, u čemu će vas Državni ured nesebično podržavati«, kazala je Ivana Goranić.

Svečanu akademiju svojim su izvedbama uveličali domaćini, zbor »Jelačić« pod ravnanjem *Vesne Kesić-Krsmanović*. Oni su izveli himne Srbije i Hrvatske, a zatim i pjesme u čast banu »Ljubimo te naša diko« i »U kolo braćo«.

Svečana misa u crkvi sv. Jurja u Petrovaradinu

Za sve ljubitelje tamburaške glazbe predstavili su se gosti – HGU »Festival bunjevački pisama« i »Kraljice Bodroga« iz Monoštora. Banu za rođendan nastupio je i dječji tamburaški orkestar »Jelačić« pod ravnanjem *Stevana Mošo*.

Da se naša veličina mjeri po tome koliko pamtimo i znamo cijeniti one koji su nesebično ugrađivali svoje živote i svoj rad u razvoj društva kome pripadamo, potvrdio je i predsjednik HKPD-a »Jelačić« *Petar Pifat*. »Ban Josip Jelačić živio je u Petrovaradinu samo pet godina. Danas u Petrovaradinu dvostruko dulje živi jedan drugi Jelačić, koji se bori i zauzima za opstojnost i identitet svoga kulturnog bića. On se ne bori poput svog sugrađanina i prezimenjaka sabljom i mačem, on se bori perom i pjesmom koja znade u teškim vremenima u grlu zastati, pa se poput pjesnika *Đure Arnolda* znamo zapitati: '... tko veli da si mrtav, ti da si mrtav, vječni bane'.«

Ovim riječima i pjesmom »Ustani bane« završena je ovogodišnja svečana akademija u čast bana Josipa Jelačića.

Mila Horvat

12 17.indd 5 10/23/2013 3:06:59 PM

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merković i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 25. listopada do 1. studenoga

25. LISTOPADA 1848.

Umro je *Juraj Đuro Arnold*, svestrani glazbenik, stvaratelj, dirigent, spisatelj i glazbeni pedagog. Od 1820. do smrti bio je zborovođa tada župne crkve sv. Terzije Avilske. Osnivanjem stalnog pjevačkog zbora i orkestra, utemeljio je glazbenu kulturu u gradu. Najzapaženije djelo mu je »Pismenik iliti sakupljanje pisama različitih …«, što je u stvari zbirka tekstova crkvenih napjeva Bunjevaca ovog podneblja. Arnold je rođen 5. lipnja 1781.

25. LISTOPADA 2006.

U Zagrebu je u 98. godini umro *Lajčo Lendvai*, posljednji predstavnik najstarijih kulturnih poslenika ovoga grada, kazališni umjetnik, dugogodišnji glumac, redatelj, utemeljitelj i ravnatelj prvog profesionalnog teatra u Subotici: Hrvatskog narodnog kazališta. Odlukom vlasti 1. siječnja 1951. godine spojeni su subotičko HNK s Magyar színházom, kada nastaju Hrvatska drama, Mađarska drama i Muzička grana, kasnije Opera i Balet. Tijekom svoje dugogodišnje karijere Lendvai je vodio Koncertnu poslovnicu u Subotici, ali i vrlo učinkovitu Kulturno-prosvjetnu zajednicu.

26. LISTOPADA 1707.

U 71. godini umro je *Mihovil Radnić*, franjevac, prvi bunjevačko-šokački pisac iz ovih krajeva. Sukladno svome visokom položaj u crkvenoj redodržavi, utjecao je na doseobu bunjevačkih Hrvata u Panoniju, potkraj XVIII. stoljeća. Autor je pet knjiga od kojih su sačuvane samo dvije: »Razmišljanja pribogomiona od ljubavi Božje…« i »Pogađenje ispraznosti od svita u tri dila razdiljeno, složeno i izvedeno u jezik slovinski i bosanski iz Sv. pisma«. Rođen je u Kalači 1636.

26. LISTOPADA 1841.

Krajem listopada, prema nacrtima *Ivana Morave*, započelo je uobličavanje Palićkog perivoja. U drugoj polovici siječnja 1842. godine zasađeno je šest tisuća mladica, jedna četvrtina budućeg parka, budući da u proljeće 1843. ondje već raste 25.000 različitih mladica i grmova.

27. LISTOPADA 1923.

Zbog oštrih napada usmjerenih protiv nekih postupaka tadašnje vlasti, zabranjeno je daljnje izlaženje tjednika »Subotičke novine«. Uređivao ih je *Miško Prćić*. Ubrzo potom je njihov obnovitelj (1920.) svećenik Blaško Rajić pokrenuo tjednik pod nazivom »Hrvatske novine«.

27. LISTOPADA 1944.

Latinično, hrvatsko izdanje subotičkih dnevnih novina »Radio vijesti« dobiva svoju ćiriličnu inačicu »Радио вести«. Prema svjedočenju urednika *Josipa Šokčića*, ova dva dnevna lista tiskana su u tiraži od 25 do 30 tisuća primjeraka, a rasturana su u Subotici i svim mjestima Bačke, dok je dio upućivan na frontu, gdje su još trajale borbe za oslobođenje.

28. LISTOPADA 1945.

Premijernom izvedbom drame »Matija Gubec« *Mirka Bogovića*, svečano je otvoreno Hrvatsko narodno kazalište u Subotici. Bila je to prva profesionalna teatarska kuća u gradu. Spomenutu povijesnu tragediju u šest činova režirao je *Branko Špoljar* iz Zagreba, od kuda je bio i scenograf *Berislav Deželić*.

29. LISTOPADA 1924.

Rođen je dr. ing. *Mirko Vidaković*, šumarski ekspert, sveučilišni profesor, redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. Postigao je značajne rezultate u području dendrologije i šumarske genetike. Nositelj je više značajnih priznanja, među njima i nagrade »Ruđer Bošković«, za životno djelo 1981. Umro je 15. kolovoza 2002.

29. LISTOPADA 1945.

Praizvedbom tročine drame »Boszorkánytánc« (Vrzino kolo) mađarskog spisatelja i sineasta *Béle Balázsa*, otvoreno je Mađarsko narodno kazalište (Magyar Népszínház) u Subotici. Redatelj je bio *László Pataki*. Upravitelj ovoga teatra bio je književnik István Laták.

29. LISTOPADA 1945.

Za predsjednika Okružnog narodnooslobodilačkog odbora Subotice izabran je pravnik *Alojzije Mihaljčević*, dotadašnji predsjednik Vrhovnog suda Vojvodine. On je na toj dužnosti zamijenio Lajču Jaramazovića, koji je u međuvremenu izabran za ministra komunalnog gospodarstva u Vladi Narodne Republike Srbije.

30. LISTOPADA 1884.

Lazar Mamužić, po obrazovanju pravnik, izabran je gradonačelnika Subotice. Podgradonačelnik i predsjednik Siročadskog stola bio je *Mihovil Pertić*, veliki kapetan *Géza Hevér*, a općinski sudac *Đorđe Petrović*. Lazar Mamužić je za gradonačelnika ponovno izabran 1890. te je tu dužnost obnašao sve do 1902. godine. U višestoljetnoj povijesti grada Mamužić je najdulje bio prvi čovjek Subotice – cijelih osamnaest godina.

30. LISTOPADA 1955.

Na Trgu sv. Ćirila i Metodija otkriven je velebni Spomenik žrtvama fašizma, umjetničko djelo glasovitog kipara *Tome Rosandića* i njegovih suradnika, među kojima je bila i Bajmočanka, kiparica *Ana Bešlić*.

1. STUDENOGA 1945.

Umro je *Nikola Matković*, vrsni sportaš, višestruki rekorder u nekoliko sportskih disciplina i javni djelatnik, tridesetak godina profesor gimnastike u subotičkoj gimnaziji. Rođen je 10. srpnja 1864.

12 17.indd 6 10/23/2013 3:07:02 PM

Subotička kronika uz potporu grada Subotice

Ukraden spomenik »Ptica slomljenih krila«

Brončani spomenik »Ptica slomljenih krila« nestao je iz spomen parka pokraj Senćanskog groblja u Subotici. Bio je podignut 1994. godine u znak sjećanja na 852 civila srpske, mađarske, hrvatske, židovske i njemačke nacionalnosti koji su strijeljani 1944. i 1945. godine. Nestanak spomenika je policiji prijavio predsjednik Njemačkog narodnog saveza *Rudolf Weiss* koji je u subotu bio domaćin izaslanstvu Udruženja Nijemaca iz Mađarske s kojima je posjetio masovnu grobnicu na Senćanskom groblju. On smatra kako nije slučajnost da se krađa spomenika dogodila samo nekoliko dana nakon smrti vajara spomenika *Ferenca Kalmara* i nekoliko dana prije komemoracije koja se svake godine održava na Dan mrtvih.

Nakon uviđaja izdano je priopćenje u kojemu se navodi da »Policija intenzivno traga za izvršiteljima kaznenih djela, teške krađe i povreda groba, kvalificiranih od zamjenika tužitelja Osnovnog javnog tužiteljstva«.

Povodom krađe spomenika gradonačelnik Subotice *Modest Dulić* je najoštrije osudio vandalski i necivilizirani čin skrnavljenja spomenika, kojim se narušava pijetet prema žrtvama, i zatražio od policije brzu akciju na pronalaženju vinovnika ovog nedjela. Oštru osudu krađe iznio je i predsjednik Saveza vojvođanskih Mađara *István Pásztor* te zatražio ne samo da se krivci hitno pronađu, već i da se utvrdi ima li krađa i ideološko–političku motivaciju. On je zatražio da Vlada Srbije konačno realizira dano obećanje i donese uredbu kojom će i formalno–pravno staviti izvan snage odluke s kraja Drugog svjetskog rata, kada su ljudi kolektivno osuđivani zbog pripadnosti pojedinoj naciji. Pásztor je pozvao predstavnike Vlade Srbije da 2. studenog dođu u Suboticu i zajedno s potomcima žrtava obilježe stradanje nevinih civila, te ocijenio da krađa spomenika narušava proces normalizacije odnosa između Srba i Mađara, Mađarske i Srbije, koji su ove godine značajno unaprijeđeni. »Ne mogu zamisliti da se taj proces normalizacije može prekinuti zbog akcija kao što je krađa spomenika. Srbija mora poslati jasne signale da to nije ponašanje koje se može u ovom društvu tolerirati«, poručio je Pásztor.

Ministarstvo vanjskih poslova Mađarske također je priopćilo kako bi krađa spomenika »Ptica slomljenih krila« u Subotici mogla narušiti odnose Srbije i Mađarske i zatražilo od nadležnih tijela da pronađe odgovorne. U priopćenju Ministarstva podsjeća se da su predsjednici Mađarske i Srbije, *János Ader* i *Tomislav Nikolić*, lipnja ove godine zajedno odali počast civilnim žrtvama rata u Čurugu u Vojvodini, te se ocjenjuje da krađa u Subotici ukazuje i na potrebu da Vlada Srbije što prije stavi izvan snage uredbu kojom su mađarski stanovnici Čuruga, Mošorina i Žablja proglašeni kolektivno krivim na kraju Drugog svjetskog rata. »Stavljanje izvan snage ove uredbe od strane Vlade Srbije nedvosmisleno bi označavao političke namjere kabineta u Beogradu«, piše u priopćenju.

Odbor za komemoraciju nevinim žrtvama stradalim tijekom i po završetku Drugog svjetskog rata i sahranjenih na teritoriju Grada Subotice je sa žaljenjem i gorčinom primio vijest o krađi spomenika »Ptica slomljenih krila« na Senćanskom groblju, navodi se u priopćenju. Odbor zahtijeva od policije privođenje počinitelja, a od suda kažnjavanje krivaca po najstrožoj zakonskoj kazni. Također se od lokalne samouprave traži nalaženje trajnog rješenja za ovo pitanje i određivanje institucije koja će u budućnosti biti odgovorna za održavanje i čuvanje spomen parka. Gradski Odbor za komemoraciju je najavio da će, bez obzira na ovaj događaj, održati tradicionalni memorijalni skup 2. studenog na kojemu, kako se navodi, očekuju sve ljude dobrih namjera.

S. M.

Temeljem članka 63. stavak 2. Zakona o planiranju i izgradnji (»Službeni glasnik RS«, br. 72/09, 81/09-ispr., 64/10-US, 24/11, 121/12, 42/13-US i 50/13-US) i Pravilnika o načinu javne prezentacije urbanističkog projekta (»Službeni glasnik RS«, broj 43/10), obavještavaju se zainteresirani građani da će se od 28.10.2013. do 4.11.2013. godine u uredu 202/2 Gradske kuće održati:

JAVNA PREZENTACIJA

URBANISTIČKOG PROJEKTA

Za urbanističko-arhitektonsku razradu lokacije katastarskih čestica broj 1242/1, 1242/2, 1250/1 i 1250/2 k.O. Bački vinogradi, namijenjene za izgradnju sadržaja benzinske crpke uz odmorište »Bački vinogradi« na stacionaži km 13+150 auto-ceste e-75 (m-22) Horgoš-Subotica-Beograd

Zainteresirane pravne i fizičke osobe mogu izvršiti uvid i dobiti informacije o Urbanističkom projektu u Gradskoj upravi Subotice, u Službi za građevinarstvo, Gradska kuća, ured br. 202/2.

Primjedbe na planirana rješenja tijekom javnog uvida mogu se u pisanoj formi dostaviti Službi za građevinarstvo (Uslužni centar, šalter 14 ili 15) do 4.11.2013. god.

Sve primjedbe prispjele u zakonskom roku bit će dostavljene Povjerenstvu za planove.

12 17.indd 7 10/23/2013 3:07:03 PM

ZA SKUPŠTINSKOM GOVORNICOM POVODOM POSJETA DVOJICE PREDSJEDNIKA

Državnički posjet, a ne politička promidžba

Bilo bi dobro da kada srpski predsjednik ode u Hrvatsku također obiđe djecu koja uče na srpskom i time pokaže, kao što je hrvatski predsjednik pokazao, da je zainteresiran upoznati se s time kako pripadnici manjine ostvaruju svoje pravo na obrazovanje na materinskom jeziku, kazala je Tamara Lukšić-Orlandić

Posjet Tavankutu dvojice predsjednika, *Tomislava Nikolića* i *Ive Josipovića*, nakratko je bio i temom istog dana održane sjednice subotičke gradske Skupštine. Na stranu uvrijeđenost *Duška Stipanovića* (SPS) što organizatori posjeta nisu vodili računa o »dostojanstvu Grada Subotice i gradske Skupštine«, te su dvojica predsjednika zaobišla Gradsku kuću u širokom luku (Doduše, predsjednici su zbilja propustili jedinstvenu priliku da vide kako izgleda »parlamentarni dom« u kojem od 67 vijećnika, 66 njih obnaša vlast.).

Predsjednici Josipović i Nikolić s djecom u Tavankutu

VIJEĆNIČKE OCJENE

Vijećnik *Mirko Bajić* (SBB) otišao je i dalje u svojim zapažanjima. On je kazao kako će tražiti smjenu ravnateljice tavankutske škole jer je »zlouporabila djecu u političke svrhe« jer je, navodno, budući da nije bilo nastave, pozvala djecu i roditelje »da dođu pred školu i pozdrave predsjednike«, i tražio od Skupštine da ocijeni to kao narušavanje zakona od strane ravnateljice. Vijećnik DSHV-a *Ivan Ušumović* je reagirao objašnjavajući da je prilikom posjeta ključan protokol oba predsjednika, te da organizator nije »nikakva škola, niti ravnateljica, niti ona odlučuje o tome tko će biti pozvan a tko ne«.

Ravnateljica Osnovne škole »Matija Gubec« *Stanislava Prćić-Stantić* kaže da nije bilo s njene strane nikakvog javnog poziva, te da je riječ o internom priopćenju kojim su učenici obaviješteni o razlozima zbog kojih neće biti nastave i u tom kontekstu im je priopćeno da ukoliko žele pozdraviti predsjednike to mogu ispred škole.

TVRDNJE ZAŠTITNICE GRAĐANA

Zaštitnica građana za prava djeteta *Tamara Lukšić-Orlandić* kaže da posjet školi ima smisla ukoliko su predsjednici željeli poduprijeti obrazovanje hrvatske djece na materinskom jeziku. »Predsjednik države ne dolazi svaki dan, hrvatska nacionalna manjina je mala zajednica te će svaka takva gesta biti dobro prihvaćena od strane pripadnika te zajednice kada dođe predsjednik njihove matične države. Predsjednici ne pripadaju niti jednoj političkoj stranci, tako da je ovdje riječ o državničkom posjetu. Ne volim kada političari, kao predstavnici političkih stranaka idu u škole i nude neke zanimljive projekte, uvijek ću biti protiv toga. Ali ovakvi posjeti se rijetko dešavaju i bilo bi dobro da kada srpski predsjednik ode u Hrvatsku također obiđe djecu koja uče na srpskom i time pokaže, kao što je hrvatski predsjednik pokazao, da je zainteresiran upoznati se s time kako pripadnici manjine ostvaruju to svoje, jedno od osnovnih ljudskih prava, pravo na obrazovanje na materinskom jeziku. Mislim da treba potpuno eliminirati praksu da političari i predsjednici političkih stranaka obilaze škole uoči izbora, ali ovakav događaj mislim da ne bi trebao toliko iritirati bilo koga«, kazala je Tamara Lukšić-Orlandić.

Zlouporaba djece u političke svrhe najčešća je u vrijeme kada se približe izbori i kada pojedine političke stranke preko djece, nudeći neki besplatan oblik pomoći, žele animirati roditelje i tako priskrbiti što veći broj glasova. U takvim situacijama direktor škole ima odgovornost da ne otvara vrata takvim aktivnostima, jer »škole nisu poligoni za vježbanje političkih stranaka niti za regrutiranje glasača«, kaže Tamara Lukšić-Orlandić. »Sve to spada u taj arsenal na prvi pogled suptilnih, a u stvari vrlo providnih načina regrutiranja mladih za političke stranke, što se vjerojatno više radi u nekim srednjim školama, premda je bilo primjera kada su i u osnovnim školama nuđene besplatne priprave za prijamne ispite. Oni to pravdaju time kako žele pokazati da su u službi građana, ali to nije pravi način da se pomogne građanima, i osobito ne u vrijeme izbora. Ako se to radi poslije izbora ili u nekom razdoblju između, onda to može dobiti kvalifikativ potpore i shvaćanja potreba građana, ali kada je uoči izbora, onda to ima samo jednu svrhu – povećanje broja grasača, i u tom smislu moramo biti protiv toga«, kazala Tamara Lukšić-Orlandić.

S. M.

18 23.indd 2 10/23/2013 3:10:12 PM

ZA ZAVRŠETAK ZGRADE KAZALIŠTA JOŠ 10 MILIJUNA EURA

Manje prostora, manje novca

Vijećnici Skupštine Grada na posljednjoj sjednici usvojili su rješenje o nastavku rekonstrukcije Narodnog kazališta, kojim se vrijednost ove investicije, inače jedne od najvećih u kulturi Srbije, smanjuje za oko osam milijuna eura u odnosu na prvobitni projekt. Gradonačelnik *Modest Dulić* najavio je kako bi konačni projekti za ovako svedeno kazalište trebali biti završeni do 15. siječnja, te istaknuo da je Pokrajina do sada poštovala svoje ugovorne obveze o financiranju, ali da ostaje vidjeti kako će Republika odgovoriti svojim obvezama. »Teško je odgovoriti na pitanje kada će kazalište biti gotovo, jer da živimo u ozbiljnoj državi gdje se poštuju ugovori ja bih vam jamčio da će kazalište u iduće dvije godine biti gotovo. U ozbiljnim državama se čak i riječ poštuje i vrednuje, ali na žalost nisam siguran da živimo u državi u kojoj se čak i ugovori dovoljno poštuju«, kazao je Dulić, te iznio kako je Grad tražio sastanak o ovome s novim ministrom kulture, ali je iz kabineta odgovoreno kako ministar nema vremena za razgovor.

PRVA PROMJENA PROJEKTA

Prema prvobitnom planu zgrada Narodnog kazališta trebala je koštati oko 24 milijuna eura, srušena je većim dijelom 2007. godine, a trebala je biti završena u roku od pet godina. Za sada je još uvijek samo betonski skelet u središtu grada. O financiranju izgradnje 2006. godine potpisan je ugovor između Republike, Pokrajine i Grada prema kojemu su se iz sva tri proračuna trebala osigurati sredstva za izgradnju u razmjeru 45:45:10 posto. Unatoč peticiji da se ne ruši staro kazalište, koju je potpisalo 5.000 građana, te upozorenjima pojedinih stručnjaka da je projekt megalomanski i da

se ne uklapa u arhitektonsku cjelinu, da su 24 milijuna eura nedostižna sredstva te da će središte grada godinama ružiti gradilište, lokalna vlast ipak ulazi u izgradnju. Radovi uskoro počinju kasniti, odnosno sredstva ne stižu na vrijeme, te se shvatilo kako se objekt ipak mora smanjiti, i listopada 2011. godine Skupština Grada zaustavlja izgradnju, nalaže promjenu projektne dokumentacije i najavljuje se rušenje jednog dijela onoga što je tek izgrađeno. Zapravo, u to je vrijeme glavni projekt već promijenjen 2010. godine, te kazalište nije niti izgrađeno do planiranih 28 metara već na visinu od 18 metara, čime je i ukupni gabarit smanjen na oko 14.000 četvornih metara. U tome su prošle dvije godine, od rušenja se ipak odustalo jer bi ono moglo ugroziti statiku objekta, a zahtijevalo bi i nove suglasnosti i dozvole, a gradonačelnik je prošle godine formirao Povjerenstvo za izmjenu projekta adaptacije, rekonstrukcije i dogradnje Narodnog kazališta, koja je prošlog tjedna vijećnicima predložila nove zaključke. Među ostalim, predlaže se izgradnja dvije umjesto tri kazališne dvorane, a da trećina prostora, oko 4.700 četvornih metara, bude prenamijenjena za komercijalni sadržaj, pri čemu bi on morao biti sukladan umjetničkom karakteru objekta.

KOLIKO KOŠTA KVADRAT?

Gradonačelnik *Modest Dulić* je istaknuo kako i dalje ostaje na snazi ugovor prema kojemu su financijeri Republika, Pokrajina i Grad, te da bi kazalište trebalo biti završeno s dodatnih 10 milijuna eura.

Vijećnik SNS-a *Ilija Maravić* pozdravio je prijedloge Povjerenstva, ali je kazao: »SNS će kod glasovanja biti uzdržan, jer nemamo nikakvo izvješće o načinu trošenju sredstava za ovih proteklih sedam godina. Ne znamo koliko je kazalište koštalo u razdoblju mirovanja izgradnje za dvije, tri godine kada su bageri, skele i radnici bili angažirani i kada smo imali troškove iz proračuna.« Također vijećnik SNS-a prof. dr. *Radmilo Todosijević* napravio je pak računicu prema kojoj i u ovako smanjenoj vrijednosti investicije, cijena četvornog metra iznosi od 1.126 do 1.408 eura, te ustvrdio kako ona zapravo ne bi smjela prijeći 350 eura po četvornom metru. On je pozvao tužiteljstvo i policiju da utvrde gdje je nestao građevinski materijal sa srušene stare zgrade, poput 40 šlepera cigle i drvenih greda, koji je trebao biti prihod grada. Pitanja je imao i *Robert Sebök* iz LDP-a: Gdje su danas akteri događanja iz travnja 2007. godine? Zašto nije poslušana međunarodna organizacija za zaštitu spomenika kulture? Gdje je danas *Kristijan Bartus*, koji je rekao da godišnji trošak za kazalište košta 2,5 milijuna eura? Što je s 5.000 potpisa građana, gdje je nestalo 400 tisuća opeka?«

Trenutačno se na kazalištu radi na rekonstrukciji prednjeg zaštićenog dijela iz 1854. godine, u kojem bi trebali biti smješteni komercijalni sadržaji. Izvođači su »Jumol« i podizvođač »SMB gradnja«, a novac je osigurao Pokrajinski fond za kapitalna ulaganja, ukupno 160 milijuna u dvije tranše.

S. Mamužić

18 23.indd 3 10/23/2013 3:10:15 PM

ULOMAK IZ RUKOPISA »OD ZEMUNICE DO SALAŠA«

Piše: Alojzije Stantić

Ambar

Ambari su svudan bili približno jednako veliki oko 2 x 4 m široki, a visoki oko 1,80 m * U njeg je stalo oko dvadesetak meteri (1 m. = 100 k.) kojekaki žitarica

Ambar je spremište za žito, druge žitarice i za meljaju od nji (brašno, mekinje i dr.). Bio je dosta velik kad je rod žitarica bio mali, naspram današnjeg (žita 10-15 mtc./lanac i sl.). Pravio se na drvenom postolju. Obično su većem ambaru stranice na bondruk (drven okvir), a majstor košarar je bondruk iznutra opleo vrbovim opletom, kojeg su posli umazali mazom (blatom) i krečom. Doli je najčešće zadaščan, često dračovim nutovanim (ožljebljenim) fosnama (debela daska od 2« [1« = 2,5 cm.]). Ambari su se pravili i na sonicima (vozno postolje saonica), prodavali su se na vašaru, a kupljenog odvukli u avliju poljodilca na salaš el naselje. Taki ambari su podesni za prominu mista di će se držat. Bilo je i taki gazda da su imali po nikoliko ambara na sonicima i primišćali su ih di njim je pasiralo, di se najčešće iz nji uzimala rána za blago (josag).

Ambar se pokrivo dvovodnim trščanim krovom, a po di ko ga je pokrio i šindrom (kratke, tanke nagusto sastavljene daščice crnog bora). Krovina je širokom strijom natkrilila pleter (oplet) da ne kisne, a s pridnje strane el odastrag, di su ulazna vrataca, nadstrijica na dvi vode pričila je nabijanje kiše i sniga na vrataca. U ambar se istresala rasuta zrna npr. mrvljeni kuruzi, a ako ga bilo više feli (vrsta) istresali bi ga u daščane boksove el di ga udžakovali (ječam, kuruzi, žito i dr.). Većini lancoša (poljodilci s nikoliko lanaca [1 l. =m 7200 m² zemlje]) ambar je bio dosta da svo žito i većinu ráne za josag drže u njemu, a u čardaku su držali klipove kuruza.

Ambari su svudan bili približno jednako veliki oko 2 x 4 m široki, a visoki oko 1,80 m. U njeg je stalo oko dvadesetak meteri (1 m. = 100 k.) kojekaki žitarica. Ovo zdanje se pokazalo podesnim za držanje manje, al više fele žitarica, pa su na većim gazdalucima napravili i veće ambare, na tri-četri basamage, drveni stranica i dnola od od dračovi dasaka. U njeg se išlo na sridini s pridnje strane, a iznutra se ako je tribalo prigrađivo daskama na dva-tri velika boksa za rasute žitarice. Unutri je stalo i do dva vagona (1 # = 10.000 kg) žita(rica) većinom udžakovani, u usprsto poređanim džakovima (1 dž. = oko 50 kg zrna). Taka je tri ambara na svom gazdaluku u Hrvatskom Majuru napravio, u početku 20. vika, i gazda *Tošo Vojnić Hajduk*, a hasniro ga i njegov sin *Lacko* i dica do sridine XX. vika, dok nije izgubio svrhu u tzv. obavezi. Žito i zrnatu ranu držo je na tavanu salaša, a da ne iđu često na tavan, ranu za nikoliko dana imali su u ambaru. U njemu su držali i žito za sime, al i za kruv za nikoliko miseci.

Vojnić Hajdukov ambar bio je na ukopanim dračovim stupovima, od zemlje dignut na oko po metera. Dračov bondruk ogradili su nutovanim fosnama. Krov su pokrili šindrom, a dno od okrajčeni dračovi fosni, sastavljeni usičenim nutom (žljebom), nalik na slovo »L«. U ambar su išli na daščana uska i visoka vrata nalik onima na čardaku. Po sridini su mogli ostavit par džakova žita el kuruza, tamo su metnili mrvljačicu (ručnu mašinu za mrvljenje) i hasnirali je. S obadvi strane imali su po dva boksa za zrna za žito, mrvljene kuruze, ječam i zob. Ambar je bio oko 4 x 2 x 2 metera (d-š-v). Rana se u njeg mogla nasipat do vrva, jel su pridnju ogradu kad je tribalo napravili višlje i onda su umećali, a vadili zrna spuštanjem tj. vađenjem dasaka iz usika okrajčeni stupova 12 x 12 centi. Prigradne daske napravili su od dračovi fosni široki oko trideset centi.

Po ugledu na ovake ambare, vrimenom su, posli Prvog svickog rata, velike gazde pravili su magazine za žito i zrnatu ranu. Posli vršidbe u nji su istresali žito, a ne na tavan, kako su dotleg radili.

Da sve bude na svom mistu, i u ovećem ambaru je bila mlinarska kašika za nagrćanje žita el kuruza u džak, metla i lopata, a i na jednom mistu složeni nikoliko džakova za zrno.

Ambar na sonicima mog dide Đure (1886), kojeg je talovo od oca Vranje

18 23.indd 4 10/23/2013 3:10:16 PM

VIŠI SUD U SOMBORU DONIO PRVU PRESUDU O KOLEKTIVNOJ REHABILITACIJI NIJEMACA U VOJVODINI

Signal za EU

Naša je procjena da ova presuda nije samo sudska nego i jedna politička odluka kojom se šalje signal da se Zakon o rehabilitaciji ozbiljno treba uzeti, kaže Rudolf Weiss

Viši sud u Somboru je rujna ove godine donio prvu presudu u Vojvodini kojom je kolektivno rehabilitirano 113 civila njemačke nacionalnosti ubijenih poslije Drugog svjetskog rata u Odžacima.

Predsjednik Njemačkog narodnog saveza *Rudolf Weiss* ističe da je 23. studenoga 1944. godine u Odžacima ubijeno 183-oje Nijemaca, od kojih 181 muškarac i dvije žene, te da Savez traži rehabilitaciju i za preostalih 70 žrtava.

ZAKON ŽIVI I U PRAKSI, A NE SAMO NA PAPIRU

On navodi da je u takozvanoj Bonskoj dokumentaciji zabilježeno svjedočenje *Hansa Mayera*, koji je čudom preživio zločin u Odžacima i uspio se spasiti stigavši do Njemačke. Prema ovom svjedočenju partizani su priveli Nijemce u jednu kuću gdje su ih mučili, a za to vrijeme su mobilizirali 40 njemačkih mladića koje su odveli na put prema Karavukovu gdje su im naredili da iskopaju veliku masovnu grobnicu. Nakon toga su mladiće potjerali kućama, a izmučene ljude oko ponoći izveli ispred masovne grobnice i ubijali ih ašovima, pijucima, lopatama i noževima. »Tragedija je bila što su ti ljudi koji su ostali u Odžacima bili sigurni da nizašto nisu krivi. Osim toga i njihovi susjedi Srbi su ih uvjeravali da ostanu i govorili da će garantirati za njih. I jesu garantirali, čak su tri uglednija Srbina iz Odžaka potpisali kako svojim životima garantiraju da ovi ljudi nizašto nisu krivi, ali ni to nije

Rudolf Weiss

pomoglo. Ubijeni su ašovima ispred masovne grobnice i do danas je to bila tabu tema«, kaže Rudolf Weiss.

On ističe da su potomci žrtava iz Odžaka i 2009. godine predali molbu za rehabilitaciju istom Višem sudu u Somboru, ali je tada molba za svega nekoliko tjedana odbijena. »Naša je procjena da ova presuda nije samo sudska, nego i jedna politička odluka kojom se šalje signal da se Zakon o rehabilitaciji ozbiljno treba uzeti. Dakle, očito je netko shvatio da ne bude li praktičnih primjera provođenja tog zakona, on ostaje mrtvo slovo na papiru, a to je loš signal EU i njenoj najutjecajnijoj članici, Njemačkoj. Stoga je ovo i poruka da zakon živi i u praksi, a ne samo na papiru.

SPORO DONOŠENJE PRESUDA

Njemački narodni savez je podnio još šest zahtjeva za kolektivne rehabilitacije, te još tridesetak pojedinačnih zahtjeva, ali Weiss ističe kako nema točne podatke budući da je odgovor suda na ovakve upite da nije dužan davati takve informacije. On dodaje i da ljudi koji ovdje žive, a njemačkog su podrijetla i imaju pretke nevino ubijene, ne vjeruju da će zakon zaživjeti, te je i to razlog malog broja podnijetih zahtjeva za rehabilitacijom. »U rezoluciji parlamenta Republike Srbije usvojenoj lipnja 2013. govori se o tome da ne postoji kolektivna odgovornost, kako za Mađare tako i za druge koji su stradali pod tom odrednicom, što je polukorak u dobrom smjeru. Nadamo se da će i ubijeni njemački civili doživjeti istu takvu pravnu moralnu satisfakciju i da će se reći kako je to bila pogreška, da su oni ubijeni kao civili i nevini, a da su ubijeni samo zato što je proglašena kolektivna krivica svih Nijemaca zbog njihovog etničkog podrijetla i zbog svega onoga što se dešavalo u Drugom svjetskom ratu. Nadamo se da će ova gesta prema mađarskim žrtvama biti proširena i na sve ostale nevine žrtve, ali jednoznačnom formulacijom. Nadam se kako netko ozbiljno misli pokazati svijetu da je došlo vrijeme katarze i suočavanja s vlastitom prošlošću, i da će osuditi komunističke zločine. Stoga potičemo sve da predaju zahtjev za rehabilitacijom kao što smo mi predali kolektivne zahtjeve. Predat ćemo još nekoliko takvih, jer ima nevjerojatno mnogo masovnih grobnica diljem Vojvodine, sve one trebaju biti obilježene i sve te žrtve trebaju dobiti svoje ime i pravu moralnu satisfakciju«, kaže Weiss.

On smatra da je jedan od razloga zbog kojeg se presude o rehabilitacijama sporo donose očekivanje da će potomci žrtava iskoristiti svoje pravo i tražiti povrat imovine koja im je oduzeta, jer, kako ističe, osim mržnje prema Nijemcima, najčešći razlog ubistava bila je bezočna pljačka imovine koja je ostala iza njih. »Budućnost i praksa će pokazati da je većini potomaka najvažnija moralna i pravna rehabilitacija, a da će samo mali broj tražiti imovinu. Od početka smo govorili da se ne sprečava rehabilitacija, jer neće nastupiti strah svih strahova i neće se morati iseliti oni koji uživaju u njemačkim kućama. Ovim ljudima je dosta da se bave ovdašnjim stvarima i ovdašnjim prilikama, ali im je najvažnija moralna rehabilitacija, da njihovi preci nisu bili ratni zločinci, nego su bili nevino ubijeni civili, to im je važno. Zaista se nadam da će biti još takvih primjera rehabilitacija da bismo ovaj zakon uopće ozbiljno uzeli«, kaže Rudolf Weiss.

S. Mamužić

18 23.indd 5 10/23/2013 3:10:17 PM

PROŠLOTJEDNI »BIOFEST« U SUBOTICI PONOVNO OTVORIO PITANJE POTENCIJALA ORGANSKE PROIZVODNJE KOD NAS

Prohodavanje koje traje godinama

Iako za to realno ima veoma dobre uvjete i iako su na tom planu u posljednje vrijeme učinjeni određeni konkretni pomaci, razvoj organske proizvodnje u Srbiji i dalje se nalazi tek u povojima

Ovo bi zacijelo mogao biti jedan od zaključaka nakon prošlotjednog održavanja IX. Festivala organske hrane »Biofest« u Subotici, napose kada se čuju iskustva razvijenih zemalja, nalazile se one u okruženju (poput Hrvatske) ili pripadale li idealu uređenih društava (kao što je to bio slučaj s ovogodišnjom zemljom-partnerom Njemačkom).

POZITIVNI POMACI

Da jesu učinjeni pozitivni pomaci, i to u razmjerno kratkom razdoblju, podsjetio je već na otvorenju »Biofesta« predsjednik Upravnog odbora *Tomislav Sudarević* riječima kako je ove godine subotički »Organic Control System« dobio akreditaciju Europske unije za kontrolu kakvoće organskih proizvoda u Srbiji. Osim toga, Sudarević je posebno podvukao i činjenicu da se odnedavno u srednjim poljoprivrednim školama i na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu organska proizvodnja izučava kao predmet. Pohvalama »Biofestu«, a samim tim i organskoj proizvodnji, priključio se na otvorenju i gradonačelnik Subotice *Modest Dulić* riječima kako je lokalna samouprava prošle godine ustanovila pilot-projekt uvođenja organskih proizvoda u prehranu djece u vrtićima. Na taj način, istaknuo je Dulić, kod djece već od predškolske dobi stvara se navika da jedu zdravu i kvalitetnu hranu, a ujedno se pomažu i mali proizvođači organske hrane, jer su im vrtići sigurno tržište.

Koordinatorica praktične nastave u srednjoj Poljoprivrednoj školi u Futogu *Vera Nikolić* potvrđuje da se ova ustanova (s oko 1.100 učenika najveća i najstarija u Srbiji) od 2010. na oko 30 hektara i sama bavi organskom proizvodnjom. Iako se još nalazi u fazi konverzije, Poljoprivredna škola iz Futoga već od starta je postala atipična za organsku proizvodnju u Srbiji, bar u jednom segmentu. Naime, osim biljnom, oni se bave i organskom stočarskom proizvodnjom, pa se tako kukuruz, soja, lucerna ili djetelina ne koriste kao finalni nego kao proizvodi za prehranu peradi i stoke koji u konačnici za potrošača snesu ili donesu zdrava i fina jaja ili mlijeko. Ono što posebno raduje jesu Nikolićkine riječi da su sami učenici veoma zainteresirani za organsku proizvodnju. Kako kaže, najveći dio učenika dolazi iz seoskih sredina, te im ništa od onoga što uče nije posve nepoznato, ali je svakako ohrabrujuće to što neki od njih već u ovoj dobi svoju budućnost vide kao proizvođači organske hrane.

»HRANA ZA ELITU«

Inženjerka zaštite bilja *Dušanka Đukić* iz Zrenjanina kaže da je još prije 7 godina, kada je formirala 2 hektara svog voćnjaka, shvatila kako u samoj struci treba nešto promijeniti. Namjesto uporabe pesticida, odlučila se za uzgoj jabuka i kajsija na prirodan način. Ne bez ponosa ističe podatak da su joj ove godine, osim zdravih plodova na stablima, u voćnjaku raj pronašli brojne obitelji vilinskih konjica, buba-mara i cvrčaka. Međutim, ono što slijedi čini zapravo pravu sliku mjesta gdje se nalazi organska proizvodnja kod nas. Dušanka Đukić, naime, kaže kako proizvođačima problem čini naći odgovarajuća zaštitna sredstva, te se stoga, kao i mnogi drugi snalazi tako što ih kupuje iz inozemstva ili to za nju rade dobavljači. Da se kojim slučajem bavi i ratarstvom, paleta problema Đukićeve proširila bi se i na nabavu deklariranih sjemena za organsku proizvodnju, a kod onih koji na svom posjedu nemaju stajnjaka nije nezanemariv niti nedostatak odgovarajućih gnojiva. S cijenom od 200 dinara po kilogramu Dušanka Đukić nije konkurentna niti konvenacionalnim proizvođačima jabuka, jer ih oni na tržnici, u prodavaonicama ili kao robu za izvoz prodaju po nekoliko puta nižoj cijeni. U situaciji kada cijene svakodnevno rastu, a plaće (tko ih uopće i prima) stagniraju kupovna moć najvećeg dijela građana sve više opada. Ističući kako i sama na svojoj koži osjeća posljedice krize, Dušanka Đukić kaže kako se tek sada očituje činjenica da je organska hrana zapravo »hrana za elitu«. Kao primjer za to ona navodi da joj se tržište iz obližnjeg Novog Sada odnedavno preselilo u Beograd, u kom se još jedino nađe dovoljan broj kupaca koji su u mogućnosti platiti troškove skup(lj)e proizvodnje.

Z. R.

18 23.indd 6 10/23/2013 3:10:19 PM

MINISTAR POLJOPRIVREDE DRAGAN GLAMOČIĆ NA FORUMU »HRANA ZA EUROPU« NAJAVIO NIZ ZNAČAJNIH MJERA KOJE ĆE BITNO UTJECATI NA DOMAĆI AGRAR

U novu strategiju s nižim proračunom

Donošenje Strategije razvoja poljoprivrede, izmjene u propisima oko prometa GMO proizvodima u Srbiji, isplata svih zaostalih poticaja do konca 2013., ali i niži agrarni proračun od početka 2014. mjere su i najave koje je ministar Glamočić objelodanio u Subotici

Novi ministar poljoprivrede *Dragan Glamočić* donio je na netom održani Poljoprivredni forum »Hrana za Europu« (Subotica, 18. i 19. listopada) set važnih najava, čije bi ostvarenje u kraćem ili duljem razdoblju moglo napraviti prekretnicu u ovoj oblasti gospodarstva. Otvoreno i precizno, uoči otvorenja Foruma, novinarima je priopćio kako se tekst dugo očekivanje Strategije razvoja poljoprivrede nalazi u završnoj fazi izrade, te da će javnost s njezinim sadržajem biti upoznata za mjesec ili dva. On je istaknuo kako je to dokument koji je rađen po uputama Europske unije u kom će biti konkretiziran (agrarni, prim. a.) proračun i ciljevi, na temelju čega će se raditi određene mjere i kontrole. Komentirajući nezadovoljstvo udruga poljoprivrednika što nisu (bile) uključene u izradu Strategije Glamočić je rekao kako to neće biti »dokument na više stotina stranica«, dodajući kako će nakon službenog predstavljanja, tijekom javne rasprave, on biti otvoren za primjedbe i sugestije. U svakom slučaju, ministar je zaključio kako Strategija neće biti samo dugoročan dokument, nego i dokument s kojim će Srbija (jednoga dana) ući u Europsku uniju.

A dok Strategija ne bude predstavljena, slijede malo manje optimistične najave. Jedna od njih, a koja poljoprivrednike svakako veoma zanima, je ona koja se tiče odgovora na pitanje: koliko će iznositi agrarni proračun za 2014.? Iako nije precizirao o kojoj je brojci ili postotku riječ, ministar je Glamočić s velikom dozom sigurnosti najavio da će on biti manji u odnosu na ovu godinu. S obzirom na to da razlog zbog čega će tomu biti tako vjerojatno nije potrebno navoditi, recimo da je Glamočić odmah dodao kako se to neće odraziti na poljoprivrednike. Kako? Pa tako što će, tvrdi ministar, u samom Ministarstvu biti nastavljeni financijski rezovi koji se, kako kaže, već provode. Osim toga, on je najavio i drugačiji način dodjele poticaja, isključujući prije svega dosadašnje »uravnilovke« i ne isključujući pri tom niti mogućnost ostvarenja ideje o »regionalizaciji poticaja«.

Ministar Dragan Glamočić u Subotici najavio i drugačiji način dodjele poticaja

Poticaji su, naravno, pitanje koje najviše zanima svakog registriranog nositelja poljoprivrednog gospodarstva, a s obzirom na to da to znaju i novinari i ministar Glamočić se dotaknuo te teme. Kako je naveo, Ministarstvo poljoprivrede će do konca godine obraditi sve zahtjeve, a na Ministarstvu financija je da te aktivnosti konkretno pretoči u djelo. Stoga zvuče dobro i ohrabrujuće Glamočićeve riječi da mu je kolega *Lazar Krstić* obećao kako će Ministarstvo financija osigurati sredstva za isplatu svih zaostalih potraživanja, prije svega »zbog značaja poljoprivrede i velikog broja ljudi koji od nje živi«. Sama potraživanja, međutim, nisu ravnomjerno usklađenja. Jer, dok Glamočić kaže kako su ratarima poticaji do sada isplaćeni gotovo u cijelosti, istodobno dodaje kako je glede isplata poticaja stočarima zatekao katastrofalno stanje. Ministar, naravno, nije propustio podsjetiti da je prošlotjedna isplata 1,4 milijarde dinara farmerima donekle ublažila zatečeno stanje.

Z. R.

GMO U SRBIJI

Ono što će – i to vjerojatno na dulji rok – postati top tema u državi svakako je ministrova najava mogućnosti da Vlada odobri promet GMO u Srbiji. U prilog tomu Glamočić kaže kako naše zakonodavstvo nije usklađeno niti sa zakonodavstvom Europske unije niti s propisima Svjetske trgovinske organizacije. On ističe da, ukoliko Vlada donese odluku da se ide na promjenu propisa ona će biti urađena na tek nakon što se obave sve potrebne procjene sigurnosti rizika po zdravlje ljudi i životinja i zaštitu životnog okoliša. Glamočić ističe da će, upravo iz ovih razloga, proizvodi GMO biti deklarirani »i neće dovoditi narod u zabludu«.

18 23.indd 7 10/23/2013 3:10:23 PM

IZASLANSTVO PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE I NOVOG VINODOLSKOG POSJETILO SOMBO

Veza domovine i Hrvata u Vojvodini

U Primorsko-goranskoj županiji, a posebice u Novom Vinodolskom, organizira se veliki broj kulturnih manifestacija, pa ima mogućnosti za suradnju s HKUD-om »Vladimir Nazor« i HKPD-om »Matija Gubec« * U području gospodarstva značajna investicija je povezivanje riječke luke s koridorom X

Samo dan nakon što je predsjednik Hrvatske *Ivo Josipović* završio dvodnevni posjet Srbiji, prvo službeno izaslanstvo na razini lokalne samouprave stiglo je u Sombor i Tavankut. U Somboru i Tavankutu boravili su župan Primorsko-goranske županije *Zlatko Komadina*, njegova zamjenica *Marina Medarić*, gradonačelnik Novog Vinodolskog *Oleg Butković*, direktor KTD Vodovod Žrnovnica *Igor Uremović*, akademski slikar *Ivan Balaževič* i glazbenik *Joso Butorac*. U povodu ovoga posjeta u Somboru i Tavankutu boravili su i *Dragan Đurić* i *Neven Marčić*, generalni konzul i konzul Republike Hrvatske u Subotici.

SOMBOR

Službeni posjet Somboru izaslanstvo Primorsko-goranske županije i Novog Vinodolskog počelo je posjetom Hrvatskom domu i hrvatskoj zajednici okupljenoj oko HKUD-a »Vladimir Nazor«.

Gosti i domaćini ispred Županije u Somboru

U ime domaćina predsjednik »Nazora« *Mata Matarić* pozdravio je goste istaknuvši kako ovaj posjet u »Nazoru« vide, prije svega, kao moralnu potporu hrvatskoj udruzi. Župan Zlatko Komadina predstavio je županiju na čijem je čelu istaknuvši kako je zahvaljujući hrvatskom konzulatu suradnja praktički počela još prošle godine, kada je Primorsko-goranska županija bila regija partner prigodom proslave Dana državnosti. »Cijenili smo kako bi tu suradnju bilo dobro nastaviti i s drugim mjestima i zato smo sada u posjetu Somboru, a poslije Tavankutu«, kazao je Komadina »Ovaj naš posjet nema samo simbolički značaj, nego vjerujem da je to početak suradnje između Hrvata u Hrvatskoj i Hrvata u Vojvodini. Novi Vinodolski je grad kulture, s velikim brojem manifestacija i očekujemo na njima i vaše sudjelovanje«, kazao je gradonačelnik Novog Vinodolskog Oleg Butković.

Nakon razgovora u Hrvatskom domu, goste iz Primorsko-goranske županije primio je gradonačelnik Sombora *Namanja Delić*. Razgovorima su nazočili i predstavnici hrvatske zajednice u lokalnoj vlasti – vijećnica Gradskog vijeća *Snežana Periškić*, predsjednik Savjeta za međunacionalne odnose *Zoran Čota*, pokrajinski zastupnik i vijećnik u Skupštini grada Mata Matarić, te vijeć-

RADNI SASTANAK RRA SLAVONIJE I BARANJE I RRA SRIJEM

Utvrditi konkretne zajedničke projekte

Nakon veoma uspješnog radnog sastanka s predstavnicima Osječko-baranjske županije održanog prošlog mjeseca u Rumi, početkom mjeseca uslijedio je posjet RRA Srijem kolegama iz RRA Slavonije i Baranje. Direktor najuspješnije hrvatske agencije *Stjepan Ribić* i član uprave *Zvonimir Klobučar* su kao i uvijek bili raspoloženi podijeliti svoja iskustva u svezi s aktualnim temama iz regionalnog razvoja. Cilj posjeta bio je utvrditi konkretne zajedničke projekte za koje bi se tražila sredstva na sljedećem CBC (Cross-border programme) pozivu za prekograničnu suradnju, koji se treba ostvariti do kraja ove godine. Osim analize mogućih projekata, tema su bili i drugi potencijalni partneri s hrvatske strane. Direktor RRA Srijem *Milan Mirić* i voditelj projekta *Zoran Radaković* imali su mogućnost postaviti niz važnih pitanja koja se tiču budućih izazova koji očekuju agenciju u idućem razdoblju.

Sastanku je nazočio i *Ivan Karačić,* predsjednik Odbora za gospodarstvo HNV-a u Vojvodini, koji je također potvrdio veoma dobru i uspješnu suradnju dviju agencija i najavio buduće zajedničke projekte. Dogovoreno je da se intenzivno komunicira u idućem razdoblju, tako da projekti za sljedeći CBC poziv budu na vrijeme usklađeni i pripremljeni.

M. Paulić

24 29.indd 2 23.10.2013 14:54:18

BOR I TAVANKUT

nik *Čaba Sakač*, zadužen za nacionalne zajednice.

Gosti iz Hrvatske prošetali su središtem Sombora, a u zgradi Županije pogledali su čuvenu sliku »Bitka kod Sente« i svečanu dvoranu Skupštine grada na čijem se stropu nalaze tri grba hrvatskih regija.

TAVANKUT

Izaslanstvo je istoga dana, u petak 18. listopada, posjetilo Tavankut gdje ih je *Jozefa Skenderović* upoznala s aktivnošću hrvatske zajednice u Tavankutu. Ravnateljica OŠ »Matija Gubec« *Stanislava Stantić-Prćić* informirala je goste o načinu izvođenja nastave na hrvatskom jeziku i iznijela prijedlog o suradnji tavankutske škole i institucija s područja Primorsko-goranske županije, a koja bi bila ostvarena na dobrobit nastave na hrvatskom jeziku.

Župan Primorsko-goranske županije Zlatko Komadina u razgovoru s domaćinima istaknuo je prijedlog o suradnji Tavankuta i njihove županije, dok je gradonačelnik Novog Vinodolskog Oleg Butković predložio uspostavu prijateljskih veza sa selom Krmpote u kojem žive primorski Bunjevci. Ivan Balažević, akademski slikar, podrijetlom Tavankućanin, posjetio je etno salaš Balažević, za kojega ga vežu obiteljske uspomene.

Z. V. i I. D.

U galeriji Prve kolonije naive

BUNJEVAČKA NIT

Zanimljivo je bilo čuti da župan Komadina i gradonačelnik Butković imaju bunjevačke korijene i da obojica vode podrijetlo iz zaseoka Krmpote, koje je naseljeno Hrvatima bunjevačkog podrijetla. Kako su tijekom razgovora u Hrvatskom domu više puta spomenuti Bunjevci, novinare iz Rijeke, koji su pratili zvaničnike, interesiralo je kako to u Srbiji postoje Bunjevci koji ne priznaju hrvatske korijene.

KAVA SA SUSJEDOM U RUMI

Otvoreni za prekograničnu suradnju

Ruma je 18. listopada bila domaćinom projektne aktivnosti »Na kavu sa susjedom«, koji se realizira u okviru projekta »Podrška umrežavanju i europskoj suradnji gradova i općina«. Projekt financira Europska Unija iz IPA programa prekogranične suradnje Hrvatska-Srbija, a suradnici na projektu su Grad Vukovar, Grad Beli Manastir, općine Stari Jankovci, Nijemci, Lovas, Erdut, Drenovci, te općine Apatin, Bač, Beočin, Inđija, Stara Pazova i Ruma.

Ruma je partnerima u suradnji predstavila svoje potencijale i strateške smjernice razvoja općine, s namjerom uspostavljanja prekogranične suradnje. Otvarajući skup predsjednik Općine Ruma *Goran Vuković* je istaknuo kako su ovakve aktivnosti odlična prigoda da se kroz razmjenu iskustava dođe do zajedničkih rezultata kojima je moguće aplicirati za sredstva iz fondova EU. »Mi smo spremni, od zaštite životnog okoliša, rješavanja komunalnih problema, pa do kulture i sporta poduprijeti sve poticajne projekte i prijedloge i sudjelovati u prekograničnoj suradnji. Općina Ruma je otvorena za partnersku suradnju sa susjednim općinama iz Hrvatske, te se nadamo da će iz ovih sastanaka proisteći i konkretni rezultati«, izjavio je Goran Vuković. Načelnik Općine Stari Jankovci *Dragan Sudarević* je dojma da postoji mnogo zajedničkih tema koje povezuju šest općina iz Hrvatske i Srbije. »Ovo je četvrti susret u okviru ovoga projekta i svaki susret je dao doprinos daljnjem upoznavanju i razumijevanju između lokalnih samouprava. Kolegama u Srbiji prenosimo naše dojmove u povlačenju sredstava iz predpristupnih projekata«, kaže Sudarević. Lokalna koordinatorica projekta »Na kavu sa susjedom« *Silvija Patarčić* kaže kako je veliki odziv općina potvrda kvalitete rada projekta. »To je i znak da su lokalne samouprave svjesne činjenice da EU u financiranju prije svega prepoznaje regije i da je partnerskim udruživanjem projekata iz jednog područja lakše dobiti sredstva. Stoga očekujem da današnji sastanak u Rumi i sljedeći uskoro definiraju projekte koji će biti od velikog značaja za širi krug općina«, zaključila je Silvija Patarčić.

Gosti iz susjednih općina Hrvatske i Srbije su u Kulturnom centru u Rumi imali mogućnost pratiti predavanja Turističke organizacije Općine Ruma, Centra za socijalni rad, regionalne razvojne agencije Srijem i Udruge za organsku prehranu Vitas. Za goste je upriličen i obilazak Zavičajnog muzeja općine Ruma, kao i prigodan domjenak u Gradskoj kući.

Mirko Paulić

24 29.indd 3 23.10.2013 14:54:21

III. TAVANKUTSKI FESTIVAL VOĆA

Posjetiteljima je predstavljen i turistički potencijal Tavankuta upotpunjen proširenim smještajnim kapacitetima i mogućnošću organiziranja višednevnih turističkih posjeta

Edukacija – velika pomoć u daljnjem radu

Tradicionalni Festival voća u Tavankutu ove je godine organiziran po treći put, u subotu 19. listopada.

Program festivala se sastojao od dva dijela, edukacijskog i zabavnog. Predavanje na temu proizvodnje, standardizacije i značaja sadnog materijala, prorjeđivanja jabuka, podzemnog navodnjavanja, proizvodnje kvalitetne rakije, održali su *Marko Dorić*, *Florian Farkaš*, *Dejan Stanko* i *Peter Rozsa*.

Dubravko Bilinović, predstavnik organizacijskog odbora festivala, istaknuo je kako su se ovom prilikom okupili lokalni proizvođači voća i članovi zadruga koji su imali prigodu u okviru stručnih predavanja čuti eminentne predavače i teme koje se odnose na aktualnosti u voćarstvu, a koje će im biti od velike pomoći u daljnjem radu. Prema riječima Bilinovića, posjetiteljima je predstavljen i turistički potencijal Tavankuta upotpunjen proširenim smještajnim kapacitetima i mogućnošću organiziranja višednevnih turističkih posjeta, čiji se sadržaj sastoji od autentično bunjevačke gastronomske ponude, radionice starih zanata i izrade predmeta od slame, a i organiziranog obilaska Tavankuta i njegovih znamenitosti.

U drugom dijelu festivala organiziran je kulturno-umjetnički program, u kojem su nastupile sve tri skupine HKPD »Matija Gubec«, te gosti iz Hrvatske – KUD »Seljačka sloga« iz Ivankova kod Vinkovaca i KUD »Gara« iz Gare u Mađarskoj. Martin Kubatov, predsjednik Hrvatske samouprave iz Gare, u povodu uspostavljanja suradnje s Tavankutom izjavio je: »Došli smo u Tavankut, u selo u kojem najviše žive bunjevački Hrvati. Predstavili smo se dvama kulturnim društvima – Omadinskim kultrunim društvom iz Gare i Bunjevačkim izvornim društvom. Osim bunjevačkih plesova predstavili smo se podravskim i šokačkim baranjskim igrama. Kako je Tavankut najveće bunjevačko naselje, bio nam je cilj uspostaviti suradnju naših dvaju društava i naših dvaju sela.«

Organizatori ovogodišnjeg festivala bili su Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame, Osnovna škola »Matija Gubec«, Hrvatsko kulturno prosvjetno društvo »Matija Gubec«,Voćarska zadruga »Voćko« i Voćarska zadruga »Voće Tavankut« iz Tavankuta, a organizacijski odbor ovogodišnji festivala predstavljali su ove godine *Lidija Sarić*, *Mladen Petreš* i Dubravko Bilinović.

I. D.

IGRANKA NA BREGU U RUMI POVODOM ZAVRŠET

Slavlje u čast plodova zemlje

Tradicionalna igranka povodom završetka berbe grožđa održana je u prostorijama HKPD-a »Matija Gubec« u Rumi u subotu, 19. listopada. Simbolika subotnje igranke je u tome da se njome slave plodovi zemlje: vinova loza, voće i kruh – dvori-

24 29.indd 4 23.10.2013 14:54:27

AGRO FAIR – II. SAJAM TORTI, KOLAČA I POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA

Promidžba domaće radinosti

Manifestacija je okupila dvadesetak izlagača iz Bačkog Monoštora i goste iz Sombora

U Bačkom Monoštoru je u subotu, 19. listopada, održan drugi po redu Sajam torti, kolača i poljoprivrednih proizvoda.

Organizatori manifestacije su UG »NADE« iz Bačkog Monoštora, Mjesna zajednica Bački Monoštor i UG »Podunav« iz Bačkog Monoštora, uz podršku Pokrajinskog tajništva za gospodarstvo, zapošljavanje i ravnopravnost spolova. Manifestacija je osmišljena kao način za promidžbu domaće radinosti kroz poljoprivredne proizvode, prerađevine, torte i kolače, s ciljem unapređenja i razvoja sela, akcentiranja poljoprivrede kao osnovne djelatnosti u selu, afirmiranja žena i njihovog stvaralaštva, te razvoja agro i eko turizma kao dodatne aktivnosti na gazdinstvu.

Manifestacija je okupila dvadesetak izlagača iz Bačkog Monoštora – žene koje se bave izradom torti i kolača, poljoprivredna gazdinstva iz Monoštora i Bezdana, koja su predstavila domaću alevu papriku, rakije, kupinovo vino, pekmeze, džemove, med i proizvode od meda, sireve..., a na sajmu su izlagale i udruge žena s teritorija Grada Sombora. Svoje proizvode predstavili su i Dom učenika srednjih škola iz Sombora i Poslastičarna »Gojko« iz Sombora.

Na štandovima se moglo pronaći mnoštvo slastica i ručnih radova, te maštovito oblikovanih torti i kolača.

Tradicionalne pjesme Monoštora predstavile su djevojčice iz dječje grupe KUDH-a »Bodrog«, a održano je i završno predavanje u sklopu projekta »Mašta bašta«, čiji je nositelj UG »Podunav«, uz podršku Pokrajinskog tajništva za gospodarstvo, zapošljavanje i ravnopravnost spolova. Edukacije su vršili predavači iz Poljoprivredne stručne službe Sombor, a za kraj su polaznicima dodijeljeni certifikati, kao i paketi sjemenja ljekovitog i aromatičnog bilja.

Otvorena je izložba slika autora *Stipana Kovača Malanke*, na kojima su predstavljeni motivi iz Bačkog Monoštora i njegove okolice, kao i najprepoznatljiviji elementi Sombora. *Milorad Rađenović Đene,* slikar koji je otvorio izložbu, istaknuo je autorovu povezanost s rodnim Monoštorom, kroz uspomene iz djetinjstva i iskrenu ljubav prema ovome kraju.

Najistaknutiji izlagači sajma primili su i primjerene nagrade, a birali su se najljepši štand, najbolji pekmez, najbolji kolač, najukusnija torta i najljepša torta. Najljepši štand, prema procjeni žirija, imale su članice UŽ »Zlatne ruke Somborke«, dok su za svoje slastice nagađene Monoštorke: *Marija Leka*, *Snežana Jager*, *Marina Marijanović* i *Martina Merei* (Bački Monoštor – Sombor).

Manifestacija je završena izvedbom predstave »Triput Bog pomaže«, koju su na oduševljenje posjetitelja sajma izveli članovi glumačkog ansambla HBKUD-a »Lemeš« iz Svetozara Miletića.

Z. Mitić

ŠETKA BERBE GROŽĐA

ште i prostorije društva tada su ukrašene vinovom lozom, voćem, jabukama, kiflama i perecima koje simboliziraju obilje plodova zemlje.

Prije početka »berbe« plodova tamburaški orkestar najprije svira srijemačko kolo, da bi potom otpočela i sama »berba«. Svaki je sudionik imao prilike dati i dragovoljni prilog za manifestaciju. Na početku igranke goste je u ime Upravnog odbora društva pozdravio *Zlatko Kolarić,* a po tradiciji cijelu večer goste je zabavljao mali tamburaški orkestar društva.

N. J.

24 29.indd 5 23.10.2013 14:54:35

HKPD »JELAČIĆ« U POŽEGI

Prsten neraskidivog prijateljstva

»Kada čovjek iskusi ljepotu i ljubav kraja u kojem kraće ili dulje vrijeme boravi, on poželi da se u njega ponovno vrati, srce mu svoje još više otvori i ne samo riječima, nego i pjesmom mu prozbori«, bile su pozdravne riječi *Petra Pifata*, predsjednika Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Jelačić« iz Petrovaradina, čiji su članovi u prepunoj dvorani gradskog kazališta u Požegi protekle subote održali cjelovečernji koncert. Vraćajući se u grad u kojem su se tri godine prije u organizaciji Zajednice protjeranih Hrvata Srijema, Bačke i Banata već predstavili požeškoj publici, petrovaradinski tamburaši i pjevači ovoga su puta došli na poziv Ličkog i zavičajnog društva »Vila Velebita«, koje je prije dvije godine gostovalo u Petrovaradinu na proslavi spomendana rođenja bana Josipa Jelačića.

Petar Pifat je primio povelju o prijateljstvu

Koncert je započeo nastupom mješovitog pjevačkog zbora. Na repertoaru su bile pjesme duhovnog i svjetovnog žanra, zborne i solo popijevke. Osim skladbi petrovaradinskih autora (Okrugića, Štefanovića, Prepreka), interpretirane su i skladbe Slavenskog, Vilhara, Špoljara, Košeta, kao i poznatijih dalmatinskih skladatelja. Naročito velikim pljeskom publika je nagradila interpretaciju Okrugićeve solo popijevke »Domovino, slatko milovanje«, koju je otpjevao tenor *Slavoljub Kocić*.

Tamburaška sekcija društva »Jelačić« pod ravnanjem prof. Steve Mošo također je izmamila ovacije publike. Pozornost je napose skretao nastup najmlađih tamburaša osnovnoškolskog uzrasta, među kojima je bilo i onih koji tamburu poznaju tek mjesec dana. Stariji tamburaški sastav nastupio je sa spletom narodnih pjesama iz Slavonije, da bi se potom i raspjevao, interpretirajući pjesme srijemskog i, uopće, vojvođanskog podneblja. Specijalno iznenađenje tamburaškog nastupa bile su melodije iz poznatih filmova »Un dia da vida«, »Grk Zorba«, »Cigani lete u nebo« i drugih, koje su upotpunili nastupi solista na trubi i perkusijama.

Prema atmosferi koja je vladala u dvorani kazališta, koncert HKPD-a »Jelačić« bio je veoma dobro primljen kod publike. Pozivi na bis, ritmično pljeskanje posjetitelja i uzvici oduševljenja opravdali su potez domaćina, predsjednika LZD »Vila Velebita« *Josipa Fajdića,* da prije završetka koncerta uruči predsjedniku HKPD-a »Jelačić« Petru Pifatu Povelju o prijateljstvu i daljnjoj suradnji dvaju društava, ističući kako je dosadašnjom razmjenom gostovanja i nastupa stvoren pravi prsten neraskidivog prijateljstva.

Koncert je završen pjesmom »Osam tamburaša s Petrovaradina«, koju je skupa s pjevačkim zborom i tamburaškim orkestrom društva »Jelačić« pjevala cijela dvorana.

P. P.

TAMBURAŠKA SEKCIJA U HKUD »VLADIMIR NAZOR« U SOMBORU

Prvi koraci budućih tamburaša

Poslije duže stanke, u Hrvatskom kulturno-umjetničkom društvu »Vladimir Nazor« ponovno je počela raditi tamburaška sekcija. Sekciju vodi mlada *Marina Antunić*, koja je od rujna i profesorica tambure u Srednjoj muzičkoj školi »Petar Konjović« u Somboru. »Natječaj je otvoren prije dva tjedna i do sada se prijavilo osmero mladih zainteresiranih za tamburašku sekciju, ali se nadam da će ih uskoro biti i više. Došli su s različitim stupnjem znanja, pa tako neki već imaju neko predznanje, a neki nisu nikada u životu svirali, pa s njima krećemo od učenja nota. Vježbamo dva puta na tjedan, a ideja je da ovo bude samo početak za osnivanje tamburaškog orkestra HKUD-a 'Vladimir Nazor'«, kaže Marina, koja s puno strpljenja radi sa svojim đacima u Hrvatskom domu.

Z. V.

24 29.indd 6 23.10.2013 14:54:41

PROSLAVA U ČAST PRVOM HODOČASNIKU TEKIJSKOG SVETIŠTA

Kraljevstvo iznad svega

Polaganjem vijenca na spomenik princu Eugenu, na brdu Vezirac u Petrovaradinu, u nedjelju 20. listopada započeo je program obilježavanja dugo najavljivane proslave spomendana 350. obljetnice rođenja princa *Eugena Savojskog*, kršćanskog vojskovođe čije su zasluge u znamenitoj bici kod Petrovaradina presudno utjecale na postanak petrovaradinskog svetišta Gospe Tekijske. Proslava je održana pod pokroviteljstvom Srijemske biskupije, Uprave za kulturu Grada Novog Sada i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, pod nazivom »Kraljevstvo iznad svega«.

Nakon molitve za pokojnog princa i sve poginule u bici, rektor svetišta vlč. *Stjepan Barišić* blagoslovio je spomenik i prostor poprišta bitke, pozivajući okupljene vjernike-sugrađane da se u 17 sati pridruže koncelebriranom liturgijskom slavlju za pok. Eugena, koje je u crkvi Gospe Tekijske predvodio srijemski biskup mons. *Đuro Gašparović*.

Odmah poslije sv. mise započela je svečana akademija na kojoj su govorili poznavatelji lika i djela Eugena Savojskog. Profesor povijesti mr. *Dominik Deman* predstavio je kratak životopis princa Eugena kao najvećeg habzburškog vojskovođe, iznoseći puno zanimljivosti i nepoznanica iz njegova svestranog života.

O princu Eugenu kao plemenitom ratniku, vitezu i filozofu govorio je kustos-povjesničar Muzeja grada Novog Sada *Siniša Jokić*. U svom predavanju označio je Eugena kao prvog ujedinitelja Europe i kao osobu koja je svojim strateškim sposobnostima nadmašila sve vojskovođe u povijesti ratova na prostorima srednje i južne Europe.

Tema izlaganja *Atile Pejina*, kustosa-povjesničara i ravnatelja Muzeja u Senti, bila je »Čudotvorne slike i Eugen Savojski« u kojoj je opisivao Eugenov doprinos osnivanju brojnih bogomolja podignutih u čast Blaženoj Djevici Mariji.

Na koncu, preč. *Marko Kljajić* pročitao je Zavjetnu molitvu princa Eugena, čiji se original čuva u rukopisnom odjelu Sveučilišne i nacionalne knjižnice u Zagrebu, a za koju se vjeruje da ju je Eugen molio.

U programu proslave sudjelovao je i mješoviti pjevački zbor HKPD-a »Jelačić«.

Spomenutom svečanošću službeno je označen početak trogodišnje proslave još značajnijeg jubileja – 300. obljetnice postojanja svetišta Gospe Tekijske, čiji će vrhunac biti obilježen 5. kolovoza 2016. godine.

KONCERT U GERONTOLOŠKOM CENTRU »SREM«

Još jedan nastup rumskih tamburaša

Nakon svečane proslave velikog jubileja 110 godina postojanja i rada HKPD »Matija Gubec« i sudjelovanja na 11 susretima društava »Matija Gubec« u Ilači, tamburaši »Matije Gupca« imali su nastup i u Gerontološkom centru »Srem« u Rumi. Koncert, koji je održan u srijedu 16. listopada, nastavak je izvrsne suradnje društva s Gerontološkim centrom, a osim tamburaša korisnicima Gerontološkog centra predstavili su se i vokalni solisti: *Katarina Atanacković*, *Dušan Stupar*, *Ivan Ratančić* i *Marija Ratančić*.

N. J.

24 29.indd 7 23.10.2013 14:54:48

IŠČEZLA STOLJEĆA – CRTICE IZ POVIJESTI O NASELJIMA U SRIJEMU U SREDNJEM VIJEKU

Nikola Iločki, renesansni velikaš

Piše: dr. Zsombor Szabó

Poslije kralja *Matijaša Korvina,* drugi po moći u Hrvatsko-Ugarskoj Kraljevini bio je *Nikola Iločki,* koji je za svojih šestdeset godina života (1417.-1477.) bio ban Mačve, erdeljski vojvoda, kandidat za hrvatsko-ugarskog kralja, pobunjenik protiv izabranog kralja Matijaša i bosanski kralj. Druga po moći bila je obitelj *Zapolja* (Szapolyai) podrijetlom iz Slavonije. Oni su obnašali visoke funkcije na kraljevu dvoru. Iločki je svoj uspon počeo uz *Jánosa Hunyadija*, zajedno su bili erdeljske vojvode i zajedno su sudjelovali u slavnoj obrani Nándorfehérvára[1] (Beograda). Iskustva koja je tamo stekao pomagala su Nikoli Iločkom da »svoj grad« osuvremeni i utvrdi nižim okruglim kulama, vodeći se uporabom topništava prilikom obrane grada (vidjeti priloženi crtež).

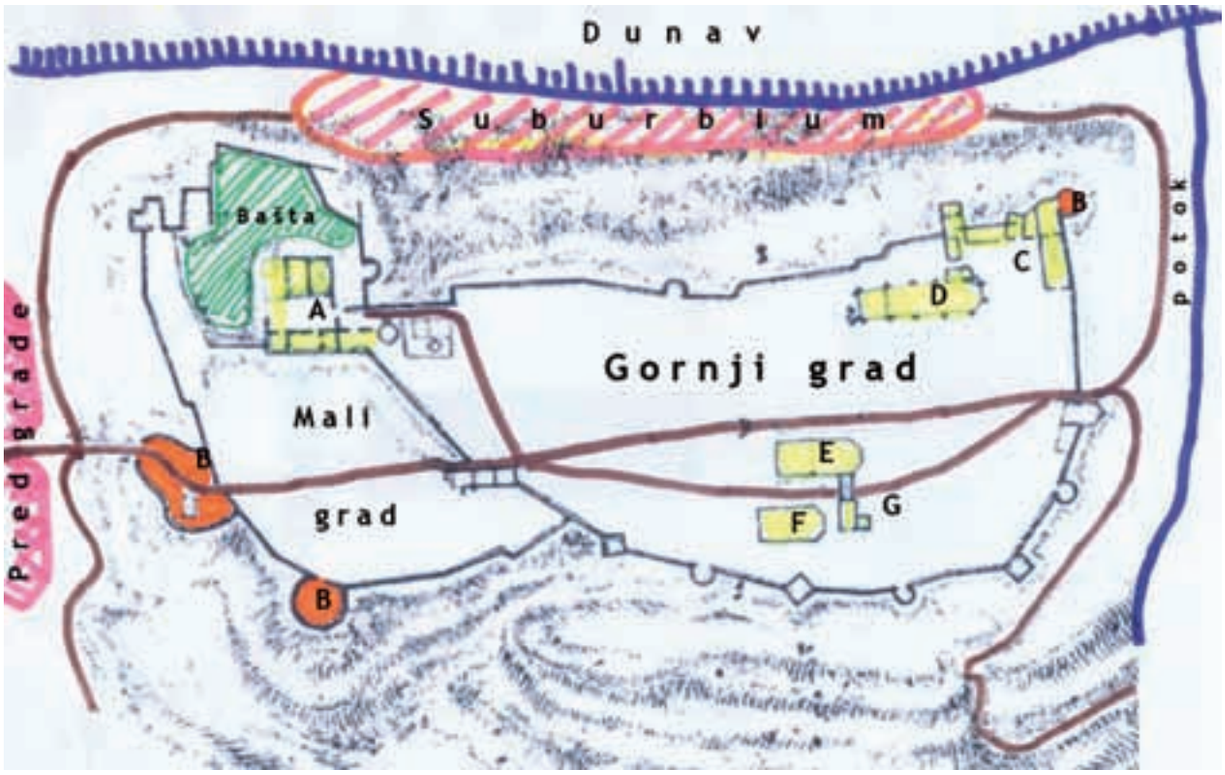

Plan utvrđenog Iloka (rekonstrukcija) sredina XV. stoljeća
A Palača Nikole Iločkog s renesansnim vrtom
B Kule za topništvo
C Franjevački samostan
D Crkva Marije Djevice (danas posvećena sv. Ivanu Kapistranu)
E Trobrodna katedrala posvećena Petru i Pavlu
F Crkva svete Ane
G Samostan klarisa
Suburbium (podgrađe), tu su smješteni: riječna luka i skela, skladišta, mlinovi, klaonice, ribari. U predgrađu je bila druga župna crkva posvećena sv. Jeleni, i kapela i bolnica posvećena sv. Ladislavu

OD ERDELJSKOG VOJVODE DO BOSANSKOG KRALJA

Mehmed II. Osvajač je u munjevitom napadu 1463. godine zauzeo Bosnu. *Stjepan Tomašević* nije dobio obećanu pomoć hrvatsko-ugarskog kralja Matijaša Korvina (u to vrijeme je ratovao s *Fridrichom III.*). Usprkos obećanju Mehmed II. je Stjepana Tomaševića pogubio, nakon što mu je ovaj predao bosanske gradove. Krajem godine Matijaš pokreće vojnu akciju s venecijskim novcem, zauzima Jajce, koje je postalo najvažnija karika u obrani Hrvatske i Slavonije. Formirao je dvije pogranične banovine – Jajačku i Srebreničku i stvorio obrambeni sustav na prostoru od Beograda do rijeke Une. Nikolu Iločkog je imenovao za bosanskog kralja, sa zadatkom da brani granice Hrvatsko-Ugarske Kraljevine (on je imao pravo i kovanja novca). Nikola Iločki je stigao na vrhunac svoje karijere. Svoju je moć upotrijebio da razvije svoje sjedište Ilok, gdje je premjestio i sjedište Srijemske biskupije. Sagradio je crkvu i bolnicu, posvećenu Svim svetima. Po mišljenju povjesničara *Erika Fügedija,* »Ilok, koji je po svom statusu bio samo *oppidum* u vlasništvu feudalaca, sa svojih pet crkava, dvjema bolnicama i trima samostanima, bio je značajniji od mnogih kraljevskih gradova u Ugarskoj«. Po mojoj procjeni Nikola Iločki je bio moćan kao obitelj Mediči u Firenci, a Ilok možemo slobodno zvati »Firencom Srijema« (ali i južne Ugarske). Paradoks je da grad nisu razorili Turci, oni su ga pomno čuvali, stradao je u ratovima između Austrijskog i Turskog carstva u XVII. stoljeću.

1 U srednjem vijeku u Mađarskoj su Bugare nazivali Nandorima. Mađari su prvi put zauzeli grad od Bugara, pa je tako ostao naziv Bugarski Beligrad, ovu činjenicu u povijesti Srbije uglavnom prešute.

30 35.indd 2 23.10.2013 14:56:46

Suradnja Cro Arta i LU »Graničar«

HORGOŠ – Članovi HLU »Cro Art« iz Subotice bili su gosti Lovačkog udruženja »Graničar« u Horgošu. Slikari su stvarali u prostorijama tamošnjeg Lovačkog doma. Uz zahvalu za nastale radove, predsjednik udruge »Graničar« *Stevan Marjanov* pozvao je slikare na novo druženje. Ovoga puta na brodici, na kojoj bi slikari stvarali ploveći Tisom.

Umjetnici iz Pule u Galeriji »Most«

NOVI SAD – U Galeriji »Most« u Zavodu za kulturu Vojvodine (Novi Sad, Vojvode Putnika 2) do 7. studenoga možete pogledati izložbu fotografija umjetnika iz Pule pod nazivom »Gradske vizure u nestajanju – Povijest duge do/trajalosti grada«. Autorica izložbe je *Paola Orlić*, povjesničarka umjetnosti, a svoje fotografije izlažu: *Goran Legović, Sandra Vitaljić, Igor Zirojević, Hassan Abdelghani* i *Bojan Vojnović*. Na izložbi su prezentirani i tekstovi s temom grada koje je napisao pisac *Dragan Velikić,* koji je svojevremeno živio i stvarao u Puli. Ova se izložba priređuje u sklopu tradicionalne kulturne suradnje Vojvodine i Istre.

Serijske i periodične publikacije vojvođanskih Hrvata na Sajmu knjiga

BEOGRAD – Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i NIU »Hrvatska riječ« organiziraju predstavljanje serijskih i periodičnih publikacija Hrvata u Vojvodini, koje će biti održano na 58. međunarodnom beogradskom sajmu knjiga, danas (petak, 25. listopada) u 13 sati, u dvorani »Borislav Pekić« u dvorani 1a Beogradskog sajma.

Na predstavljanju sudjeluju: *Ivan Karan*, ravnatelj NIU »Hrvatska riječ«, dr. sc. *Jasminka Dulić*, odgovorna urednica tjednika »Hrvatska riječ«, *Željka Vukov*, urednica »Hrckovih stranica«, *Tomislav Žigmanov*, ravnatelj ZKVH-a i urednik »Godišnjaka« i »Nove riječi«, te vlč. *Dragan Muharem*, urednik »Zvonika«. Moderatorica je *Katarina Čeliković*, menadžerica kulturnih aktivnosti ZKVH-a.

Na Međunarodnom sajmu knjiga u Beogradu, koji se održava od 20. do 27. listopada, na štandu »Vojvodina – više od knjige« Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje (prizemlje hale 4) izložene su, među ostalim, najnovije knjige i publikacije nakladnika vojvođanskih Hrvata.

Smotra amaterskih dramskih društava u Somboru

SOMBOR – Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo »Vladimir Nazor« iz Sombora bit će u petak i subotu, 25. i 26. listopada, domaćin IV. međunarodne smotre amaterskih dramskih društava.

Prvoga dana nastupit će dramska sekcija HBKUD-a »Lemeš« s komedijom »Tri put Bog pomaže« i domaćini koji će premijerno izvesti komediju »Apartman«.

Drugoga dana gosti iz Belog Manastira izvest će također komediju »Put po svijetu«, a gosti iz Slavonskog Broda dramu »Tragičar«.

Predstave će biti prikazane na sceni Hrvatskog doma, a početak je u 19 sati.

Z. V.

Književno-likovni performans »Minijature vlastitosti«

ČIKERIJA – Književno-likovni performans na Čikeriji pod nazivom »Minijature vlastitosti«, koji organizira Team Prt života, bit će održan u nedjelju, 27. listopada, s početkom u 14 sati u Kući na mrginju (salaš 599) na Čikeriji. Tom će prigodom biti upriličena izložba slika *Darka Vukovića* kojima su predstavljene pjesme *Tomislava Žigmanova*. U glazbenom dijelu programa nastupit će klarinetisti mr. *László Baráth* i *Augustin Žigmanov*, koji će izvesti skladbe *Matije Molcera* inspirirane pjesmama Tomislava Žigmanova te izvorna ženska pjevačka skupina HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta.

Godišnji koncert STO-a

SUBOTICA – Subotički tamburaški orkestar i ove godine priređuje godišnji koncert, koji će biti održan u ponedjeljak, 28. listopada, u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici. Pokraj juniorskog i velikog Subotičkog tamburaškog orkestra nastupit će i gosti, Brodski tamburaški orkestar iz Slavonskog Broda. Orkestrima će dirigirati *Marijana Marki*, *Stipan Jaramazović* i *Damir Butković*, dok će se kao vokalni solisti predstaviti *Mila Kujundžić, Emil Cvijin* i *Željko Danković*. Početak koncerta je u 20 sati, a ulaznice se mogu nabaviti u knjižari Plato po cijeni od 350 dinara.

Ž. V.

Srebrni jubilej ansambla »Hajo«

SUBOTICA – Povodom 25. godina postojanja i rada ansambl »Hajo« priređuje koncert i promociju novog CD-a »Evo opet šorom vranci jure«, koji će se održati u četvrtak, 7. studenoga, u Velikoj vijećnici Gradske kuće. Početak je u 20 sati, a ulaz je slobodan.

Ž. V.

30 35.indd 3 23.10.2013 14:56:48

U SUBOTICI ODRŽANI XII. DANI BALINTA VUJKOVA

Dani hrvatske knjige i riječi

Uručenje nagrada Ivanu Balenoviću i preč. Marku Kljajiću

Ponudivši raznovrtsan program za različite ukuse i uzrasne skupine, najveća književna i jedna od triju najvećih kulturnih manifestacija Hrvata u Vojvodini – »Dani Balinta Vujkova« – dani hrvatske knjige i riječi, održana je prošloga tjedna, od četvrtka do subote, u Subotici. »Dani« su otpočeli programom namijenjenim djeci, pod nazivom »Narodna književnost u školi«, ove godine priređenim u Tavankutu (opširnije o tome možete čitati na Hrckovim stranicama).

NAGRADE

Najsvečaniji događaj »Dana Balinta Vujkova« bila je multimedijalna večer u subotu, na kojoj su uručene književne nagrade. Nagradu za životno djelo »Balint Vujkov Dida« dobio je književnik i urednik *Ivan Balenović* iz Petrovaradina, kojemu je pripala i nagrada »Emerik Pavić« za najbolju knjigu u prošloj 2012. godini za djelo »Prognanik iz svijeta svjetlosti«, knjigu koju je priredio. Prema ocjeni povjerenstva za dodjelu ove nagrade, kojim je predsjedavao dr. sc. *Slaven Bačić*, knjiga »Prognanik iz svijeta svjetlosti« u velikoj mjeri nadopunjuje mnoge praznine o Preprekovu životu i djelu. »Osim što se memoarski rekonstruiraju najvažniji datumi i događaji iz Preprekove obiteljske povijesti i profesionalne karijere, naglasak je na iznimnoj umjetničkoj svestranosti, strasti i radnom elanu kao temeljnim načelima života Stanislava Prepreka«, navodi se u obrazloženju nagrade.

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata od ove godine dodjeljuje i trijenalnu nagradu za najbolju knjigu u području znanosti i publicistike »Tomo Vereš«. Prvi dobitnik ove nagrade je preč. *Marko Kljajić* za knjigu »Surčin kroz povijest« iz 2010. godine. U konkurenciji više od trideset naslova, ova je knjiga izabrana zbog, kako se navodi u obrazloženju nagrade, odabira teme, strukturiranog pristupa temi i izvorne arhivske građe na temelju koje je napisana, ali nadasve zbog znanstvene izvrsnosti te izražajnog i prepoznatljivog stila autora.

»Objavljivanjem knjige 'Surčin kroz povijest' autor je ukazao na potrebu znanstvenog istraživanja i manjih, za mnoge perifernih tema koje često znaju iznenaditi svojim bogatstvom i svojom vrijednošću. Knjiga će nesumnjivo najviše koristiti izgradnji samosvijesti i samopoštovanja Hrvata u Srijemu, u čemu je možda i njena najveća vrijednost«, kazao je predsjednik povjerenstva za dodjelu nagrade »Tomo Vereš« dr. sc. *Robert Skenderović*.

STRUČNI SKUP

Stručno-znanstveni skup u okviru »Dana Balinta Vujkova« i ove je godine okupio dvadesetak sudionika iz Vojvodine, Hrvatske, Mađarske i Austrije. Iz Hrvatske pozivu su se odazvali: *Lajčo Perušić* (»Aleksa Kokić – vizionar tendencijske lirike«), mr. *Vesna Budinski* i mr. *Martina Kolar Billege* s Učiteljskog fakulteta u Zagrebu (»Mikrostrukturirani model metodičke interpretacije teksta narodne književnosti iz sakupljačkog opusa Balinta Vujkova« i »Recepcija teksta na bačkom bunjevačkom govoru kod učenika štokava-

Interes za ovdašnje Hrvate

Po prvi puta na Danima Balinta Vujkova ove su godine sudjelovali stručnjaci s Učiteljskog fakulteta u Zagrebu, te Sveučilišta u Zadru. Prof. dr. sc. Teodora Vigato iz Zadra pozitivno je iznenađena »Danima Balinta Vujkova«. »Manifestacija je jako dobra, bolja nego što sam očekivala. Isto tako, knjiška produkcija ovdašnjih Hrvata je velika. Jedina zamjerka je da bi se teme stručnog skupa trebale proširiti, čime bi se manifestacija više otvorila, a samim time bila i zanimljivija«, kaže Vigato.

30 35.indd 4 23.10.2013 14:56:53

Stručno znanstveni skup

ca i kajkavaca u Hrvatskoj«), mr. sc. *Vera Erl* (»Tragovi Balinta Vujkova i Julija Njikoša u baštinskoj kulturi Hrvata«), *Mirko Ćurić* (»Milena Papratović – sakupljačica đakovačkih narodnih pripovijedaka«), dr. sc. *Goran Rem* i dr. sc. *Sanja Jukić* (»Refleksije Balinta Vujkova u šokačkološkoj problematici«), te gosti iz Zadra dr. sc. *Teodora Vigato* (»Jedna pučka drama s otoka Silbe«), *Kristina Jelinić* i dr. sc. *Ivica Vigato* (»Grafija u Lanosovićevim rukopisnim rječnicima«).

Iz Austrije je i ove je godine na skupu bio dr. sc. *Robert Hajszan* (»Balint Vujkov u izdanjima Panonskog ljetopisa«), dok su iz Mađarske sudjelovali: dr. sc. *Ernest Barić* (»Hungarizmi u djelima Antuna Karagića«), mr. sc. *Stjepan Blažetin* (»Antun Karagić: Faun – pokušaj kritike mađarskoga društva u 60-im godinama XX. stoljeća« i *Silvestar Balić* »Književnost u 'budimpeštanskoj' Danici (1923.-1944.)«.

Domaću potporu skupu dali su: *Mila Markov-Španović* (»O ženskim likovima u djelu »Ženski udesi« 'Živana iz Srema' – Živka Bertića), *Bernadica Ivanković* (»Narodna književnost podunavskih Hrvata u kalendarima koji su neredovito izlazili«), dr. sc. Andrija Anišić (»Moralni aspekti života u romanu 'Krv se suši' *Josipa Pašića*«), *Željka Zelić* (»Kokićeva duhovna lirika«), *Miroslav Stantić* (»Uglazbljeni stihovi Alekse Kokića«), *Katarina Čeliković* »(Ne)odnos kritike prema opusu Alekse Kokića«, *Tomislav Žigmanov* (»Duhovno pjesništvo svećenika Josipa Temunovića i Marka Vukova«) i *Davor Bašić Palković* (»Knjiška produkcija vojvođanskih Hrvata između dvaju 'Dana Balinta Vujkova'«).

KNJIGE I PREDSTAVA

»Dani« su bili prigoda i da se predstavi nekoliko knjiga: »Zbornik radova sa znanstveno-stručnih skupova Dana Balinta Vujkova 2011.-2012.« (uredila Katarina Čeliković), »Bibliografija narodnih pripovjedaka i autorskih djela Balinta Vujkova«, čija je autorica također Katarina Čeliković, te vrlo zanimljiva studija »Panonizam hrvatskog pjesništva« Sanje Jukić i Gorana Rema.

U sklopu manifestacije položeni su vijenci na bistu Balinta Vujkova u subotičkom »Parku književnika«, a XII. dani Balinta Vujkova završeni su gostovanjem ansambla Hrvatskog kazališta iz Pečuha, koji je na sceni Jadran Narodnog kazališta izveo predstavu »Svijest«. Ova je pučka igra rađena

Zaključci

Stručni skup u okviru »Dana Balinta Vujkova« ubuduće će se održavati bijenalno, u suradnji s Odjelom kroatistike na Sveučilištu u Pečuhu, kako bi stručnjaci mogli sudjelovati na skupovima i u Pečuhu i u Subotici. Drugi je zaključak da se već iduće godine nakon održanog skupa odmah tiska zbornik radova.

»Treće je tematsko proširenje skupa i suradnja s onima koji imaju empatije prema Hrvatima u Vojvodini, kao što je to ovoga puta zadarsko Sveučilište učinilo i obogatilo nas ne samo jednim radom o narodnoj književnosti. Još jedan zaključak je da ćemo svake druge godine, osim što ćemo imati skup, imati i jedno savjetovanje u suradnji s Gradskom knjižnicom. To će sljedeće godine biti tema povezana s dječjom književnošću«, rekla je predsjednica organizacijskog odbora »Dana« Katarina Čeliković.

Polaganje vijenaca na bistu Balinta Vujkova

30 35.indd 5 23.10.2013 14:56:59

Predstava »Svijest« Hrvatskog kazališta iz Pečuha

po tekstu *Antuna Karagića* iz 1938., a postavljena je u povodu stote obljetnice rođenja ovog hrvatskog književnika iz Mađarske. Prikazujući nekadašnji život bunjevačkih Hrvata, predstava nosi u sebi poruku o važnosti (o)čuvanja nacionalne svijesti.

D. B. P.

Rezultati natječaja HNV-a za udruge kulture u 2013. godini

Općina	Mjesto	Udruga	Manifestacija	HNV
				Odluka HNV-a
Apatin	Sonta	KPZH Šokadija	"Šokačko veče" u Sonti	50,000.00
Bač	Bač	UG Tragovi Šokaca	Tribine	20,000.00
Bač	Bač	UG Tragovi Šokaca	Redovita djelatnost	20,000.00
Bač	Bač	UG Tragovi Šokaca	Stara kovačnica kao edukativni centar	10,000.00
Bač	Plavna	HKUPD Matoš	"V. dani A. G. Matoša i dr. J. Andrića"	40,000.00
Bač	Plavna	HKUPD Matoš	Redovita djelatnost	30,000.00
Bač	Vajska	HKUPD Dukat	Redovita djelatnost - Emisija "Zvuci Bačke ravnice"	20,000.00
Bač	Vajska	HKUPD Dukat	Likovna kolonija "Provala 2013"	10,000.00
Bač	Vajska	HKPU Zora	Redovita djelatnost	30,000.00
Bač	Vajska	HKPU Zora	Božični koncert	20,000.00
Beograd	Beograd	Zajednica Hrvata Tin Ujević	Redovita djelatnost	10,000.00
Zemun	Beograd	Društvo hrvatske mladeži Zemun	Književne večeri	45,000.00
Zemun	Beograd	Društvo hrvatske mladeži Zemun	Proslava V. obljetnice od osnutka društva-tradicionalni turnir u malom nogometu	35,000.00
Irig	Vrdnik	HKUD Sveta Barbara	Organiziranje manifestacije "Dan Svete Barbare"	20,000.00
Novi Sad	Novi Sad	HKUPD Stanislav Preprek	Redovita djelatnost	20,000.00
Novi Sad	Novi Sad	HKUPD Stanislav Preprek	"Nora danas"	20,000.00
Novi Sad	Novi Sad	HKUPD Stanislav Preprek	"Preprekovo proljeće"	20,000.00
Novi Sad	Novi Sad	Hrvatski kulturni centar	Redovita djelatnost	10,000.00
Novi Sad	Petrovaradin	HKPD Jelačić	Jubilej HKPD-a "Jelačić" Petrovaradin	100,000.00
Ruma	Ruma	HKPD Matija Gubec	Godišnji koncert povodom 110 godina rada	40,000.00
Ruma	Ruma	HKPD Matija Gubec	Osiguranje objekata i prostorija HKPD "Matija Gubec" u skladu s propisima o protupožarnoj zaštiti	15,000.00
Ruma	Ruma	HKPD Matija Gubec	Republički festival tamburaških orkestara Srbije - sudjelovanje	30,000.00
Sombor	Bereg	HKPD Silvije Strahimir Kranjčević	Redovita djelatnost	30,000.00
Sombor	Bereg	HKPD Silvije Strahimir Kranjčević	Međunarodni festival tambure "Mikini dani"	20,000.00
Sombor	Monoštor	KUDH Bodrog	Proslava zavitnog dana	30,000.00
Sombor	Monoštor	KUDH Bodrog	Nabava opreme	20,000.00
Sombor	Sombor	HKUD Vladimir Nazor	Redovita djelatnost	70,000.00
Sombor	Sombor	UG Urbani Šokci	Radionice - Zlatovez	10,000.00
Sombor	Sombor	UG Urbani Šokci	Redovita djelatnost	20,000.00

30 35.indd 6 23.10.2013 14:57:02

Sombor	Stanišić	HKD Vladimir Nazor	"Ikavica - govor bunjevačkih, šokačkih, dalmatinskih, ličkih, bosanskih i hercegovačkih Hrvata"	30,000.00
Sombor	Stanišić	HKD Vladimir Nazor	"LXVII. obljetnica savezne kolonizacije 1945./46."	15,000.00
Srijemska Mitrovica	Srijemska Mitrovica	HKC Srijem - Hrvatski dom	Redovita djelatnost	75,000.00
Stara Pazova	Golubinci	HKPD Tomislav	Godišnji koncert	20,000.00
Stara Pazova	Golubinci	HKPD Tomislav	"Večeri i noći Ilije Žarkovića"	30,000.00
Subotica	Đurđin	HKPD Đurđin	Redovita djelatnost	30,000.00
Subotica	Đurđin	HKPD Đurđin	Priredba u povodu godišnjeg koncerta udruge	20,000.00
Subotica	Subotica	Hrvatska čitaonica	"XII. dani Balinta Vujkova"	90,000.00
Subotica	Subotica	Hrvatska čitaonica	"XI. susret pučkih pjesnika "Lira naiva 2013."	10,000.00
Subotica	Subotica	Hrvatska čitaonica	"XII. pokrajinska smotra recitatora na hrvatskom jeziku"	10,000.00
Subotica	Subotica	Hrvatska čitaonica	Redovita djelatnost	20,000.00
Subotica	Subotica	Hrvatska čitaonica	Mala scena Hrvatske čitaonice	10,000.00
Subotica	Subotica	Hrvatska nezavisna lista	Mjesečnik Hrvatske novine - online izdanje	10,000.00
Subotica	Subotica	Hrvatska nezavisna lista	Redovita djelatnost	20,000.00
Subotica	Subotica	Hrvatsko akademsko društvo	"Leksikon podunavskih Hrvata-Bunjevaca i Šokaca"	100,000.00
Subotica	Subotica	Hrvatsko akademsko društvo	Multimedijalni projekat "Roko i Julijana, bunjevačka tragedija"	40,000.00
Subotica	Subotica	Festival hrvatskih duhovnih pjesama Hosanafest	Festival "Hosanafest"	100,000.00
Subotica	Subotica	HGU Festival bunjevački pisama	"XIII. festival bunjevački pisama"	90,000.00
Subotica	Subotica	HGU Festival bunjevački pisama	Studijsko snimanje "XII. festivala bunjevački pisama"	20,000.00
Subotica	Subotica	HGU Festival bunjevački pisama	Godišnji koncert HGU Festival bunjevački pisama	30,000.00
Subotica	Subotica	HGU Festival bunjevački pisama	"IX. smotra dječjih pjevača i zborova"	30,000.00
Subotica	Subotica	HLU Cro-art	III. saziv Međunarodne umjetničke kolonije "Stipan Šabić"	15,000.00
Subotica	Subotica	HLU Cro-art	II. saziv umjetničke kolonije "Panon"	15,000.00
Subotica	Subotica	Matica hrvatska	Festival ogranaka Matice hrvatske iz Subotice, Osijeka, Pečuha i Tuzle	20,000.00
Subotica	Subotica	Udruga Naša djeca	Hrvatska, bunjevačko-šokačka priča (tko čuva prošlost, ima i budućnost)	40,000.00
Subotica	Subotica	Pučka kasina 1878	Redovita djelatnost	20,000.00
Subotica	Subotica	HAŠK Zrinjski	Nabava šah opreme	15,000.00
Subotica	Tavankut	HKPD Matija Gubec	"XXVIII. saziv prve kolonije naive u tehnici slame - Tavankut 2013."	70,000.00
Subotica	Tavankut	HKPD Matija Gubec	XXVII. festival dječjeg folklora "Djeca su ukras svijeta"	40,000.00
Subotica	Tavankut	Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame Tavankut	Putevima Tavankuta - edukativno-turistička tura	30,000.00
Subotica	Tavankut	Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame Tavankut	Naivna slikarica Marga Stipić - izložba i program povodm 100 godina od rođenja	30,000.00
Šid	Šid	HKD Šid	Svadbeni običaji iz Šida, Gibarca i okolice	90,000.00
		Ukupno		**2,000,000.00**

30 35.indd 7 23.10.2013 14:57:03

PO ZAGOVORU BLAŽENE MARIJE PETKOVIĆ

Uslišane molitve

Ana Vukov je na čudesan i neobjašnjiv način ozdravila od leukemije i Non-Hodgkinsove bolesti

Pozorni čitatelji rubrike »Čestitamo!« već su upoznali obitelj Vukov, koja je prije više od pola godine dobila svog šestog člana. Međutim, sada se već i službeno može reći kako je njihova kćer Ana preporođena! Naime, *Ana Vukov* je 2007. godine rođena s Downovim sindromom, u trećoj je godini dobila i leukemiju, a u četvrtoj je povrh svega dobila i Non-Hodgkinovu bolest. Prošlog Uskrsa liječnici su digli ruke od nje izgubivši nadu u njen život: »Mi smo to najbolje vidjeli tijekom kupanja. Svaka joj se kost vidjela, rebra su se mogla prebrojiti. Imala je 10 kilograma s 5 godina«, kaže majka *Tatjana*.

No, godinu dana kasnije stvari stoje potpuno drugačije. Ana više ne prima terapiju za leukemiju, dobiva na težini i nema znakova bolesti. Kako je rekla doktorica prof. *Jovanka Kolarović* iz Novog Sada, ne može se gojiti dok ima maligne žlijezde. Stoga je doktorica nedavno sastavila svjedočanstvo o izlječenju. Ovo će svjedočanstvo, uz svjedočanstvo majke, te mons. *Andrije Anišića*, poslužiti kao argument za proglašenje svetom blažene Marije Petković. Naime, obitelj Vukov je zagovor za izlječenje svoje slatke kćeri povjerila blaženoj Mariji Petković koja se časti u njihovoj župi. U najtežim danima su svakodnevno išli na misu, molili litanije, a svakog 9. u mjesecu je štuju svetom misom. Časne sestre iz samostana Sestara kćeri milosrđa su u svojim svakodnevnim trokratnim molitvama vapile za izlječenjem Ane, a u zazivu su im pomagali i drugi župljani, rođaci i prijatelji. Na dnu katarze su zamolili Svevišnjeg da spasi djevojčicu daljnjih muka, da je uzme k sebi ili je očisti od bolesti. Tako se i dogodilo: »Bez vjere ovo ne bismo izdržali. Ni ovako nije bilo lako, a bez Boga bi bilo nemoguće. Bez obzira proglasili ovo čudom ili ne, i dalje ćemo moliti. Inače, oboljele od Downova sindroma nazivaju djecom ljubavi, toliko su iskrena. Ana unosi puno radosti u naš dom. Kada je tmuran dan, ona nešto izvede ili nas poljubi i sve promijeni«, kaže otac *Ivan*.

SVJEDOČENJE MONS. ANIŠIĆA

Župnik župe svetog Roka mons. dr. Andrija Anišić kaže kako je u tijeku kompletiranje ovog slučaja i bit će poslan vatikanskoj Postulaturi za kanonizaciju, koja će dati svoje mišljenje po rigoroznim kriterijima: »Ono će zasigurno biti proglašeno uslišenjem, no proglašenje čudesnim ozdravljenjem još je upitno. Zasigurno će tražiti nove zdravstvene nalaze za Anu. Za nas je već i ovo puno, jer su je liječnici bili otpisali«, kaže mons. Anišić i dodaje kako predstoji i borba za nerođenu djecu s Downovim sindromom, koju često roditelji na nagovor pojedinih liječnika abortiraju.

»Svako dijete je dragocjeno, čak i da ima Downov sindrom«, dodaje mons. Anišić.

ŽIVOTOPIS MARIJE PETKOVIĆ

Rođena je u župi Svih svetih u Blatu, na otoku Korčuli. Poznata je pod redovničkim imenom sestra Marija od Propetog Isusa. Bila je šesto od osmero djece uzornih roditelja. Godine 1919. postavlja temelje redovničke zajednice Kćeri Milosrđa sv. Franje, a 1923. ih dovodi u Suboticu kako bi pomagale u sirotištu »Kolijevka«. Zbog izbijanja II. svjetskog rata odlazi u Južnu Ameriku gdje utemeljuje brojne redovničke zajednice i samostane, da bi se 1952. vratila u Europu. Umire 9. srpnja 1966. U Rimskom vikarijatu 1986. pokrenut je postupak za njezino proglašenje blaženom. Dana 26. kolovoza 1988. dogodilo se čudo njenim zagovorom, kada su pomorci peruanske vojne podmornice mornarice »Pacoca« spaseni nakon upućenih joj molitvi od strane poručnika

Rogera Cottrine, koji je za nju čuo od sestara Kćeri Milosrđa iz mornaričke bolnice. Papa Ivan Pavao II. proglasio ju je blaženom 6. lipnja 2003. u Dubrovniku, prilikom trećeg posjeta Hrvatskoj.

Nikola Perušić

Biblijsko predavanje

U prostorijama pastoralnog centra »Augustinianum« organizira se biblijsko predavanje, drugo po redu, koje će biti održano u ponedjeljak 28. listopada. Voditelj ove škole je doc. dr. *Ivica Čatić*, profesor Svetog pisma na KBF u Đakovu. Početak je u 19 sati.

36 39.indd 2 23.10.2013 14:58:25

MEDITACIJA

Čovjekov stav pred Bogom

Piše: dipl. theol. Ana Hodak

Vjernik se često pita kakav stav treba zauzeti pred Bogom. Za neke je ovo pitanje jednostavno, dok za neke ono nosi puno nedoumica. Baš zato da otkloni sve nedoumice i o ovom problemu pouči vjernike Isus priča prispodobu o farizeju i cariniku (usp. Lk 18, 9-14).

UMIŠLJENI FARIZEJ

U prispodobi farizej i carinik ulaze u hram pomoliti se. Farizej stoji uspravno i pred Bogom sam sebe hvali, sretan što nije kao drugi ljudi. Za to vrijeme se carinik, stojeći izdaleka pognute glave, duboko kaje za svoje grijehe. Poruku prispodobe moguće je nazrijeti već u uvodnim riječima evanđeoskog odlomka: »Nekima koji se pouzdavahu u sebe da su pravednici, a druge podcjenjivahu, reče Isus ovu prispodobu…« (Lk 18, 9). Većina vjernika razmišlja o tome kakvi su pred Bogom, jesu li pravednici u njegovim očima. Neki, poput farizeja, za sebe imaju riječi hvale i opravdanje za svoje mane i grijehe. A drugi, poput carinika, uviđaju da njihov odnos prema Bogu i čovjeku uvijek može biti bolji te da ima mnogo razloga za kajanje. Ako se uspoređujemo s drugima, kao što je učinio farizej, lako ćemo naći mnogo toga da sami sebe pohvalimo, osobito danas u sekulariziranom svijetu, kada mnogo ljudi živi daleko od Boga. Istina je, u odnosu na njih mi se možda i imamo čime pohvaliti, što nužno i ne mora biti. Osvjedočili smo se sigurno mnogo puta da mnogi od onih koji vjerno obdržavaju neke vjerske propise nisu najuzorniji u međuljudskim odnosima, kao i obratno.

Farizeji su u Isusovo vrijeme bili oličenje pobožnog života. Oni su sve vjerske propise i dužnosti obdržavali besprijekorno. Zato nas može začuditi da oni često trpe Isusovu kritiku. No, Isusu je smetao njihov stav prema Bogu i bližnjemu. Farizej iz prispodobe molitvu Bogu, koja bi trebala biti zahvaljivanje i veličanje Svevišnjeg, pretvorio je u samohvalu i samoveličanje. On ukazuje Bogu na svoje vrline ističući tuđe mane. A gdje je tu poniznost?

Nažalost, farizejski duh je i danas prisutan među vjernicima. Mnogi misle da su vrijedni hvale zato što su redoviti u crkvi, zato što poste, nose krunice oko vrata i ne propuštaju ni jedno hodočašće. I kao da će lakše istaknuti svoju vrijednost ako ukažu na nečije mane. No, ako čovjek zauzme takav stav, izostaje obraćenje srca, a oholost obuzima njegovo biće. Međutim, ohol čovjek zaslijepljen je svojom veličinom te ne može zauzeti ispravan stav ni prema Bogu ni prema bližnjemu. Od Boga želi da mu oda priznanje, a svakom od ljudi nađe manu i razlog za pokudu. No, znamo da je oholost jedan od sedam glavnih grijeha te lako možemo razumjeti da ohol čovjek nije mio u Božjim očima. Od njega se zahtijeva promjena svog stava koja će onda uroditi promjenom i odnosa prema Bogu i bližnjemu.

RASKAJANI GREŠNIK

Umišljenom pravedniku Isus u svojoj prispodobi suprotstavlja carinika. U ono vrijeme carinici su bili vrsta ljudi koju su svi, a osobito farizeji, smatrali javnim grešnicima vrijednim prijezira. Ali, Isus njega stavlja za uzor. Carinik je to zaslužio svojom samokritičnošću. On iskreno i skrušeno priznaje da je griješio i moli od Boga milosrđe. Nije se uspoređivao s lošijima od sebe, niti je pokušao sebe opravdati ističući kako ima i gorih od njega. On se susreo sa samim sobom te spoznao svoju grešnost i malenost. Jer, kad se čovjek susretne sa samim sobom otkriva uistinu kakav jest, a istovremeno otkriva i da mu treba Božje milosrđe koje će mu dati oproštenje i snage da se mijenja. Čovjek nikada ne može pred Boga stati i reći: »Dobar sam ovakav kakav sam, ne trebam ništa mijenjati.« Znamo svi da smo slabi pred brojnim iskušenjima, da je naša ljudska narav ranjena grijehom pa je stoga i grijehu sklona. Nitko nije otporan na grijeh. Zato čovjek mora biti svjestan da u njegovom životu uvijek postoji nešto zbog čega treba pred Bogom zauzeti stav raskajanog grešnika.

I stav koji zauzimaju ova dva molitelja odražava stanje njihove nutrine. Farizej moli uspravljen kao čovjek koji čeka nagradu i priznanje. A carinik stoji daleko, tamo gdje stoje posljednji. Zato će se na njemu ostvariti Isusove riječi da će posljednji biti prvi, a prvi posljednji (usp. Lk 13, 30). Jer, nema potrebe da mi sami sebe pred Bogom hvalimo ili glumimo lažnu poniznost. Bog dobro zna kakvi smo, ali želi od nas da realno sagledamo sebe i priznamo ono što smo uočili. A tada svatko ima razlog da pognute glave traži njegovu milost.

36 39.indd 3 23.10.2013 14:58:26

Tambure i tamburaši ostali u duši

Volim posao kojim se bavim, zato što nije jednoličan, monoton.

Ljiljana Dulić, profesorica razredne nastave, no, kako kaže draži joj je naziv učiteljica, ravnateljica je Osnovne škole »Vladimir Nazor« u Đurđinu. Pričamo i saznajemo neke pojedinosti njenog trinaestogodišnjeg ravnanja školom.

»Ravnateljica sam već trinaestu školsku godinu. Kada sam se javila na natječaj na radno mjesto ravnateljice škole u Đurđinu, radila sam u Tavankutu kao učiteljica već 12 godina. Do pred sam početak školske godine nisam niti znala da ću dobiti rješenje od ministra. Već sam preuzela prvi razred u Tavankutu, koncem kolovoza, kad je stiglo rješenje. Tad je počeo novi izazov. Javila sam se na natječaj za ravnateljicu škole, i to baš đurđinske, iz jednog jedinog razloga – kako bih djeci iz Đurđina osigurala uvjete, mogućnosti, koje imaju djeca u gradskim školama, ako ne i bolje. Moj otac je odrastao u Đurđinu, pohađao školu na Pavlovcu, a zatim osmoljetku u Đurđinu, u staroj zgradi, kod nekadašnjeg mlina, pa sam željela da selu iz kog i sama vodim podrijetlo, omogućim suvremenu školu.«

PROJEKTI, ANGAŽMANI, UDRUGA I JOŠ PONEŠTO...

Ljiljana je uporna u svojim nastojanjima da poboljša uvjete u školi gdje je na čelu, pa smo je pitali o svemu što je urađeno, što se uradilo, što se planira, što je ispunjeno, a što je još želja možda na nekom čekanju...

»Mimo poboljšanja uvjeta nastave, nabavom nastavnih učila, puno je urađeno i na školskoj zgradi. Promijenjen je krovni pokrivač, u dva navrata, 2002. i 2006. godine, zatim su tijekom niza godina postavljene nove električne instalacije, kanalizacijska mreža, zamijenjeni stropovi u nekim učionicama, radijatori u svim učionicama, prozori su također zamijenjeni u nekolicini učionica, u hodnicima su postavljena vakumirana stakla. Svi u školi smo se trudili i radili kako bi uvjeti za nastavu bili što bolji. Kolektiv se educira putem seminara, što u okviru škole što izvan nje. Sudjelovanjem na natječajima osigurali smo predavače i bodove koji su potrebni za kontinuirano stručno usavršavanje uposlenika.«

Neispunjena želja ili projekt, kako god, je dvorana za fizički odgoj. No, dodaje da to nije do njih, tj. do uposlenika škole.

Ljiljana je članica odbora za obrazovanje pri Hrvatskom nacionalnom vijeću. Putuje mnogo, kako kaže na posao svaki dan, do Đurđina i natrag.

Prije dvije godine uspostavljena je suradnja s Republikom Hrvatskom zajedničkim projektom s Dječjim domom Pula (Dom za djecu bez roditeljske skrbi), gdje su i bili gosti. Prošle godine im je uzvraćen posjet. Ističe kako je ponosna na svoj kolektiv.

Nekoć je bila članica Organizacijskog odbora Festivala bunjevački pisama, a trenutačno je samo članica žirija za najbolji tekst.

»Šest godina sam članica Organizacijskog odbora Dužijance. Poslove oko organiziranja ove svima nama poznate i drage manifestacije obnašam za vrijeme svog godišnjeg odmora smatrajući da na taj način dajem doprinos našoj zajednici, čuvajući tradiciju i običaje bunjevačkih Hrvata. Kao dijete sam bila dio povorke, zatim sam svirajući u Subotičkom tamburaškom orkestru također nastupala svirajući, ali i prateći *Zvonka Bogdana* u danima kada se proslavljala Dužijanca. Danas su moje obveze za Dužijancu sasvim drugačije prirode.«

OBITELJ I PONEKI KUĆNI LJUBIMAC...

Obiteljski život u kući znači imati i kućnog ljubimca. Liljana ima dvorište koje voli i u kom se opušta. »Naš

36 39.indd 4 23.10.2013 14:58:29

pas, avlijaner Džuksi je gazda u dvorištu, a to samo može značiti strogo zabranjen pristup, tu je i veliki mačak Badža, i mali kog sinovi zovu Shorty. Nestašno je mače koje zabavlja obitelj, no tu su u dvorištu još i kosovi i druge razne ptice koje se mirno gnijezde, a da ih naši kućni ljubimci ne ometaju. Džuksi vodi računa o malom mačku, spavaju i igraju se zajedno«.

Ljilja je mama dva sina, studenta. Stariji *Marko* ima 22 godine i sad je upisao IV. godinu kompozicije na Akademiji umjetnosti u Novom sadu. Mlađi *Nikola* ima 19 godina i upisao je u Subotici Visoku tehničku školu. On je na prvoj godini. Obojica su završila nižu Muzičku školu u Subotici, s tim što se stariji nastavio baviti muzikom, a mlađi ne. Nikola je svirao klavir, a Marko svira tamburu, naslijedio je ljubav i hobi od svojih roditelja. Osim obitelji, škole, i svih ostalih aktivnosti, nema mnogo slobodnog vremena. Uglavnom posjećuje prijateljice na kavicu, rijetke su kave u BOSS-u, čita knjige, malo TV, a rado pomaže tati koji ima pčele, pa kad je vrcanje priskoči u pomoć. Od ove godine im se pridružio i sin Nikola..

ŽELJE OSTVARENE, NEOSTVARENE...

»Imam puno želja i planova. Voljela bih da se za nekoliko godina nađem ponovno na radnome mjestu učiteljice i tako dočekam mirovinu. Voljela bih i dalje raditi Dužijancu i da imam više vremena za druženje s prijateljima.«

MALO KUHAMO I SJEĆAMO SE NEKIH LIJEPIH PERIODA U ŽIVOTU....

Volimo ipak malo upitati što ima u kuhinji. Voli kuhati, i stanovišta je da obitelj treba svakodnevno kuhani obrok. Može to biti ručak ili večera, sve je stvar dogovora i trenutačnih dnevnih obveza. Voli praviti kremšnite, i dakako da joj hvale slasticu. »Volim pojesti sve, a obaška 'kadgodašnje kolače'«.

Neka lijepa sjećanja sežu do srednje škole, akademije (Više pedagoške), razdoblja s mnoštvom obveza, ali i bezbrižnijeg života. Radilo se, i učilo, ali svirala je i putovala, proputovala Europu sa Subotičkim tamburaškim orkestrom. Jedno vrijeme je i obučavala u školici za učenje sviranja tambure.

»Posebno iskustvo za mene bilo je objavljivanje knjige 'S tamburicom četvrt veka' sa *Stipanom Jaramazovićem*, 2001. godine, te proslava 25. obljetnice rada Subotičkog tamburaškog orkestra. Ne sviram više, rijetko uzimam primicu i odsviram nešto, ali su mi tambure i tamburaši ostali u duši i danas uživam slušajući tamburaše, bilo na TV-u, bilo da sviraju uživo 'na uvce'.«

Jesen na stolu

Još jedna prekrasna nedjelja je za nama. Nije ovo nikakvo meteorološko izvješće, samo zadovoljstvo lijepim i ugodnim danima. Više nam ne šušti lišće pod nogama, ne čuje se onaj škripav, poznati hod po suhom svelom lišću. No unatoč tomu, iako je sve dobilo patinu jeseni, mi uživamo vani. Netko voli ići na tržnicu svakoga vikenda, što da ne, prilika za sresti nekoga, obaviti kupnju svježega povrća ili voća. A kako mi ne možemo bez sve te čarobne i nadasve potrebne kuhinje i kuhanja, opet ćemo odabrati nešto za ovu jesensku trpezu. Primjerice, mogli bi kušati brokulu, koje trenutačno ima u izobilju.

Neke dobrobiti brokule: Brokula spada u super namirnicu. Primjerice, samo jedna stabljika daje jednaku količinu vlakana kao žitne pahuljice, te istu količinu C vitamina poput 2 naranče. Odlična je za kosti i krvni tlak, sadrži i kalcij. Jedući brokulu smanjujemo rizik od raznih ozbiljnijih bolesti.

Muffini od brokule

Potrebni sastojci: 1 brokula / 1 jaje / 50 g sira, svježeg ili nekog zrnatog / 1 žličica soli

Priprema: Skuhati brokulu al dente. Kuhanu ocijediti i izmrviti, te malo ohladiti, dodati jaje i sol. Puniti kalup za muffine, za nekih 7 muffina, te u svaki drugi dodati žličicu sira.Peći tridesetak minuta na 180 stupnjeva Celzija.

36 39.indd 5 23.10.2013 14:58:33

Temeljem članka 41. stavak 1. točka 1), 2) i 10) Zakona o utvrđivanju nadležnosti Autonomne Pokrajine Vojvodine (»Službeni glasnik Republike Srbije«, broj: 99/09 i 67/12 - odluka US), članka 36. pokrajinske skupštinske Odluke o pokrajinskoj upravi (»Službeni list AP Vojvodine«, broj: 40/12 - prečišćen tekst), Pravilnika o načinu, kriterijima i mjerilima za izbor projekata u kulturi koji se financiraju i sufinanciraju iz proračuna Autonomne Pokrajine Vojvodine (»Sl. list AP Vojvodine«, br. 1/13) i Odluke o provođenju postupka za dodjelu sredstava iz proračuna Autonomne Pokrajine Vojvodine po natječajima u područjima kulture u 2014. godini koju je donio pokrajinski tajnik za kulturu i javno informiranje, broj: 132-451-4632/2013-04 od 16.10.2013. godine, Pokrajinsko tajništvo za kulturu i javno informiranje raspisuje

NATJEČAJ

za sufinanciranje programa i projekata za očuvanje, unapređenje i razvoj tradicionalnog i suvremenog kulturnog i umjetničkog stvaralaštva nacionalnih manjina u AP Vojvodini u 2014. godini

Pokrajinsko tajništvo za kulturu i javno informiranje sufinancirat će u 2014. godini:
- programe i projekte u području tradicionalnog narodnog stvaralaštva i nematerijalnog kulturnog naslijeđa nacionalnih manjina u AP Vojvodini, i to:
- festivale koji predstavljaju tradicionalno narodno stvaralaštvo i nematerijalno kulturno naslijeđe nacionalnih manjina (festivali revijalnog i natjecateljskog tipa),
- programe/projekte od značaja za očuvanje, razvoj i poticanje tradicionalne kulture nacionalne manjine (izvorni narodni ples, izvorna narodna glazba i pjesme, narodni običaji i vjerovanja, stari narodni zanati);
- programe/projekte od značaja za razvoj amaterizma;
- programe/projekte koji se odvijaju u kontinuitetu;
- programe/projekte koji su u prethodnoj godini potvrdili vrijednost provjerenim kriterijima o kulturnoj i društvenoj prihvaćenosti za nacionalnu manjinu i šire;
- programe/projekte koji su doživjeli priznanje na nacionalnoj ili međunarodnoj sceni;
- programe/projekte u nerazvijenim sredinama;
- programe/projekte udruga građana i nevladinih organizacija čija je djelatnost osnova kulturnog života i kulturnih aktivnosti određene lokalne zajednice;
- programe/projekte istraživanja, sakupljanja, obrade, očuvanja i prezentacije kulturne baštine nacionalne manjine koji se realiziraju u suradnji sa stručnim udrugama i institucijama

kao i

• programe i projekte u području suvremenog umjetničkog stvaralaštva nacionalnih manjina u AP Vojvodini koji se odnose na:
- književno stvaralaštvo (manifestacije, festivali, nagrade, kolonije);
- amatersko kazališno stvaralaštvo i interpretaciju, repertoarni program amaterskih kazališta na jezicima nacionalnih manjina (kazališne predstave, radionice, festivali, nagrade);
- glazbeno i glazbeno-scensko stvaralaštvo i ples (snimanje autorskog materijala, koncerti, radionice, festivali, ples);
- likovno, primijenjeno i multimedijalno stvaralaštvo (izložbe, kolonije, radionice);
- programi gostovanja u zemlji i inozemstvu;
- nagrade za značajna ostvarenja u području umjetnosti.

Prijava na Natječaj podnosi se na obrascu Prijava – Natječaj za sufinanciranje programa i projekata za očuvanje, unapređenje i razvoj tradicionalnog i suvremenog kulturnog i umjetničkog stvaralaštva nacionalnih manjina u AP Vojvodini u 2014. godini, koji se može preuzeti na službenoj internetskoj stranici Tajništva: www.kultura.vojvodina.gov.rs. Dodatne informacije mogu se dobiti u Tajništvu, na telefon 021/487-4872 ili e-mail: zuzana.kovac@vojvodina.gov.rs

Rok za podnošenje prijave na Natječaj je od 18. listopada do 18. studenoga 2013. godine.

Prijave se podnose osobno - predajom pisarnici pokrajinskih tijela uprave u Novom Sadu (zgrada Vlade AP Vojvodine) ili se upućuju poštom na adresu:
Pokrajinsko tajništvo za kulturu i javno informiranje
21000 Novi Sad
Bulevar Mihajla Pupina 16

40 41.indd 2 23.10.2013 15:00:35

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Istovar šećerne repe

Jesensko doba i ubiranje plodova oko kojih smo se trudili prethodnog dijela godine, nagrada su za uloženo vrijeme i napor, te zadovoljstvo za sve koji vole zemlju. Razmišljajući o tome kakva su sve zanimanja ranije postojala i koliko se naporno radilo nešto što danas bez problema rješava jedan stroj, naišla sam na interesantnu fotografiju, koja je za svaku pohvalu, sa svojim vršnjakinjama po datumu nastanka izložena u monoštorskom restoranu.

SVE JE DUNAV POJEO

Na fotografiji, koja datira iz prve polovice minuloga stoljeća, prikazan je istovar šećerne repe u tzv. »jesenskoj kampanji«, kada se ona prevozila posebnim brodićima – šajkama, tzv. drvaricama, iz Bačkog Monoštora do šećerane u Belom Manastiru. Šećerana je proizvodila kristal šećer, šećer kocku i čuvene glave šećera, a prevozile su se i vreće šećera iz šećerane u Vrbasu, da bi se u Belom Manastiru napravile glave i kockice šećera. Za radnike je tako tijekom cijele godine bilo posla.

Pet drvarica je imala i šumska uprava. Pomoću njih su se prevozili trupci ili najčešće celuloza. One su bile različite nosivosti – od 3, 5, 8 i 10 vagona.

O fotografiji nam priča sedamdesetsedmogodišnji *Stipan Baša*, umirovljenik, pokazujući na njoj svojega oca *Stevana Bašu,* te njegova kolegu koji je bio poznat po nadimku *Šima*, kako kolicima istovaraju repu na obalu iz ovih posebnih teretnih barki. Ovakav vid transporta i poslovanja postojao je od 1928. do 1940. godine. Stipanov otac Stevan, koji je inače podrijetlom iz Slovenije, skupa sa Šimom, nakon nekoliko godina rada u ciglani došao je u Monoštor i zaposlio se na utovarnom mjestu na lokaciji Kazuk, gdje su postojale radničke sobe za stanovanje zaposlenih i šefova. Ove zgrade odavno više nema, kako kaže Stipan, »Dunav sve pojeo«.

TRANSPORT ŠEĆERNE REPE

Uprava tvrtke bila je u Zagrebu. Sjeća se kako je njegov otac svojevremeno, nakon zatvaranja tvrtke, različitih političkih promjena i sličnih dogodovština, išao u Zagreb pokupiti dokumentaciju i izboriti se za mirovinu i upis radnog staža.

Osim transporta repe Dunavom, ona se prevozila i željeznicom. Izvađena repa, koja se naravno ručno vadila uz pomoć posebnih vila »reparica«, nakon odsijecanja tzv. glava – vršni dio repe s lišćem, prevozila se paorskim zaprežnim kolima do željezničke postaje, gdje se deponirala i poslije toga utovarala u vagone. Ostatak od odsijecanja koristio se za prehranu stoke, zaoravao se ili su ih jele ovce koje su bile puštane po njivama – svojevremeno je u Monoštoru postojalo 11 stada ovaca. Repu su uzgajali seljaci, kao i nekoliko krupnijih gazda, te kombinati.

Inače je pokraj utovarnog mjesta s fotografije, na Kazuku, postojalo još nekoliko utovarnih mjesta, jedno je bilo na Vodici, a drugo na ulazu u selo iz smjera Sombora, danas znano kao kod Pisle.

Sve je to potrajalo do 1940. godine, nakon čega je zbog različitih faktora ovakav transport obustavljen, a polako su se počeli koristiti traktori i kamioni za prijevoz robe.

Zdenka Mitić

40 41.indd 3 23.10.2013 15:00:36

Zašto? Kako? Molim?

Zašto roda stoji na jednoj nozi?

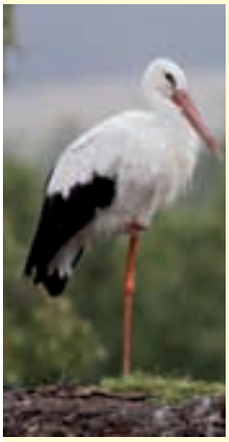

Štakaste rodine noge su gole, bez perja i s vremenom joj postaje hladno. Zato stoji na jednoj nozi dok joj se druga grije i odmara. Stručnjaci za ptice nisu točno utvrdili zašto neke ptice najčešće stoje na jednoj nozi. Ipak, najvjerojatnije je da to čine zato što su im noge tanke i dugačke, pa do njih dospijeva srazmjerno malo krvi da ih zagrijava. Visina roda varira od 75 cm do 150 cm, noge su im visine i do 35 cm, a raspon krila im je do 3,2 m. Samo pelikan i albatros imaju veći raspon krila od rode.

Zašto kopriva peče?

Kopriva peče zato što je list koprive prekriven s puno sitnih bodljica (dlačica), koje lako mogu probiti našu kožu. Na vrhu svake bodljice je mjehurić s kiselinom koja izaziva osjet pečenja, svrbeža i plikova.

Preuzeto sa: Lukin portal za djecu i obitelj

HRCKOVE MOZGALICE

Na slovo, na slovo, recimo M

Pronađi zadane riječi i pronađi životinju koja također počinje na slovo M

MAČKA, MIŠ, MAŠNA, MAMA, MOZAK, MALI, MAJICA, MED, MAK, MAJMUN, MEDALJA, MRAVOJED, MAJA, MEDVJED, MEČE, MUHA I MANDARINA

M	R	A	V	O	J	E	D	M
E	A	M	A	I	D	E	M	A
D	M	Č	L	G	A	E	A	N
V	A	A	K	R	D	M	J	D
J	M	A	E	A	A	A	M	A
E	A	Č	LJ	M	I	Š	U	R
D	E	A	M	A	K	N	N	I
M	C	A	C	I	J	A	M	N
M	O	Z	A	K	M	U	H	A

— — — — — — —

Piše i uređuje: Željka Vukov

Poplašeno jaje

Dani Balinta Vujkova, XII. po redu, su za nama. Vjerujem kako ste uživali u predstavama i u programu, koji je ovoga puta doista bio poseban. A kako i neće biti kada su Dane Balinta Vujkova i »Narodnu književnost u školi« posjetila dvojica predjednika. Predsjednik matične nam domovine Hrvatske dr. *Ivo Josipović* i predsjednik Srbije (domicilne države) *Tomislav Nikolić*.

U sklopu ovoga programa, dana hrvatske knjige i riječi, predstavljena je i knjiga – strip za djecu »Poplašeno jaje«. Sigurna sam kako su neki od vas već pročitali ovu pripovijetku koju je zapisao *Balint Vujkov*. Tekst je priredila *Katarina Čeliković*, a strip crtao *Petar Tikvicki*, kojeg ste imali priliku i upoznati. Svi koji su bili u četvrtak 17. listopada u OŠ »Matije Gubec« u Tavankutu imali su čast dobiti na dar ovaj strip. No, ovaj strip ne samo da se može čitati, nego i bojiti, te je dodatno zabavan.

Ovogodišnji Dani Balinta Vujkova okupili su djecu koja pohađaju nastavu na hrvatskom materinjem jeziku, kao i djecu koja pohađaju predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Ovoj svečanosti nazočili su učenici osnovnih škola »Matko Vuković«, »Ivan Milutinović« i »Sveti Sava« iz Subotice, učenici OŠ »Vladimir Nazor« iz Đurđina, OŠ »Ivan Milutinović« iz Male Bosne i domaćini OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta, kao i predstavnici škola u kojima se uči predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture iz Starog Žednika, Srijemske Mitrovice, Sota, Bačkog Monoštora, Bezdana, Berega, Sonte, Plavne i Vajske.

25. listopada 2013.

42 43.indd 2 23.10.2013 15:03:32

Predstavu »Crni luk biži od smrti« pripremili su i kao pravi glumci odglumili mališani iz vrtića »Petar Pan« iz Tavankuta, kao i već veliki glumci – učenici iz OŠ »Matko Vuković« iz Subotice, koji su izveli predstavu »Poplašeno jaje«.

Organizator ovoga susreta je Hrvatska čitaonica Subotica u suradnji s Gradskom knjižnicom iz Subotice i logističkom potporom Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Mališani iz Tavankuta u predstavi »Crni luk biži od smrti«

Učenici OŠ »Matko Vuković« iz Subotice izveli su predstavu »Poplašeno jaje«

Učenici 3. razreda OŠ »Moše Pijade«, Bereg

»Strašni kurjakovi« iz predstave »Poplašeno jaje«

PETAK 25.10.2013.

HRT 1

06:39 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatreperi, telenovela
10:00 Vijesti
10:11 Zemlje-ljudi-pustolovine , dokumentarna serija
10:56 Ni da ni ne: Pobačaj
11:46 Vijesti iz kulture
12:00 Dnevnik 1
12:33 Nasljednica s Vendavala, telenovela
13:15 Reporteri: Crpiti s izvora znanja
14:10 Vijesti iz kulture (R)
14:17 Abeceda zdravlja: Neuralgija
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Ekumena: Sekularna ili konfensionalna Hrvatska?, religijski program
15:15 Indeks, emisija
15:45 Alpe Dunav Jadran
16:15 Heartland , serija
17:00 Vijesti
18:05 HAK - promet info
18:06 Abeceda zdravlja: Neuralgija
18:20 Znanstveni krugovi
18:55 Iza ekrana
19:25 Najava
19:30 Dnevnik
20:05 Noć u muzeju, američki film
22:00 Na terapiji, TV serija
22:35 Dnevnik 3
23:10 Gospodin Nitko, francusko-kanadsko-njemačko-belgijski film
01:40 Varianov rat, američki film
03:35 Znanstveni krugovi (R)
04:05 Reprizni program
04:10 Alpe Dunav Jadran
04:40 Ekumena: Sekularna i konfensionalna Hrvatska?, religijski program
05:10 Hrvatska uživo
06:00 Iza ekrana
06:30 Luda kuća , TV serija

HRT 2

06:44 Najava
06:49 Mala TV:
--:-- TV vrtić: Lutkica
--:-- Dim, dam, dum
--:-- Tajni dnevnik patke Matilde: Film
07:21 Animanijaci
07:42 Teletubbies
08:07 Papreni detektivi
08:35 Život s Derekom , serija
09:00 Školski sat: O putovima... putovanjima i... pisanju...
09:45 Svaki dan dobar dan: Ludi kućni ljubimci
10:25 Pozitivno
10:55 Biblija
11:05 Mjesto pod suncem - ostati ili otići , dokumentarna serija
11:55 Hotel dvorac Orth
12:40 Na talijanski način, dokumentarna serija
13:05 Ljeto kad su braća Plumm postali junaci, američki film 98' (R)
14:45 Degrassi , serija
15:15 Tree Hill 8, serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školski sat: O putovima... putovanjima i... pisanju...
17:15 Mjesto pod suncem - ostati ili otići
18:05 Briljanteen
18:45 Novi klinci s Beverly Hillsa , serija
19:30 Mala TV:
--:-- TV vrtić: Lutkica
--:-- Tajni dnevnik patke Matilde: Film
20:00 Turistički cvijet - kvaliteta za Hrvatsku, prijenos dodjele nagrada
21:25 Ljubavnice , serija
22:25 Lewis , serija
00:05 Sinovi anarhije , serija
00:47 Noćni glazbeni program

nova

05:25 Zlatne godine, serija
06:50 Monsuno, crtana serija
07:10 Traktor Tom
07:30 Štrumpfovi
07:55 TV izlog
08:10 Sutkinja Maria Lopez
08:35 Ninja ratnici, serija R
09:00 TV izlog
09:15 Zauvijek susjedi, R
10:30 Djevojka imena Feriha, serija R
11:35 Kako vrijeme prolazi, serija R
12:35 IN magazin R
13:25 Zora dubrovačka, R
14:20 Navy CIS, serija R
15:15 Ninja ratnici, serija
15:45 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Djevojka imena Feriha
21:01 Djevojka imena Feriha
21:10 Final fight - Zagreb
23:00 Razbijač, igrani film
01:10 Navy CIS, serija
02:00 Svila, igrani film
03:55 Ezo TV, tarot show
05:25 Dnevnik Nove TV R
06:15 Kraj programa

RTL

05.40 RTL Danas, (R)
06.15 Exkluziv Tabloid, magazin (R)
06.40 Ben 10: Ultimate Alien
07.05 Moji džepni ljubimci
07.25 Virus attack, animirana serija
07.45 Avenida Brasil, dramska serija (R)
08.45 TV prodaja
09.00 Miješani brak, serija
09.45 Galileo, zabavna/ obrazovna emisija
10.40 TV prodaja
10.55 Tog se nitko nije sjetio!, game show (R)
11.50 Avenida Brasil, serija
12.50 TV prodaja
13.05 Miješani brak, serija
13.55 Sulejman Veličanstveni, povijesna serija (R)
14.55 Tajne, serija (R)
16.00 Heroji iz strasti, serija
16.55 RTL 5 do 5
17.10 Galileo, zabavna/ obrazovna emisija
18.05 Exkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.10 Tog se nitko nije sjetio!, game show
20.00 Pijesak smrti, igrani film, avanturistički
22.00 Nepobjedivi 2: U posljednjoj rundi, igrani film, akcijski
23.05 Eurojackpot
23.10 Nepobjedivi 2: U posljednjoj rundi, igrani film, akcijski
00.05 Grješnici i sveci, igrani film, akcijski
02.10 RTL Danas, (R)

SUBOTA 26.10.2013.

HRT 1

07:09 Najava
07:25 Jubal, američki film (Ciklus klasičnog vesterna)
09:05 Normalan život
09:50 Vijesti iz kulture
10:00 Vijesti
10:12 Subotom ujutro
12:00 Dnevnik 1
12:25 Veterani mira, emisija
13:10 Duhovni izazovi
13:40 Prizma
14:25 Kulturna baština
14:45 Kućni ljubimci
15:20 Opsjednuta majka, američki film (Ciklus ženskog krimića)
17:00 Vijesti
17:15 Putovanja željeznicom , dokumentarna serija
18:00 Manjinski mozaik: Doživljaj glazbe
18:20 Lijepom našom: Slavonski Brod
19:30 Dnevnik
20:05 LOTO 7/39
20:10 Kraljev govor, britanski film
22:10 Obitelj Borgia , serija
23:05 Dnevnik 3
23:40 Cijena straha, američki film
01:20 Jubal, američki film
02:00 Indeks, emisija o školstvu (R)
02:30 Reprizni program (pomak sata 03.00=02.00)
03:00 Subotom ujutro
04:40 Normalan život, (R)
05:25 Veterani mira, emisija
06:10 Prizma, (R)
06:55 Lijepom našom: Slavonski Brod

HRT 2

06:15 Najava
06:20 Eko zona (R)
06:50 Moj mali planet
06:55 Wot wot's, crtana serija
07:05 Jura iz džungle, crtana serija
07:30 Rimske tajne, serija
08:30 Mala TV:
--:-- Vedranovi velikani: Lucija Mikas
--:-- Šareni vremeplov: Devon
08:55 Klara, švedski film za djecu
10:20 Mjesto pod suncem - ostati ili otići
11:10 Kroz tvoje oči, dokumentarna serija (R)
11:35 Dolina sunca, serija
12:35 Solden: Svjetski skijaški kup - veleslalom (Ž), prijenos 2. vožnje
14:30 Volim Hrvatsku
15:45 Top Gear, dokumentarna serija
16:40 Košarka, ABA Liga: Cibona - Cedevita, prijenos i emisija
18:50 Glazba, glazba...
19:05 Simpsoni, serija
19:25 Gustav, crtana serija
19:30 Mala TV:
20:00 9. Runjićeve večeri, snimka
21:20 Strani dok. film / serija
22:40 Sinovi anarhije , serija
23:30 Zakon!, serija
00:00 Garaža (R)
00:30 Noćni glazbeni program - spotovi (pomak sata 03.00=02.00)

nova

06:05 Svadbena zvona, R
06:55 Zauvijek susjedi, R
07:55 TV Izlog
08:10 Lego Friends
08:35 Bratzillas, crtana serija
08:45 Lalaoopsy, crtana serija
09:15 Winx club, R
09:45 Mia i ja, crtana serija
10:10 Power Rangers samurai, crtana serija R
10:40 Power Rangers samurai
11:05 Ninja ratnici, serija R
11:35 Zauvijek susjedi, serija
12:45 Nad lipom 35
13:50 Sada i nekada, film
15:50 Provjereno R
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Lud, zbunjen, normalan, serija R
17:45 Stella, serija R
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Wyatt Earp, igrani film
23:30 Utjerivač pravde, film
01:20 Razbijač, igrani film R
03:20 Legenda o Hispaniji
04:35 Ezo TV, tarot show
06:05 Dnevnik Nove TV R
06:55 Nad lipom 35 50 min R
07:45 Kraj programa

RTL

06.05 RTL Danas, (R)
06.45 Heroji iz strasti,serija (R)
07.40 Krv nije voda, serija (R)
08.30 Virus attack
08.50 Chuggington
09.20 Aladdin, animirana serija
09.45 Timon i Pumbaa, animirana serija
10.15 TV prodaja
10.30 Exkluziv Tabloid, magazin (R)
10.55 TV prodaja
11.10 RTL Hotspot, informativni magazin
11.45 Galileo, zabavna/ obrazovna emisija
12.40 TV prodaja
12.55 Povratak kući, igrani film, drama
14.55 Moj dečko iz budućnosti, igrani film, romantična komedija
16.30 Krv nije voda, serija
17.20 Milijunaši iz močvare, dokumentarni reality
17.55 Milijunaši iz močvare, dokumentarni reality
18.30 RTL Danas
19.10 Galileo, zabavna/ obrazovna emisija
20.00 Dozvola za male Fockere, igrani film, komedija
22.00 Odskok, igrani film, komedija
23.45 Kiklopi, igrani film, avanturistički
01.40 Astro show
02.40 RTL Danas, (R)
03.10 Kraj programa

44 47.indd 2 23.10.2013 15:04:35

NEDJELJA 27.10.2013.

HRT 1

08:09 Najava
08:25 Staze slave, američki film (ciklus Zlatna kinoteka) R)
09:50 Vijesti iz kulture
10:00 Vijesti
10:12 Press klub
11:00 Ubojstvo, napisala je
12:00 Dnevnik 1
12:30 Plodovi zemlje
13:25 Split: More
14:00 Nedjeljom u dva
15:05 Mir i dobro
15:40 Divlji u srcu , serija
16:30 Vrtlarica (R)
17:00 Vijesti
17:15 Priče o avetnjacima, dokumentarna serija
17:40 Priče o avetnjacima, dokumentarna serija
18:10 Volim Hrvatsku
19:30 Dnevnik
20:04 LOTO 6/45
20:10 Stipe u gostima , humoristična serija
21:45 Damin gambit: Melita Rački
22:30 Dnevnik 3
23:05 Klasika mundi: Europski koncert berlinske filharmonije iz Oxforda pod ravnanjem Daniela Barenboima
23:55 Staze slave, američki film
01:20 Press klub (R)
02:10 Nedjeljom u dva (R)
03:10 Damin gambit: Melita Rački
03:50 Vijesti iz kulture
03:57 Abeceda zdravlja: (R)
04:07 Abeceda zdravlja: (R)
04:17 Vrtlarica (R)
04:42 Mir i dobro
05:12 Plodovi zemlje (R)
06:02 Split: More (R)

HRT 2

06:15 Najava
06:20 Normalan život, (R)
07:05 Crtana serija
07:30 Corto Malteze
07:55 Roktave priče
08:15 Dječja farma
08:40 Magično drvo, serija
09:05 Mala TV:
--:-- Tajni dnevnik patke Matilde: Zaborav
--:-- Laboratorij na kraju svemira: Duga (R)
09:25 Solden: Svjetski skijaški kup - veleslalom (M), prijenos 1. vožnje
10:45 Biblija
10:55 Slavonski Brod: Dan reformacije - Ekumensko bogoslužje iz evengalističke crkve
12:00 Pozitivno
12:35 Solden: Svjetski skijaški kup - veleslalom (m), prijenos 2. vožnje
14:10 Večer na 8. katu, talk-show (R)
15:00 Koncert zabavne glazbe / festival
15:35 Magazin LP
16:00 Nedjeljom lagano, zabavno-sportska emisija
17:25 Rukomet, LP (M): Croatia osiguranje Zagreb - Vardar, prijenos
19:00 Karate TOP 10, reportaža
19:35 Mala TV:
20:00 Šuani!, francuski film
22:30 The Doors - Mr. Mojo Rising - Priča o albumu L.A.Woman (R)
23:30 Bruno Krajcar i gosti: Retrospektiva - 30 godina autorske glazbe
01:05 Noćni glazbeni program

nova

06:45 In magazin R
07:15 Svadbena zvona, serija
08:45 Zauvijek susjedi, R
09:30 TV Izlog
09:45 Lego Friends, R
10:10 Bratzillas, crtana serija
10:20 Lalaoopsy, crtana serija
10:50 Winx club, crtana serija
11:20 Mia i ja, crtana serija
11:45 Power Rangers samurai, crtana serija R
12:15 Power Rangers samurai
12:40 Ninja ratnici, serija
13:10 Zauvijek susjedi, serija
14:20 Speed Racer, igrani film
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 In magazin vikend
18:00 Lud, zbunjen, normalan,
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Stella, serija 7/14
21:25 Julie i Julia, igrani film
23:50 Utjerivač pravde, film R
01:35 Život ili smrt, film
03:05 Sjever i jug, mini-serija
04:40 Svadbena zvona, R
05:30 Dnevnik Nove TV R
06:20 Kraj programa

RTL

06.30 RTL Danas, (R)
07.10 Krv nije voda, serija (R)
08.00 Chuggington
08.25 Virus attack
08.45 Aladdin, (R)
09.15 Timon i Pumbaa, (R)
10.00 Galileo, emisija
11.10 InDizajn s Mirjanom Mikulec, lifestyle emisija
12.00 Milijunaši iz močvare, dokumentarni reality (R)
12.30 Milijunaši iz močvare
13.00 Odskok, igrani film, komedija (R)
14.45 Dozvola za male Fockere, igrani film, komedija (R)
16.35 Krv nije voda, serija
17.40 RTL Extra Magazin
18.30 RTL Danas
19.10 Galileo, emisija
20.00 Posrednik, film, akcijski
21.50 Kriza, serija
22.30 CSI: Miami, serija
23.25 CSI: Miami, serija
00.20 CSI: Miami, serija
01.20 Astro show
02.20 Kiklopi, film
04.05 RTL Danas, (R)
04.40 Kraj programa

HTV2 26.10 2013 20:00
9. RUNJIĆEVE VEČERI, snimka

Na sam rođendan Zdenka Runjića prikazujemo snimku koncerta 9. Runjićeve večeri, održanog 6. listopada ove godine u splitskom HNK. Izvedene su poznate ali i neke manje poznate Runjićeve pjesme. Ovaj put na Runjićevim večerima nastupila je isključivo mlađa generacija sjajnih pjevača uz pratnju orkestra Ante Gele: Marko Tolja, Ivana Kindl, Mario Huljev, The Frajle, Yness, Ivana Rushaidat, J. R. August, Franka Batelić, Damir Kedžo, Carla Belovari, Vanda Winter, Iva Ajduković, Bojana Stamenov, Maja Posavec i Matija Cvek.
Redatelj: Ivan Miladinov
Urednik: Željen Klašterka

PONEDJELJAK 28.10.2013.

HRT 1

06:39 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatreperi
10:00 Vijesti
10:11 Zemlje-ljudi-pustolovine, dokumentarna serija
11:00 Što vas žulja?
11:45 Jezik za svakoga
12:00 Dnevnik 1
12:33 Nasljednica s Vendavala, telenovela
13:15 Glas domovine
13:40 Pogled preko granice - Hrvati u BiH
14:10 Vijesti iz kulture (R)
14:17 Jezik za svakoga
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Društvena mreža
16:00 Heartland , serija
17:00 Vijesti
17:15 Hrvatska uživo
18:06 Jezik za svakoga (R)
18:20 Potrošački kod
18:50 Odmori se, zaslužio si TV serija
19:30 Dnevnik
20:05 TV Bingo
20:25 Let nad Hrvatskom, popularnoznanstvena serija
21:00 Fokus
22:00 Na terapiji, TV serija
22:35 Dnevnik 3
23:10 Timon (Ciklus hrvatskog filma)
00:35 Tereza Kesovija - 50 godina umjetničkog rada, snimka koncerta
02:00 Potrošački kod (R)
02:30 Fokus
03:25 Glas domovine (R)
03:50 Što vas žulja?
04:35 Pogled preko granice - Hrvati u BiH (R)
05:00 Reprizni program
05:10 Hrvatska uživo
06:00 Luda kuća , TV serija

HRT 2

06:46 Najava
06:51 Mala TV:
--:-- TV vrtić: Škola romantike
--:-- Dim, dam, dum
--:-- Čarobna ploča - Čuvari prirode: Otpad (R)
07:21 Animanijaci
07:42 Teletubbies
08:07 Papreni detektivi
08:35 Život s Derekom , serija
09:00 Školski sat: Nepoznata Medvednica
09:45 Ton i ton: Ruke i noge
10:00 Briljanteen (R)
10:40 Dr. Oz , talk-show
11:55 Hotel dvorac Orth
12:40 Lia i Tamsen kuhaju, dokumentarna serija
13:05 Zvjezdani trkač, novo zelandski film (R)
14:48 Degrassi , serija
15:15 Tree Hill 8, serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školski sat: Nepoznata Medvednica
17:15 Mjesto pod suncem - ostati ili otići
18:10 Svaki dan dobar dan
18:50 Dr. Oz , talk-show
19:30 Mala TV:
20:00 Dobra žena 2, serija
20:45 Top Gear, dokumentarna serija
21:40 Most, serija
22:35 Domovina , serija
23:30 Sestra Jackie , humoristična serija
23:55 Lovci na natprirodno
00:35 Noćni glazbeni program

nova

06:40 Lalaoopsy, R
07:05 Monsuno, crtana serija
07:30 Traktor Tom, crtana serija
07:45 TV izlog
08:00 Sutkinja Maria Lopez, serija
08:25 Ninja ratnici, serija R
08:50 TV izlog
09:05 Zauvijek susjedi, R
10:20 Djevojka imena Feriha, serija R
11:25 Kako vrijeme prolazi, R
12:25 IN magazin vikend R
13:15 Sjever i jug, R
15:15 Ninja ratnici, serija
15:45 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Djevojka imena Feriha
21:01 Djevojka imena Feriha, serija
21:10 Zora dubrovačka, serija
22:10 Lud, zbunjen, normalan

44 47.indd 3
23.10.2013 15:04:45

22:50 Večernje vijesti
23:10 Navy CIS, serija
00:10 Wyatt Earp, film R
03:35 Nikita, serija 12/22
04:20 Ezo TV, tarot show
05:20 Navy CIS, serija R
06:05 Dnevnik Nove TV R
06:55 Kraj programa

RTL

05.35 RTL Extra Magazin, showbiz emisija (R)
06.20 Yu-Gi-Oh!
06.45 Moji džepni ljubimci
07.05 Virus attack
07.25 Avenida Brasil, (R)
08.25 TV prodaja
08.40 Miješani brak, (R)
09.25 Galileo, zabavna/ obrazovna emisija
10.25 TV prodaja
10.40 Tog se nitko nije sjetio!, game show (R)
11.35 Avenida Brasil, serija
12.35 TV prodaja
12.50 Miješani brak
13.45 Igra ljubavi, romantična komedija
16.00 Heroji iz strasti, serija
16.55 RTL 5 do 5
17.05 Galileo, emisija
18.10 Exkluziv Tabloid, magazin
18.30 RTL Danas
19.10 Tog se nitko nije sjetio!, game show
20.00 Tajne, dramska serija
21.10 Sulejman Veličanstveni
22.10 Kaos, igrani film, triler
00.15 RTL Vijesti
00.40 Kriza, serija (R)
01.15 CSI: Miami, serija (R)
02.10 Astro show
03.10 CSI: Miami, serija (R)
03.55 RTL Danas, (R)
04.35 Kraj programa

UTORAK 29.10.2013.

HRT 1

06:36 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatreperi
10:00 Vijesti
10:11 Zemlje-ljudi-pustolovine , dokumentarna serija
11:00 Što vas žulja?
11:45 Jezik za svakoga
12:00 Dnevnik 1
12:33 Nasljednica s Vendavala, telenovela
13:15 Reporteri
14:10 Vijesti iz kulture (R)
14:17 Jezik za svakoga
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Društvena mreža
14:50 Društvena mreža: Strani dokumentarni film
15:40 Društvena mreža
16:00 Heartland , serija
17:00 Vijesti
17:15 Hrvatska uživo
18:06 Jezik za svakoga (R)
18:20 Pravilo 72
18:50 Odmori se, zaslužio si TV serija
19:30 Dnevnik
21:00 I to je Hrvatska: Trg bana Josipa Jelačića
21:15 Dokumentarni film C - Pogledi
22:00 Na terapiji, TV serija
22:35 Dnevnik 3
23:10 Zdravo društvo
23:55 Radojka Šverko - snimka koncerta
01:10 Pravilo 72 (R)
01:40 Let nad Hrvatskom, popularnoznanstvena serija
02:10 Duhovni izazovi
02:40 Jezik za svakoga (R)
02:50 Jezik za svakoga (R)
03:00 Zdravo društvo
03:45 Što vas žulja?
04:30 Reprizni program
05:10 Hrvatska uživo
06:00 Luda kuća , TV serija

HRT 2

06:45 Najava
06:50 Mala TV:
--:-- TV vrtić: ZOO
--:-- Dim, dam, dum - crtani film
--:-- Ninin kutak: Grafika
--:-- Profesor Baltazar: Neman Fu Fu
07:21 Animanijaci
07:42 Teletubbies, animirana serija
08:07 Papreni detektivi
08:35 Život s Derekom , serija
09:00 Školski sat: Zmije Hrvatske
09:45 Svaki dan dobar dan
10:25 Dr. Oz , talk-show
11:05 Mjesto pod suncem - ostati ili otići , dokumentarna serija
11:55 Hotel dvorac Orth
12:45 Lia i Tamsen kuhaju, dokumentarna serija
13:10 Pod zvijezdama, američko-kanadski film
14:45 Degrassi , serija
15:15 Tree Hill 8, serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školski sat: Zmije Hrvatske
17:15 Mjesto pod suncem - ostati ili otići
18:10 Svaki dan dobar dan
18:50 Dr. Oz , talk-show
19:30 Mala TV:
20:00 Dobra žena 2, serija
20:45 Putin, Rusija i Zapad - dokumentarna serija
21:50 Most, serija
22:45 Domovina , serija
23:40 Kalifornikacija, serija
00:05 Lovci na natprirodno
00:45 Noćni glazbeni program

nova

06:55 IN magazin vikend R
07:15 Monsuno, crtana serija
07:40 Traktor Tom
08:10 Sutkinja Maria Lopez
08:35 Ninja ratnici, serija R
09:15 Zauvijek susjedi, R
10:30 Djevojka imena Feriha, R
11:35 Kako vrijeme prolazi, R
12:35 IN magazin R
13:25 Zora dubrovačka, R
14:20 Navy CIS, serija
15:15 Ninja ratnici, serija
15:45 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Djevojka imena Feriha
21:01 Djevojka imena Feriha
21:10 Zora dubrovačka, serija
22:10 Lud, zbunjen, normalan
22:45 Večernje vijesti
23:05 Navy CIS, serija
00:05 Oh, kakve li sramote, igrani film
01:50 Nikita, serija 13/22
02:35 Nikita, serija 14/22
03:20 Ezo TV, tarot show
04:20 Navy CIS, serija R
05:05 Nikita, serija R
05:55 Dnevnik Nove TV R
06:45 Kraj programa

RTL

05.35 RTL Danas, (R)
06.10 Exkluziv Tabloid, (R)
06.35 Yu-Gi-Oh!
07.00 Moji džepni ljubimc
07.20 Virus attack
07.40 Avenida Brasil,serija (R)
08.55 Miješani brak, (R)
09.45 Galileo, emisija
10.35 TV prodaja
10.50 Tog se nitko nije sjetio!, game show (R)
11.45 Avenida Brasil, serija
12.45 TV prodaja
13.00 Miješani brak
13.50 Sulejman Veličanstveni
14.55 Tajne, serija (R)
16.00 Heroji iz strasti
16.55 RTL 5 do 5
17.05 Galileo, emisija
18.05 Exkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.10 Tog se nitko nije sjetio!, game show
20.00 Tajne, dramska serija
21.10 Sulejman Veličanstveni
22.10 Ljepotica i štreber - TV premijera, igrani film, romantična komedija
00.05 RTL Vijesti
00.30 Kaos, film, triler (R)
02.35 Astro show, show
03.35 RTL Danas, (R)
04.10 Kraj programa

SRIJEDA 30.10.2013.

HRT 1

06:36 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatreperi
10:00 Vijesti
10:11 Zemlje-ljudi-pustolovine , dokumentarna serija
11:00 Što vas žulja?
11:45 Jezik za svakoga
12:00 Dnevnik 1
12:33 Nasljednica s Vendavala, telenovela
14:10 Vijesti iz kulture (R)
14:17 Jezik za svakoga
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Društvena mreža
16:00 Heartland , serija
17:00 Vijesti
18:06 Jezik za svakoga (R)
18:20 Eko zona
18:50 Odmori se, zaslužio si
19:30 Dnevnik
20:05 LOTO 7/39
20:10 Takvim sjajem može sjati - Zagrebačka škola šansone: Bilo je lijepo, dokumentarna serija
21:00 Paralele
21:30 Pola ure kulture
22:00 Na terapiji, TV serija
22:35 Dnevnik 3
23:10 Toutes peines confondues (Sto muka), francuski film
00:55 Doris Dragović, snimka koncerta
01:50 Dokumentarni film A/B
02:40 Paralele
03:10 Pola ure kulture
03:35 Što vas žulja?
04:20 Eko zona (R)
04:50 Kulturna baština
05:10 Hrvatska uživo
06:00 Luda kuća , TV serija

HRT 2

06:47 Najava
06:52 Mala TV:
--:-- TV vrtić
--:-- Dim, dam, dum - crtani film
--:-- Malo obećanje, hongkonška drama za djecu
--:-- Crtani film
07:25 Crtani film
07:35 Crtani film
07:45 Teletubbies
08:10 Papreni detektivi
08:38 Život s Derekom , serija
09:00 Školski sat: Što mi izaziva stres i mogu li to svladati?
09:45 Svaki dan dobar dan
10:25 Dr. Oz , talk-show
11:05 Mjesto pod suncem - ostati ili otići
11:55 Hotel dvorac Orth
12:45 Lia i Tamsen kuhaju, dokumentarna serija
13:10 Nasljedstvo, američko-kanadski film (R)
14:45 Degrassi , serija
15:15 Tree Hill 8, serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školski sat: što mi izaziva stres i mogu li to svladati?
17:15 Mjesto pod suncem - ostati ili otići
18:10 Svaki dan dobar dan
18:50 Dr. Oz , talk-show
19:30 Mala TV:
20:00 Dobra žena 2, serija
20:45 Simpsoni, serija
21:10 Rocky 4, američki film
22:40 Lovci na natprirodn
23:20 Kalifornikacija, serija
23:45 Noćni glazbeni program

nova

06:45 In magazin R
07:15 Monsuno, crtana serija
07:40 Traktor Tom
07:55 TV izlog
08:10 Sutkinja Maria Lopez
08:35 Ninja ratnici, serija R
09:15 Zauvijek susjedi, R
10:30 Djevojka imena Feriha, serija R
11:35 Kako vrijeme prolazi, R
12:35 IN magazin R
13:25 Zora dubrovačka, R
14:20 Navy CIS, serija R
15:15 Ninja ratnici, serija
15:45 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Djevojka imena Feriha
21:01 Djevojka imena Feriha
21:10 Zora dubrovačka, serija
22:10 Lud, zbunjen, normalan
22:45 Večernje vijesti
23:05 Navy CIS, serija
00:05 Dimna zavjesa, film
01:55 Nikita, serija
03:25 Ezo TV, tarot show
04:25 Navy CIS, serija R
05:10 Nikita, serija R
05:55 Dnevnik Nove TV R
06:45 Kraj programa

RTL

44 47.indd 4 23.10.2013 15:04:47

05.35 RTL Danas, (R)
06.10 Exkluziv Tabloid, (R)
06.35 Yu-Gi-Oh!
07.00 Moji džepni ljubimci
07.20 Virus attack
07.40 Avenida Brasil, (R)
08.40 TV prodaja
08.55 Miješani brak, (R)
09.45 Galileo, zabavna/ obrazovna emisija
10.50 Tog se nitko nije sjetio!, game show (R)
11.45 Avenida Brasil, serija
12.45 TV prodaja
13.00 Miješani brak, serija
13.50 Sulejman Veličanstveni, (R)
14.50 Tajne, serija (R)
16.00 Heroji iz strasti, serija
16.55 RTL 5 do 5
17.10 Galileo, emisija
18.05 Exkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.10 Tog se nitko nije sjetio!, game show
20.00 Tajne, dramska serija
21.10 Sulejman Veličanstveni
22.10 Sherlock i Watson,serija
23.05 Sherlock i Watson,serija
00.00 RTL Vijesti
00.25 Ljepotica i štreber, igrani film, romantična komedija (R)
02.15 Astro show, show
03.15 RTL Danas, (R)
03.55 Kraj programa

ČETVRTAK 31.10.2013.

HRT 1

06:36 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatreperi, telenovela
10:00 Vijesti
10:11 Europski divlji istok, dokumentarna serija
11:03 Što vas žulja?
11:48 Abeceda zdravlja
12:00 Dnevnik 1
12:33 Nasljednica s Vendavala, telenovela
13:15 Reporteri
14:10 Vijesti iz kulture (R)
14:17 Abeceda zdravlja
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Društvena mreža
14:50 Društvena mreža: Tvorci promjene, dokumentarna serija
15:40 Društvena mreža
16:00 Heartland , serija
17:00 Vijesti
17:15 Hrvatska uživo
18:20 Turistička klasa
18:50 Odmori se, zaslužio si TV serija
19:30 Dnevnik
20:05 Večer na 8. katu, talk-show
20:55 I to je Hrvatska: Državna ergela Đakovo
21:10 Labirint, unutrašnjo politički magazin
22:00 Na terapiji, TV serija
22:35 Dnevnik 3
23:10 Drugi format
23:50 Doris Dragović, snimka koncerta
00:50 Večer na 8. katu, talk-show
01:40 Labirint, unutrašnjo politički magazin
02:25 Drugi format
03:05 Turistička klasa
03:35 Što vas žulja?
04:20 Reprizni program
05:10 Hrvatska uživo
06:00 Luda kuća , TV serija

HRT 2

06:45 Najava
06:50 Mala TV:
07:25 Crtani film
07:35 Crtani film
07:45 Teletubbies
08:10 Papreni detektivi
08:38 Život s Derekom , serija
09:00 Školski sat: Kemija među nama
09:45 Svaki dan dobar dan
10:25 Dr. Oz , talk-show
11:05 Mjesto pod suncem - ostati ili otići
11:55 Hotel dvorac Orth
12:45 Lia i Tamsen kuhaju, dokumentarna serija
13:10 Djevojka iz Waterforda, kanadski film (R)
14:45 Degrassi , serija
15:15 Tree Hill 8, serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školski sat: Kemija među nama
17:15 Mjesto pod suncem - ostati ili otići
18:10 Svaki dan dobar dan
18:50 Dr. Oz , talk-show
19:30 Mala TV:
20:00 Parenthood , serija
20:45 Simpsoni, serija
21:15 Neposredna opasnost, američki film
23:35 Kalifornikacija, serija
00:00 Sinovi anarhije, serija
00:45 Noćni glazbeni program

nova

06:45 In magazin R
07:15 Monsuno, crtana serija
07:40 Traktor Tom
07:55 TV izlog
08:10 Sutkinja Maria Lopez
08:35 Ninja ratnici, serija R
09:00 TV izlog
09:15 Zauvijek susjedi, R
10:30 Djevojka imena Feriha, serija R
11:35 Kako vrijeme prolazi, serija R
12:35 IN magazin R
13:25 Zora dubrovačka, R
14:20 Navy CIS, serija R
15:15 Ninja ratnici, serija
15:45 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Djevojka imena Feriha
21:01 Djevojka imena Feriha
21:10 Zora dubrovačka, serija
22:15 Provjereno
23:25 Večernje vijesti
23:45 Navy CIS, serija
00:40 Oiuja svih oluja, film
03:05 Nikita, serija
03:50 Ezo TV, tarot show
04:50 Navy CIS, serija R
05:35 Dnevnik Nove TV R
06:25 Kraj programa

RTL

05.35 RTL Danas, (R)
06.10 Exkluziv Tabloid, (R)
06.35 Yu-Gi-Oh!
07.05 Moji džepni ljubimci
07.20 Virus attack
07.40 Avenida Brasil, (R)
08.40 TV prodaja
08.55 Miješani brak, humorna dramska serija (R)
09.45 Galileo, zabavna/ obrazovna emisija
10.40 TV prodaja
10.55 Tog se nitko nije sjetio!, game show (R)
11.50 Avenida Brasil, serija
12.50 TV prodaja
13.05 Miješani brak, humorna dramska serija
13.50 Sulejman Veličanstveni
14.55 Tajne, serija (R)
16.00 Heroji iz strasti, dramska serija
16.55 RTL 5 do 5, Informativna emisija
17.10 Galileo, zabavna/ obrazovna emisija
18.05 Exkluziv Tabloid, magazin
18.30 RTL Danas
19.10 Tog se nitko nije sjetio!, game show
20.00 Tajne, dramska serija
21.00 Sulejman Veličanstveni, povijesna dramska serija
22.00 CSI, serija
23.00 CSI, serija
00.00 RTL Vijesti
00.20 Sherlock i Watson, kriminalistička serija (R)
01.15 Sherlock i Watson, kriminalistička serija (R)
02.15 Astro show
03.15 RTL Danas, (R)
03.50 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetionik« nedjeljom od 16,30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 ponedjeljkom od 13,05 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

Радио Суботица
Radio Subotica
Szabadkai Rádió
104, 4 Mhz

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00
Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 - 19,30
• Poetski predah • 'Popularne melodije' - zabavna glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00
• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom) • 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30
• »U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • 'Aktualije' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« – emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00
• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18,15 'Vojvođanski tjedan'
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
• 20,00 Divni novi svijet
• 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
• 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
20,55 Odjava programa

44 47.indd 5 23.10.2013 15:04:48

NOGOMET

Zgoditak za tri boda

SONTA – U jedanaestom prvenstvenom kolu sonćanski je Dinamo ugostio čvrstu ekipu OFK Metalac iz Sombora, koja postiže malo zgoditaka, ali ih malo i prima. To se pokazalo i u ovoj utakmici. Iako se svih devedeset minuta vodila prava

bitka za svaku loptu, za svaki pedalj travnjaka, izrazitih prigoda za postizanje zgoditaka bilo je premalo. Prvi dio igre završen je bez zgoditaka, a poslije odmora domaćini pojačavaju pritisak na vrata Somboraca. Stvoreno je nekoliko prigoda, a u 62. minuti špica Mikulić bio je najviši i najspretniji u skoku i zabio zgoditak za pobjedu Sonćana. U derbiju kola u Bačkom Monoštoru sastali su se Dunav i Jedinstvo 1947 iz Koluta. Iako su domaćini dva puta bili u prednosti, utakmica je završena neodlučnim rezultatom 2 – 2.

I. A.

Nova pobjeda Zrinjskog

SUBOTICA – »Plavo – bijeli« nižu pobjede, u 8. kolu svladana je na gostovanju momčad Solida (2-0) i sve su bliži gornjem dijelu tablice Gradske nogometne lige Subotice. Sljedeći prvenstveni susret Zrinjski 1932 igrat će u nedjelju 27. listopada u 13,30 protiv Bikova.

Sigurna Bačka

SUBOTICA – Bačka 1901 stigla je do novih bodova u natjecanju Srpske lige Vojvodina, nakon domaće pobjede protiv Novog Sada (2-0). Novi ligaški duel »crveno – bijeli« imat će u nedjelju 27. listopada protiv Radničkog u Srijemskoj Mitrovici.

Važni bodovi za Spartak ZV

BEOGRAD – Golom Noskovića, Spartak ZV je izborio značajnu pobjedu na gostovanju kod Voždovca (1-0), zahvaljujući kojoj su Subotičani skočili na 6. mjesto tablice Superlige. Slijedi još jedno gostovanje, ovoga puta u subotu 26. listopada kod Radničkog 1923 u Kragujevcu.

Oproštaj od Lige prvaka

MOSKVA – Nogometašice ŽFK Spartak odigrale su neodlučeno protiv Rosijanke (1-1) u uzvratnom susretu šesnaestine finala Lige prvaka i dostojno se oprostile od najjačeg klupskog natjecanja u ženskom nogometu. Jedini pogodak za Subotičanke postigla je Nikolić.

RUKOMET

Crveni tajfun otpuhao Beščanke

BEŠKA – Rukometašice ŽRK Sonta uvjerljivo su na gostovanju svladale Hajduk iz Beške (34-20) i učvrstile drugo mjesto na tablici iza neprikosnovenih Bačkopalančanki, u čijoj postavi igra i nekoliko reprezentativki Srbije. Prvo ime ove utakmice bila je Jelena Miloš. Odim odlične igre u obrani, uspjela je postići čak 15 zgoditaka.

I. A.

RIBOLOV

Smuđijada 2013

SRIJEMSKA MITROVICA – Proteklog je vikenda u Srijemskoj Mitrovici održano međunarodno natjecanje u lovu smuđa Smuđijada 2013. Natjecanje je održano na rijeci Savi u središtu grada. Na trinaestoj po redu Smuđijadi sudjelovalo je 58 ribolovaca koji su u subotu 19. listopada od 15-21 sat i u nedjelju 20. listopada od 6-12 sati umjetnim mamcima uz pristup »uhvati i pusti« lovili smuđa. Osim deset smuđeva ulovljene su i dvadeset tri štuke, jedan grgeč i jedan som. Prvo mjesto osvojio je Dino Matković iz Srijemske Mitrovice s 1850 bodova, drugo mjesto Duško Knežević iz Futoga s 1760 bodova, dok je treće mjesto osvojio Vladimir Rajić iz Lazarevca s 930 bodova.

D. Š.

KARATE

Svjetsko prvenstvo u Shotokan karateu

NOVI SAD – Karataši KK Enpi iz Subotice, koji su ujedno bili i najbrojniji u sastavu reprezentacije Srbije na SP-u u Novom Sadu, osvojili su ukupno 17 medalja: 5 zlatnih, 6 srebrnih i 6 brončanih.

48 52.indd 2 23.10.2013 15:06:58

MARTIN NIMČEVIĆ, MAČEVALAC

Razgovor vodio: Dražen Prćić

Sabljom do novih uspjeha

Nekadašnji pionirski prvak države niže dobre rezultate i u starijim konkurencijama

Zahvaljujući velikom entuzijazmu nekoliko mladih zaljubljenika u mačevalački sport i njihovom treneru *Lazi Jaramazoviću*, Subotica je ponovno postala jednim od glavnih centara mačevanja u državi. Brojni naslovi i odličja u pionirskoj, kadetskoj, juniorskoj i seniorskoj konkurenciji najbolja su potvrda kontinuiranog kvalitetnog i stručnog rada. Nekadašnji pionirski prvak države *Goran Nimčević* danas se natječe u preostalim trima konkurencijama bilježeći uspjehe u svakoj od njih.

»Na prvenstvu države sam osvojio treće mjesto u kadetskoj i seniorskoj konkurenciji, u momčadskoj smo konkurenciji osvojili naslov u juniorskom uzrastu, dok smo u seniorskom finalu poraženi od Crvene zvezde. Nažalost, ovo posljednje finale bilo je nakon svih pojedinačnih borbi, pa smo svi bili pomalo umorni«, predočio nam je Martin Nimčević nisku uspjeha kojima se okitio na državnom prvenstvu.

MLADI MAČEVALAC

Na naše pitanje kako to da je odabrao baviti se mačevanjem, sportom koji je većem dijelu sportske publike uveliko nepoznat, mladi mačevalac spremno odgovara:

»Sve je to bilo posve slučajno, jer sam vidio kako se otvara klub i ponovno počinje s radom, zainteresirao sam se i otišao na prvi trening. Bilo je to prije tri godine i od tada je mačevanje postalo neraskidivi dio mog života. Čak mogu reći kako je upravo mačevanje bio moj sportski san još od malih nogu i drago mi je što sam ga ispunio.«

OBNAVLJANJE KLUBA

MK Spartak je prije nekoliko godina ponovno počeo s aktivnim radom i treniranjem svih natjecateljskih kategorija, ponajprije zahvaljujući agilnosti trenera Laze Jaramazovića i tehnika *Vladimira Brajkova.* I već na prvim natjecanjima zabilježeni su respektabilni rezultati.

»Na pionirskom prvenstvu države sam osvojio pobjednički naslov i tako postao prvi državni prvak u klubu, a s vremenom su se i ostali članovi kluba, prije svih *Marko i Bojana Kljajić*, uspjeli okititi šampionskim naslovima. Danas je Mačevalački klub Spartak iz Subotice jedan od najtrofejnijih sportskih kolektiva u ovom sportu, a brojni pokali i odličja sa svakog novog natjecanja najbolje potvrđuju kvalitetu rada.«

SABLJA

Martin se natječe u disciplini sablja, a kakva je razlika između njegova oružja u odnosu na mač objasnit će nam sljedećim odgovorom:

»Osnovna razlika je u oružju, sablja je puno brža disciplina, a finalna različitost se ogleda u dijelu tijela gdje važi pogodak. Primjerice, u maču vrijedi pogodak u bilo koji dio tijela, dok se kod sablje boduju sam dodiri u gornji dio tijela. Inače, naša klupska tradicija je upravo disciplina sablja, pa sam i ja krenuo tim putem odabravši ovo oružje za svoj sportski rekvizit. Sablju jako volim i mislim kako je baš primjerena mojim tjelesnim predispozicijama«, naglašava Martin.

PODSTANARSKI TRENINZI

Nažalost, mačevaoci Spartaka nemaju svoj klupski trening prostor već se snalaze u pronalaženju adekvatnih mjesta za trening. Do sada su trenirali na nekoliko mjesta (Ekonomski fakultet, predvorje gradske Dvorane sportova i dr.), a posljednjih su mjeseci stalno locirani u prostorijama MZ Bajnat.

»Nije nam loše u dvorani MZ Bajnat i svojim zalaganjem na treninzima nastojimo se prilagoditi svakom prostoru gdje možemo nesmetano vježbati, jer mačevanje ipak iziskuje određeni specifičan prostor. Također, osim adekvatnog prostora mačevanje iziskuje i specijaliziranu natjecateljsku opremu koja u prosjeku staje minimum preko 700 eura. Nažalost, sve financije i veći dio putovanja na natjecanja snosimo mi sami, tj. naši roditelji bez čije posvećenosti i odricanja niti ne bi bilo ovakvih sjajnih rezultata.«

SPORTSKA ŽELJA

»Počinje nova sezona, jer je mačevanje ipak sport u zatvorenom i većina natjecanja se odvija u jesenskozimskom razdoblju, a pokraj želje za što boljim individualnim rezultatima želio bih da se ovoga puta na seniorskom momčadskom šampionatu revanširamo Crvenoj zvezdi i donesemo šampionski naslov u Suboticu«, zaključio je mačevalačku priču mladi natjecatelj Spartaka i odličan učenik trećeg razreda Srednje tehničke škole »Ivan Sarić« Martin Nimčević.

48 52.indd 3 23.10.2013 15:07:00

POGLED S TRIBINA

Island

Četvrti put u svojoj nogometnoj povijesti hrvatska nogometna reprezentacija će prolazak na jedno veliko natjecanje pokušati izboriti kroz dodatno doigravanje u dva knockout susreta. Jedno SP (Francuska) i dva EP (Portugal i Poljska/Ukrajina) izboreni su ukupnim pobjedama protiv Ukrajine, Slovenije i Turske, a put do Brazila vodi preko dvomeča protiv Islanda. Koliko vatreni nisu imali sreće (ili još nečega) u posljednjim susretima protiv Belgije i Škotske, toliko je novi izbornik Niko Kovač imao sreće na ždrijebu baraža održanom u ponedjeljak 21. listopada u Zürichu.

Od mogućih Francuza, Švođana i Rumunja, umirovljeni švicarski nogometaš Alexander Frei izvukao nam je Island, objektivno najslabiju momčad od svih osam sudionica doigravanja drugoplasiranih momčadi europskih kvalifikacijskih skupina. Plus, prvi susret igrat će se u Reykyaviku (15. studenoga), a uzvrat u Hrvatskoj (19. studenoga, mjesto odigravanja još nije određeno). Sve po željama, da bolje ne može biti.

Ali, tako se govorilo i kada su vatreni za suparnike u skupini dobili Škotlanđane, pa su oba susreta travnjak napuštali pognute glave, bez postignutog pogotka. No, vjerujemo kako je lekcija dobro naučena, jer više prilika za popravni nema. Tko padne ovaj ispit gledat će Brazil na televiziji.

Svojevremeno je upravo novopostavljeni vršitelj dužnosti izbornika i dugogodišnji kapetan hrvatske nogometne reprezentacije protiv Islanda zabio dva pogotka, a sada umjesto njega to trebaju učiniti Mandžukić, Eduardo ili Olić, ili bilo tko drugi.

Hrvatska je uvijek dobro igrala baraž, pa zašto bi sada kvarila tradiciju nepobjedivosti.

Brazil je ponovno tako blizu, da bliži ne može biti...

D. P.

NOGOMET

Hajduk prvi

Gostujućom pobjedom protiv Hrvatskog dragovoljca (2-1), Hajduk je iskoristio Dinamov poraz protiv Splita (0-1) i zasjeo na prvo mjesto tablice 1. HNL.

Ostali rezultati 13. kola: Slaven – Osijek 2:0, Lokomotiva – Istra 1961 2:1, Rijeka – Zadar 3:0

Tablica: Hajduk, Dinamo 27, Rijeka, Lokomotiva 26, Split 19, Istra 1961 17, Slaven, Zadar 12, Hrv. dragovoljac, Osijek 7.

RUKOMET

Uvjerljiv poraz Zagreba

Mađarski prvak Veszprem savladao je Zagreb s golemih 11 golova razlike (22-33) u susretu 4. kola Lige prvaka odigranom prošle nedjelje u zagrebačkoj Areni. Na vratima gostiju briljirao je hrvatski reprezentativac Mirko Alilović s 18 obrana.

TENIS

Dodig na Mastersu parova

Najbolje plasirani hrvatski tenisač u singlu Ivan Dodig izborio je po prvi put u karijeri nastup na Mastersu parova, koji će se početkom studenoga igrati u Londonu. Dvadesetosmogodišnji Međugorac će u paru igrati s Brazilcem Ricardom Melom, s kojim je nedavno osvojio turnir iz Masters serije 1000 u Šangaju.

KOŠARKA

Cedevita drži vrh

Pobjedom protiv MZT Skoplje (77-67), košarkaši Cedevite zadržali su vrh tablice Regionalne ABA lige s bodom prednosti ispred Crvene zvezde i Partizana. Ostali hrvatski predstavnici Cibona i Zadar poraženi su u 4. kolu od Budućnosti (72-79), odnosno Partizana (65-80) i trenutačno zauzimaju četvrto i dvanaesto mjesto.

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS
FUNERO
Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33
Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs
Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtne pomoći koju daje PIO.

48 52.indd 4 23.10.2013 15:07:00

Prodajem sajle raznih dužina i debljina u Novom Sadu. Tel.: 063 8291-264.

Izrađujem hrastove čamce, 3 do 6 metara dužine i jasenova vesla. Prijevoz po dogovoru. Petar Okrugić, Morović Tel.: 064-3467056 www.okrugic-camci.co.rs

---

Prodajem Singer šivaći stroj star preko 100 godina. Malo korišten, sačuvan s original papirima, za 100 eura. Tel.:572-875; 0638838747;0690094246;

Primila bih na dvorbu, spremanje ili druge kućne poslove. Tel.: 065/531-99-28.

Iznajmljivanje čokoladne fontane za rođendane, vjenčanja i razne druge prigode. Tel.: 069/524-7860.

Crikvenica – izdajem apartmane blizu mora. Tel.: +385 51 241-053.

Prodajem Renault CLIO 1,2 crvene boje, 3 vrata, decembar 2011, prešao 4500 km. Tel.: 063/516-300.

Prodajem kozje mlijeko i sireve u Subotici. Tel.: 064 2380088.

Prodajem vijetnamske svinje i švicarske patuljaste koze. Tel.: 064 2380088.

Nudim uslužno kuhanje domaćeg sapuna, sirovina osigurana. 50 posto gotovog sapuna nudim osobi koja poznaje tehnologiju. Tel.: 069 2887213.

Prodajem stan u Zagrebu – Gajnice, 52,80m^2 + ostava u podrumu. Stan ima 2 sobe, kuhinju, kupaonu, wc, predsoblje, terasu. Neposredna blizina vrtića, škole, ambulante, tržnice i ostalih sadržaja. Tel.: 064-3690680.

Izrađujem po narudžbi ručno šivene tradicionalne ženske bunjevačke, šokačke, mađarske i bizovačke papuče. Tel.: 064 0543720.

Povoljno dekoriranje dvorana za vjenčanja i rođendane, izrada perlica za zvanice, poklon korpe i dekorativno pakiranje darova. Tel.: 064 0543720.

Prodajem ulični dio obiteljske kuće. U jednom dijelu potrebna adaptacija. Postoji struja, voda, kanalizacija, kablovska. U najljepšem je dijelu Kertvaroša. Cijena 40.000 eura. Tel.: 024 572-875, 063 8838747, 069 0094246.

Prodajem salaš i 2 jutra zemlje kod željezničke stanice Ljutovo, Mažuranićeva 21. Tel.: 061 2358099.

Prodajem brašno TIP 500, TIP 400 meko i oštro od 1, 5, 25 kg. Tel:.024562-415 ili 064 2779948.

Prodajem slamu – žitnu i zobnu s njive, i čutke. Tel.: 532-570 ili 060 0532570.

Crikvenica, izdajem apartmane blizu mora. Tel.: 385 51 241053.

Mijenjam 2 jutra zemlje i salaš u Ljutovu za garsonjeru u Subotici. Tel.: 061 2358099.

Prodajem brašno T-500 krušno, T- 400, čisto i T- 400 oštro. Po narudžbi pečem domaći kruh. Tel.: 024 562-415 ili 064 2779948.

Prodajem bojler 10 litara, aspirator i električnu biciklu malu. Tel.: 024 562-415 ili 064 2779948.

Prodajem kuću-vikendicu na obali jezera Palić. Tel.: 062 8687964.

U centru se izdaje lijep poslovni ured od 35 m^2 – dvije prostorije s parkingom, na tihom i mirnom mjestu. Cijena 100 eura. Tel.: 064 9738601

Prodajem kuću u Gornjem Tavankutu, 120 m^2, sendvič zid, etažno grijanje s okućnicom, Tel.: 061 1478823

Prodajem noviju kuću iza Dudove šume, trosobnu s dvorištem, dodatnim prostorijama i garažom. Cijena po dogovoru.Tel.: 064 2525946

Prodajem zemlju 5,62 ha od 2 parcele (cca 10 jutara), Šupljak (ko Palić), 3 km iza stare škole, produžetak senćanske ljetnje ceste, uz kanal. Cijena: 63.000 eura. Tel.: 061 2724822 i 063 1648043.

Izdajem opremljen stan veličine 25 m četvornih sa zasebnim ulazom. Ulica Branka Pešića 41, Zemun. Dogovor na broj telefona 011 3077036 ili 011 2104257.

Povoljno prodajem manje skladište, podrum i tavanski prostor. Veliko dvorište pogodno za parkiranje kombija, kamiona i za auto plac, kod autobuskog kolodvora u Subotici. Tel: 064 9640745.

Odmor u Vrbovskoj, otok Hvar, povoljno. Tel.: 063 7139337.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika,
I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. **Jedan poslani kupon važit će za četiri broja.**
Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

HRVATSKA RIJEČ

Hrvatska likovna udruga »CroArt« prodaje umjetničke slike, djela članova udruge.
Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge.
Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218;
e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

OSNIVAČ:
Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:
Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«,Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:
Vesna Prćić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR
Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:
dr. sc. Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK ODGOVORNE UREDNICE:
Zvonko Sarić

REDAKCIJA:
Davor Bašić Palković (kultura i urednik Kužiša)
Slavica Mamužić (novinarka)
Dražen Prćić (sport i zabava)
Željka Vukov (društvo)
Zlata Vasiljević (dopisništvo Sombor)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:
Mirko Kopunović

TEHNIČKA REDAKCIJA:
Thomas Šujić (tehnički urednik)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

FOTOGRAFIJE:
Nada Sudarević

UREDNIK WEB IZDANJA:
Dražen Prćić

ADMINISTRACIJA:
Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković-Lamić
Branimir Kuntić
Josip Horvat

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизација
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

48 52.indd 5 23.10.2013 15:07:01

ČESTITAMO: VJENČANJE MARKA I DANIJELE

Ljubav na prvi pogled

Danijela Prćić ('89.) i *Marko Kujundžić* ('89.) hodali su punih pet godina dok se nisu odlučili zaploviti bračnim vodama. Način na koji su se upoznali zaista je romantika na djelu. Danijela nam otkriva kako je jednog petka izašla s drugaricama u grad. Dok se društvo provodilo, njen se pogled susreo s Markovim. Marko je također bio sa svojim društvom. Bili su samo dvoje stranaca u različitim kutovima kafića.

»Marko me je gledao, djelovao je mlađi nego što jest. Tada se nije ništa desilo. Idući petak sam išla s drugaricama na isto mjesto, on je opet bio tamo. Prišao mi je, tako je počeo naš razgovor. Razmijenili smo brojeve telefona, počeli smo se dopisivati. Nakon kratkog vremena, nakon par dana smo se našli nas dvoje. Nikad se nisam tako dobro osjećala u nečijem društvu. Imala sam osjećaj kao da se znamo od ranije. Tako je počela naša veza koja traje već pet godina. Počelo je s jednim pogledom. A sada, točno pet godina kasnije, vjenčali smo se«, kaže Danijela.

Prvo je održana civilna ceremonija u Gradskoj kući, a zatim crkveno vjenčanje na Bunariću. Svetu misu vodio je Markov stric, velečasni *Josip Kujundžić* iz Vajske. Uslijedila je svadba u dvorani Balint. Svirao je proslavljeni tamburaški ansambl Hajo, a na opće iznenađenje na svadbi se pojavio *Zvonko Bogdan*! To je, naime, bila Markova želja, koja je u tajnosti provedena. Za ovo iznenađenje večeri znali su samo mladenci i *Marinko Piuković*.

Mladenci ne planiraju odlazak na medeni mjesec, imaju druge planove. Uostalom, skupa su već pet godina. Danijela pojašnjava da imaju jako lijepu vezu, nemaju problema vrijednih spomena. No, kada se ipak nađe neki problemčić, tada ga rješavaju skupa, razgovorom. Jer, u vezi ne teče samo med i mlijeko. Zato probleme rješavaju, kako se ne bi povećavali i umnožili. Na taj način čuvaju svoju romansu, svoju ljubav na prvi pogled.

Nikola Perušić

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Ukordepljeni čirak

Piše: Branko Ivković

Faljnis čeljadi, jevo sidim prid ambetušom i gledim tako prida se ko da nisam sam svoj, viče ona moja na me: »Ta šta si se tute ukordepijo ko čirak za sviću, a vidi koliko je posla, avlija nam puna kuruza, a ti samo gledš di ćeš zamanit glavom i uteć sa salaša u lofranje.« Ta nisam ja taki čeljadi, nemojte vi slušat, kako každu žensko je žensko, kugod bojtar kad nema s kim istiravat vija svoj rep, tako i žena kad se nema na kog istrunit onda je bisna na makar čega, al ima malkoc i pravo, gledim niki tu hrpu otac je njezin i kad priračunam koliko sam potrošijo na nju, ta pametnije bi bilo da sam očo na hetiju i kupijo, kugod ludi Lazo, nejmu kad si kazo »av Lazo bome su rđavi kuruzi« on bi odgasijo: »Nema hibe samo kad je kuružnja velika kuruza će kupit baćo na peci pa neću morat mrvit«, možda bi i jeptinije prošo, još se ne bi ždero oćel bit leda, suše i ko zna kakog andraka, o bubetinama da ni ne divanim, ima već svakog vraga na njivama. Bome kad je bilo pripelica i koji kaki tica po njivama i dolovima nismo mi tako patili, a sad već se sve poništilo ovom »modernom poljoprivredom«, ta baš sam bisan na ove nove, ta lako je bit pametan izmišat šurnajst otrova i polit, a to potuče sve živo, jedan trevi kugod ćorava kokoš zrnce, mora ti uspit kad si polijo od svega, za to ne triba bit indžilir, to mož svako.

Još niki dan sidimo ja i Stipan prid dućanom, a jedan lovas se fali kako je ubijo dvajst pripelica. Av čeljadi moja sav sam se nakostrišijo na vratu kugod šarov kad spazi komšijsku mačku i kažem Stipanu: »Ajd popi pa iđemo«, jel tako sam se da prostite uzvuko da će kogod bižat oko salaša i vikat: »Baćo otvorite, ja ću optrčat još jedan krug.« Stipan se smije pa kaže: »Šta ti je očin, ta to je šport«, ta izim ti ja taj šport kad štetu čini svoj okolini nek uzme vile pa nek vuče đubre i to je šport, kad se umori neće mu past na pamet lutat po njivama ko ker brez gazde i pucat na koji kaki diviji pilež.

Slušam tako ja radijo, pa čujem kako triba navodnjavat njive, jel ko samo nam to fali sve drugo nam kugod u zemlji dembeliji, a niko se nije sitijo da triba njive i natorit bome jel voda spere iz zemlje ono rodno pa ostane suparna kugod čorba u korizmi, a di nam je stajnjak kad josaga skoro ni nemamo. Samo kad nisu propuštili priliku da objavidu da će bit manje novaca u tim njevim budžetu jel već kako ga zovedu naminjeno poljoprivredi, znači nama paorima kugod i do sad.

»U se i u svoje kljuse«, samo opet dokleg će to tako čeljadi moja da mi ne prođemo kugod onaj cigo što je odvikavo konja od ila i taman ga čovik odviko, a on bome krepo. Ma ne mož kast, trudidu se oni gori, stalno menjadu miništre, pa vake činovnike te nake, a nama sve gore i gore, dok oni ne natrevidu proće fajin vrimena vidim ja, a mi možmo lako proć kugod cigin konj. Ta jevo sad ću vam ja pokajst kako se to radi: »Jele, Pere, ajd brže malo dajte te košarove vamo, poso zove šta se tu otežete ko gladni, neg naprid, nemojte mi tute pravit skupštinu u Ivković šoru već vaćaj livator i guli ljuskuru, ajd ajd brže malo, Periša lati se tamo nisam ti ja javno preduzeće da mož cijo dan zabušavat.«

48 52.indd 6 23.10.2013 15:07:06

BAĆ-IVIN ŠTODIR

Znade se ko može bit on

Piše: Ivan Andrašić

Niki dan se bać-Iva taman krenijo malo na sokak, kad na vraca kum-Tuna. »E, kume, eto nam ošla gospoja što je još jedina ostala iz lipi vrimena ka je vlado naj što smo mislili da će i potli njega on, a ni dana smo divanili da smo svi mi on«, veli svaj zbunit. »Ta kume, šta si se svaj ustrčko, ko da ćeš se vaj čas krenit na konak. Pa žena umrla, devedest je je godina, šta bi se drugo i moglo nadat? A to što smo divanili, divanili smo vrime je sve istrisalo. Potli njega ni došo on, neg oni, al je najveće zlo što je svaki od nji tijo bit on misto njega. I bijo je, al svaki u svojemu ataru. A nismo ni danas baš svi mi on, znade se ko to može bit. Eto, vidim da sve više svita ope volji samo jednoga, pa se bojim da ne dojde vrime... Nego ajde, unidi, pa ćemo po bukaricu katarke, da malo dojdeš k sebe«, odmane rukom bać-Iva. Ščim su unišli, zapalijo je televiziju i ošo jim donet balončić i bukarice. Reklo bi se da baš i neće bit samo jedna. Uto i Taksa zalajo, niko rda na vraci. Bać-Iva se krene do sokaka, kad no, ide poštaš i ništa mu nosi. Veli, pismo iz Amerike. Ne smije unutra, Taksa ga baš ne volji, pa mu se znade zatirat i međ noge. »Ajde, Pavo i ti na jednu bukaricu, znam da si od tolikoga orcanja i ožednijo«, veli bać-Iva. Pava baš i ne bi, imade ofanj posla, ko da su se baš zotaj dan svi nakanili pisat, al ope, teško mu odbit bukaricu tako dobroga vina. Uto na televizije ope počele novosti. Al to jim izgledalo ko da je sve staro, da su već vraganajst put čuli. Ope niki od vladara bili na Kosovu, pa velu samo nek izbirnu nako kako jim oni kažu, sve će jim bit kako triba. I zabadva će it u škulu i država će jim platit sve medecine ka se razbolu, a bome, biće i dosta taki što će lipo u državnu službu, pa će od te iste države dobit i dobre platice. A ne što su bilči u državne službe, pa nisu tili slušat, prominjili su. »Bome, svašta ja čujem, samo ne smijem svakomu ni divanit. Kažu da će ti, što će u službu, stojat u jedne države, radit u druge, pa će morat dobijat po dvi plaće. A porez neće plaćat ni tamo ni vamo«, veli Pava i izdune bukaricu nabelo. Bać-Iva otvori kufertu, ispadu četiri lista, nako gusto ispisana i imadu lipu daju. Lati očale i krene se malo čitat, samo da vidi ko mu toliko piše. Kad no, sestra. Veli, dojće na lito malo na urlab, pa će se onda ispripovidat do mile volje, a sad mu piše samo no što je najvažnije. I još veli, šalje mu nikoji dolar, da malo počasti i njega i njegovu i cure. Sto je privrtat papire, a Pava ispod oka pogleda, pa se ništa svaj ušmundo, veli mora se žurit, samo čeka da mu bać-Iva metne krsta u nikaku knjižicu. »Ajde, Pavo, na svaku nogu po jednu, da ne šantaš! Znadem da ti čeka još puno posla«, veli bać-Iva i nalje mu još jednu. Pava i nju izdune nabelo i izajde. Krož gank je proletijo, vada se ni ni sitijo da se boji Takse. Samo se čulo ka je grunijo vracma. Bać-Iva je samo dugo gledo za njim, ni više ni slušo šta je novo na televizije. Samo je njemu i kum-Tune naljo još po bukaricu.

25. listopada 2013.

MISLI POZNATIH

HRVATSKARIJEČ

Hugo:
Snovi stvaraju budućnost.

Tolstoj:
Savjest je naš najvjerniji i najbolji vodič.

Pessoa:
Vječni smo prolaznici pokraj nas samih.

FOTO KUTAK

Mislite na vrijeme!

POZIVAMO ČITATELJE DA NAM POŠALJU NEKU SVOJU ZANIMLJIVU FOTOGRAFIJU

KVIZ

Pavao Pavličić

Koje godine je rođen hrvatski akademik i pisac Pavao Pavličić?
Gdje je stekao akademsku naobrazbu?
Na kojoj katedri i danas predaje?
Kada je postao redoviti član HAZU?
Kojom se tematikom bavi pokraj popularne literature koju piše?
Po kojoj je literarnoj formi poznat najširoj javnosti?
Koje godine je dobio NIN-ovu nagradu i za koje djelo?
Za koliko je filmova napisao scenarij?

Rođen je 16. kolovoza 1946. godine u Vukovaru.
Diplomirao je na filozofskom fakultetu u Zagrebu.
Na katedri za komparativnu književnost.
Od 30. siječnja 1997. godine.
Temama iz hrvatske književnosti i literarne teorije.
Po kriminalističkom romanu.
1981. godine za roman Večernji akt.
Za 10 filmova (Ritam zločina, San o ruži...).

VICEVI

Vraća se čovjek od liječnika i sretne prijatelja:
- Što ima novo?
- Evo, ništa, bio sam kod liječnika.
- I, što ti je rekao?
- 200 eura!
- Ma, ne pitam te to, nego što imaš?
- 50 eura.
- Ama, pitam te što ti fali?
- 150 eura.

- Doktore, kašljem i teško dišem.
- Pa je li pušite cigarete?
- Pušim, al' ne pomaže!!!

korice 53-56.indd 1 23.10.2013 14:33:26

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ "ПОГРЕБНО"
JAVNO KOMUNALNO PODUZEĆE "POGREBNO"
TEMETKEZÉSI KOMMUNÁLIS KÖZVÁLLALAT SZABADKA

Pretplatite se! **Uz popust od 20%**

TUZEMSTVO

- [ ] 6 mjeseci = 1.000 dinara
- [ ] 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

- [ ] 6 mjeseci = 40 EURA
- [ ] 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____
Ulica i broj: _____
Mjesto i zemlja: _____
Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Pretplata na internetsko izdanje tjednika

* Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje
* Inozemstvo: 10 eura godišnje

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VBUBRS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL. SUBOTICA
IBAN: RS35355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

POSTAVITE OGLAS

JEDNOSTAVNO,
BRZO,
LAKO...

www.svastara.rs

VOJVOĐANSKA Svaštara

Temeljem članka 6. Pravilnika o priznanjima Nacionalnog vijeća hrvatske nacionalne manjine od 4. listopada 2013. godine, Nacionalno vijeće hrvatske nacionalne manjine, upućuje

JAVNI POZIV

svim zainteresiranim obrazovno-odgojnim ustanovama, udrugama, obrazovno-znanstvenim institucijama, drugim pravnim i fizičkim osobama da predlože kandidate za dodjelu priznanja Nacionalnog vijeća hrvatske nacionalne manjine za 2013. godinu.

Priznanja se dodjeljuju za istaknuti društveni i politički rad u hrvatskoj zajednici u Republici Srbiji, te za doprinos hrvatskoj kulturi i obrazovanju na hrvatskom jeziku, i to:

- priznanje »Ban Josip Jelačić« za društveni i politički rad u hrvatskoj zajednici;
- priznanje »dr. Josip Andrić« za doprinos hrvatskoj kulturi;
- priznanje »Pajo Kujundžić« za doprinos obrazovanju na hrvatskom jeziku.

Prijedlog za dodjelu priznanja Nacionalnog vijeća hrvatske nacionalne manjine, treba sadržati:
- obrazloženi prijedlog za dodjelu priznanja na hrvatskome jeziku u tiskanoj formi,
- dokumentaciju kojom se dokazuju navodi iz prijedloga,
- kratak životopis predloženog kandidata.

Podnositelji prijedloga mogu biti pravne i fizičke osobe.

Svi zainteresirani mogu svoje prijedloge dostaviti na adresu: Nacionalno vijeće hrvatske nacionalne manjine, Preradovićeva 13, 24000 Subotica.
Rok i način dostavljanja prijedloga se dostavlja najkasnije do 11. studenoga 2013. godine, u zatvorenoj kuverti s naznakom »JAVNI POZIV ZA DODJELU PRIZNANJA«

Povjerenstvo Nacionalnog vijeća razmotrit će podnesene prijedloge i Nacionalnom vijeću predložiti kandidate za dodjelu priznanja.

Imena dobitnika priznanja bit će objavljena u listu »Hrvatska riječ«, te na portalu Nacionalnog vijeća hrvatske nacionalne manjine, Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, te sredstvima javnog informiranja.

Priznanje Nacionalnog vijeća hrvatske nacionalne manjine za 2013. godinu nagrađenima će dodijeliti predsjednik Nacionalnog vijeća na danu praznika hrvatske zajednice u Republici Srbiji, 16. prosinca.

Nacionalno vijeće hrvatske
nacionalne manjine

dr. sc. Slaven Bačić
predsjednik

Natječaji APV

za područje kulture za 2014. godinu

Pokrajinsko tajništvo za kulturu i javno informiranje je 18. listopada 2013. godine objavilo natječaje iz područja kulture za 2014.godinu. Tekstovi natječaja objavljeni su u dnevnim novinama Dnevnik, na službenoj internetskoj stranici Tajništva i u »Službenom listu AP Vojvodine«.
Objavljeni su natječaji za financiranje i sufinanciranje projekata i programa u području zaštite kulturnog nasljeđa u AP Vojvodini, za sufinanciranje programa i projekata u kulturi u području suvremenog umjetničkog stvaralaštva, za sufinanciranje proizvodnje dugometražnih igranih, kratkometražnih i dokumentarno-igranih, dokumentarnih i animiranih filmova, za sufinanciranje izdavačke djelatnosti u AP Vojvodini, za financiranje ili sufinanciranje tekućih popravaka i održavanja, nabavu opreme ustanova kulture i nabavu knjiga za knjižnice te za sufinanciranje programa i projekata za očuvanje, unapređenje i razvoj tradicionalnog i suvremenog kulturnog i umjetničkog stvaralaštva nacionalnih manjina.
Prijave na natječaje podnose se na prijavnim obrascima koji se mogu preuzeti na web stranicama Tajništva (www.kultura.vojvodina.gov.rs), a kod svih natječaja rok za prijavu je 18. studenoga 2013. godine.